Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Schnitler, Baltazar.
Titel | Title:	Mand og Kvinde : en Nutidsskildring.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Christiania : Feilberg & Landmarks Forlag, 1897
Fysiske størrelse | Physical extent:	212 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57. - 263 d

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021271692

MAND OG KVINDE

BALTAZAR SCHNITLER

MAND OG KVINDE

EN NUTIDSSKILDRING

CHRISTIANIA
FEILBERG & LANDMARKS FORLAG
(CHR. DYBWAD)
1897

Aktie-Bogtrykkeriet
(Forhen: Det Mallingske Bogtrykkeri.)

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I.

Bør se sig om ja! De har let nok for at snakke, De; men det koster Penge det, min Ven».

«Aa, om Fruen bare vilde lade mig faa Lov —? Unge Piger har ikke godt af at blive saa sky og keitede og indestængte, som de jo maa blive i denne velsignede Smaabyen. Og det er sandelig Synd paa en saa »*fortjusende*» vakker Pige, som Agga er blevet.»

«Hys, min Ven,» afbrød Fru Stephanson, «Agga er intet Barn længere, og selv De maa ikke sige saadant, saa hun hører det.»

«Agga!» raabte Fru Stephanson, og vendte Hovedet mod det andet Værelse, hvortil Døren stod aaben.

«Ja, Mamma,» svarede derindefra en blid Røst, der endnu klang barnslig blød og kjælen, da den udtalte Mamma Navnet.

«Agga, tag dit Sytøi med dig og gaa ned i Haven. Jeg har noget meget vigtigt at tale med Hr. Carlberg om.»

«Ja, jeg vidste jo naturligvis, at hun, — hun var derinde, men tænkte ikke, hun lyttede efter os,» sagde Hr. Carlberg og blev lidt rødere, end han af Naturen og megen Formiddagspjolter alt var, ved den lønlige Tanke, at han havde talt en god Del høiere, end han pleiede, — netop *fordi* Agga sad saa stille derinde og syede.

«Aa haa, min Ven, tro De mig,» sagde Fru Stephanson smilende, «de smaa Gryder har nok ogsaa —! Tys, der er hun.»

Handelsreisende Carlberg havde ikke sagt for meget, naar han sagde, at Agga var «fortjusende». Carlberg brugte gjerne Ordet «fortjusende» som et Udtryk for sin høieste Beundring eller Henrykkelse. Som Handelsreisende i flydende Varer havde han laant Ordet som særlig træffende udaf Munden paa en af sine mange svenske Kollegaer og Brorskaalsvenner.

Agga gik igjennem Værelset med sit Sytøi, og Agga var en fortryllende Skabning — en af disse endnu spinkle, men ranke og vævre og lyse Pigeskikkelser, der i 16aars Alderen lukker sig som en Knop om det rent typisk kvindelige. Et Par Øine, blaa og underfulde som Skovviolens stille Klokkedyb, lagde bare Farven og Farvenuancen over Aggas blege, men

aabne Ansigt — endnu blegere idag, da hun havde sin sorte Konfirmationskjole fra igaar paa sig. Hun saa ret ned for sig, medens hun saa hurtig, hun kunde, passerede sin Moder og denne Carlberg. Hun hørte, at Carlberg kremtede og knirkede med Stolen. Nei pyt, hun skulde sandelig ikke se der bort. Hun blev bare atter varmt forarget ved at mindes, at han virkelig havde kysset hende «utækkelig» midt paa Munden igaar. Det gjorde han, da han gratulerede hende og gav hende en pragtfuld Brilliantnaal i Konfirmationspresent.

«Agga,» sagde Moderen, og Agga standsede braat som for et Stoppesignal, men se op gjorde hun ikke.

«Agga,» spurgte Fru Stephanson, «hvorfor har du ikke taget paa dig Broschen, som Hr. Carlberg var saa elskværdig at give dig?»

«Jeg har — jeg har glemt den,» sagde Agga, uvilkaarlig med lidt Trods i Stemmen. Hun vidste jo saa altfor vel, at Mamma gjerne vilde, hun skulde have den paa, men havde derfor med Hensigt ikke taget den.

«Ja, saa gaa op og tag den paa dig, Barn. Den klæder dig saa nydelig.»

Og Agga gik stille ud. Men aldrig saa snart havde hun lukket Døren efter sig, før hun som en spænstig Løveunge rettede sig op, rystede sin gulgule Haarflom, saa alle dens

mange Krøller slyngede sig endnu viltrere ind i hverandre. Saa pegede hun lang Næse til Døren og hviskede et rigtig indædt «Irsch!» imod Værelset, hun kom fra. Bagefter vendte hun sig raskt rundt paa den ene Hælen og stormede ud i Haven. Her slængte hun Sytøiet fra sig paa en Bænk og opsøgte sin Yndlingsplads inde blandt alle Træerne, hvorifra hun kunde skimte Havet som et Sølvbelte langt ude om alle Garstad Holmene. Nu vidste hun, at hun kunde faa være sin egen Herre i mange Timer. For hvor mange Gange i disse sidste fem Aar, siden Carlberg begyndte at vanke i Huset paa sine Gjennemreiser, havde hun ikke hørt disse Ord:

Agga, gaa ud, jeg har noget meget vigtigt at tale med Hr. Carlberg om!

Deilig vigtigt! For da hun for et Aars Tid siden af en Trang til at undersøge, som havde vokset sig rent fortærende ud fra alle hendes søvnløse Grublinger og halvvoksne Formodninger, havde sneget sig ind Kjøkkenveien og tittet gjennem Døren, som hun havde ladet staa saa passelig paa Gløt, da havde hun seet Mamma sidde med Armene om Halsen paa Carlberg og kysse ham og graate.

«Irsch.» Agga trampede i Jorden og spyttede ved at huske paa det igjen: Igaar havde han virkelig kysset «hende» ogsaa. Den første, som nogensinde havde gjort det —! Midt paa

Munden. Irsch! Hun tørkede sig heftig om Læberne med Lommetørklædet, som hun vilde gnide bort en Flæk.

Pappa skulde bare vide, at Mamma lod sig saadan kysse af Carlberg; men Pappa var jo bare hjemme et Par Gange om Aaret, hver Gang det store Lastedampskibet, han førte, laa hjemme i Garstad og ventede paa nye Ordrer eller ny Last. Og *da* var der bare Jubel og Glæde paa Mamma, som hang utrættelig om ham baade sent og tidlig og ikke vidste, hvad godt hun skulde gjøre ham. Mamma taalte næsten ikke, at han da var sammen med andre, — ikke engang alene med Agga!

Men Agga havde saadan Trang til at holde af Pappa. Staut og kraftig var han med gode Øine og langt deilig, gult Skjæg. Men Pappa snakkede næsten ikke til Agga, var kun optaget af Mamma. Bare klappede Agga, naar han kom, og naar han reiste, og bad hende altid være lydig mod Mamma. Ja, lydig skulde hun nok være; men Pappa kjendte aldeles ikke Hr. Carlberg. Havde ikke Pappa, sidst han var hjemme, forbauset spurgt, hvad det var for en Herremand, da Agga havde vist ham den nydelige Barnekjolen, Carlberg havde foræret lille Gunhild. Mamma var blevet rød. Agga saa det godt; men Pappa saa det ikke. Saa havde Mamma løiet og sagt, det var en ældre, velstaaende Herre, som var blevet rent indtaget i Gunhild

ude paa sine Spadserture i Parken, og Mamma vilde ikke afslaa en saadan velment Elskværdighed — —. Ja Gunhild var en henrivende liden Tingest, det yngste Barnet og alles Øiesten, baade Mammas, Pappas, Aggas, ja til og med den væmmelige Carlbergs. Han havde stadig med et Utal Legetøi til Gunhild.

Igaar til sin Konfirmation modtog Agga ogsaa af ham den yndige Brilliantnaalen, som alle Veninderne var i *en* Henrykkelse over. Men hun kunde ikke like den. Bare fordi hun havde faaet den af ham, saa havde hun stor Lyst til at kaste den lige nedi —! Og tage den paa sig? Aldeles ikke, — selv om Mamma aldrig saa gjerne vilde.

Nei, da satte hun sandelig ganske anderledes Pris paa den Present, hun i Dagens Anledning havde faaet af sin forhenværende Lærer i Regning, Skrivning og Religion, Jørgen Bastholm. Det var en fin, liden Guldring med en blussende Rubin midt i en Krans af smaa, matte Perler. Det var i Grunden noget rørende ved Hr. Bastholm, men ogsaa noget mystisk. Ja, meget mystisk, — hvor meget havde ikke han skaffet hende at gruble over.

Hun tog gjerne hans Ring paa, men vilde skjule omhyggelig for alle, at hun bar den, — især for Laura, sin bedste Veninde. Bastholm havde været saa god imod Agga helt ifra Smaaklasserne af —; imellem kunde han

rigtignok være urimelig heftig netop mod hende. Men saa var han dobbelt hyggelig og elskværdig bagefter. Lidt efter lidt blev Veninderne opmærksom paa denne Forkjærlighed, og da Smaapigerne vokste til, blev Bastholm Aarsag i tusinde Ærgrelser, ja selv i bitre Taarer, Agga udgød, fordi de andre ærtede hende med ham . . . Hendes to fortrolige Veninder, Johanne og Laura Paulsen, som hun havde mange Skrivebøger fulde af «Hemmeligheder» sammen med, var saa en Eftermiddag, da de sammen med Agga samtalede om sine smaa Hjærters anende Længsler og pulserende Drømme, bleven enig om, at Bastholm ganske sikkert var forelsket i Agga. Og Laura kyssede hende braat midt paa Munden med et Jubelhvin og raabte:

«Gid, det er da *saa* naturligt, saa yndig som du er.»

Hele Eftermiddagen bagefter stod Agga hjemme og speilede sig i hellig Forundring over sig selv. Hun syntes i Grunden disse hendes egne Ansigtstræk, som hun kjendte saa godt, var baade flaue og dumme og slet ikke yndige. Laura var ganske vist lige saa pen, skjønt Laura havde store Ører, var fregnet og havde Næsen lidt — bare en liden Smule — paa skakke. Men Laura var frygtelig, forfærdelig hyggelig — — —! Agga speilede sig oftere, og saa sneg der sig lidt efter lidt en

Følelse af Genance for sig selv over hende, og en Dag fandt hun med engang, at hun paa en eller anden Maade maatte afspise den «væmmelige» Hr. Bastholm. Derfor da Bastholm næste Gang — hun var over 13 Aar da — klappede hende paa Kindet nede i Skolegaarden efter en af sine stadige, underlige udspørgende Samtaler med hende, sagde hun lige op til ham:

«Jeg kan ikke like, at de saadan klapper mig bestandig!»

Han var blevet ganske alvorlig og rød og var hurtig gaaet sin Vei. Fra den Dag af havde han altid ladet hende faa være i Fred. Men samme Vinter, dette skeede, begyndte Jørgen Bastholm at søge Fru Stephansons Hus og blev snart en velseet, kjærkommen Gjæst der.

Fru Stephanson havde formedelst mange brustne Illusioner og den daarlige Samvittighed, Carlberg personificerede, tabt meget af sin Selvagtelse. Ikke mindst fordi den ondskabsfulde Smaabysladder hakkede hendes gode Navn og Rygte isønder. Taalte af Medlidenhed hendes vakre Barn, men udelukkede hende selv fra alt godt Selskab. Hun greb derfor med Begjærlighed Underlærer ved Latin- og Pigeskolen, Jørgen Bastholms Omgang som en Redningsplanke, der kunde bære hende oppe i hendes Samfund. Med gløgge Moderøine opdagede hun snart hans tause Beundring for Agga. Den greb hun i et Slags beregnende

Fremtidshaab, og da hun snart forstod, at den hæderlige Timelærer intet andet end Enere havde i sin moralske Karakterbog, fremholdt hun ham for Agga som Pragteksemplaret af en Mand. Ligeoverfor Bastholm blev hun til Gjengjæld aldrig træt af at fremhæve det gode, det lydige og det hengivne ved Agga som Barn. Lidt efter lidt fik saa virkelig Agga en Slump tilovers for denne tause Husven, der stedse interesserede sig baade for hende og hele hendes Familje og bestandig saa paa hende men venlige, underlige Øine. Aldrig havde han klappet hende siden den Gang, hun frabad sig det, og det fyldte Agga med en Slags Taknemmelighedsfølelse — en ubestemt Anerkjendelse af den Respekt, Jomfrueligheden indgyder.

Igaar havde han ogsaa indskrænket sig til at gratulere og give hende den lille, yndige Guldring med et Blik, hun uvilkaarlig mindedes, da hun om Aftenen gjennemtænkte Dagens Begivenheder. Hun skulde sandelig gjerne bestandig bære den paa Fingeren. Derimod havde den afskyelige Carlberg tilladt sig at kysse *hende* ogsaa. Irsch! Irsch, irsch—irsch! Mamma fik sige og gjøre, hvad hun vilde. Agga vilde aldeles ikke tage den Naalen paa, selv om den nu klædte hende aldrig saa godt. —

Stakkars Mamma, hun havde det noksaa smaat baade med Penge og Klæder til sine mange Smaapiger! Agga kunde ikke skjønne

sig rigtig paa Pappa. Hver Maaned sendte Mamma Agga bort i Rederiet for at hæve Resten af Pappas Maanedsgage, og hvergang hun kom tilbage med den, graat Mamma og var saa fortvilet.

«Aa, Barn, hvad skal der blive af os,» havde Agga ofte hørt Mamma jamre, «er det virkelig alt, han levner sin Familje?»

Men helt siden Carlberg begyndte at komme i Huset, var alting blevet ligesom langt bedre. Det var, som han tog sig af alt og hjalp til med alt. Mamma sagde, at han var et usædvanligt godt og snilt Menneske. Agga fandt det hele saa besynderligt. Mon han paa en eller anden hemmelighedsfuld Maade, som Pappa ikke maatte vide om, var i Familje med dem? Agga havde engang begyndt at udspørge Mamma om det, men ingensomhelst Greie faaet paa noget. Stakkars Mamma! Aa, hvor gjerne hun vilde, at Mamma aldrig skulde graate mere, men være glad og munter som igaar paa Konfirmationsdagen! Kunde Agga bare gjøre noget for det saa — —! Det sidste, Mamma havde sagt til hende igaar Aftes, da hun bøiede sig ned og kyssede Agga, som alt laa i Sengen og halvsov, var:

«Gid du maatte blive ligesaa lykkelig i Livet, som jeg er glad i dig, Agga min.» Den snille, snille Mamma hendes! Og nu vilde ikke Agga engang glæde hende med at tage paa sig

den Brilliantnaalen, fordi — —? Aa, det var stygt, rigtig stygt gjort! Jovist vilde hun alligevel. Det kunde ikke være Tale om andet.

Og rask, som Ungdommen altid er til at lade Handling følge Tanke, reiste hun sig med et lidet Sprang op fra den lysegrønne, nys udsprungne Græsbakke, hvor hun havde ligget og fordybet sig i sine Tanker, medens hun med Øine, der tog lyst Gjenskin, havde stirret op i den dunkle Maihimmel.

Ikke mange Minutter bagefter stod hun glad og smilende foran Toiletspeilet inde paa sit og Mammas Værelse; hun laa altid i Pappas Seng, naar han var ude og reisede. Mamma var mørkræd.

Agga prøvede nu grundig, om det ogsaa var virkelig sandt, at Naalen klædte hende saa udmærket.

Slet ikke saa værst! «Hi, hi,» lo hun overgivent til sig selv, saa de hvide Tænder skinnede bag hendes unge, friske Læber. Saa gav hun sig til med et at danse op og ned, op og ned foran Speilet og skreg høit i af Jubel, hvergang de smaa, funklende, farveskiftende Diamantlyn traf hendes tindrende Øine. Hun fik stærk Farve i Kinderne. Kyssede paa Fingren til sig selv, først med en Haand, saa med begge Hænder. Dansede ogsaa rundt med Ryggen til Speilet, men søgte hele Tiden bare at faa et Glimt af sit Ansigt og af Naalens Straaler.

Men saa standsede hun braat og blev dybt alvorlig. Hendes naturlige blege Farve jog atter Rødmen paa Flugt fra hendes Kinder.

Hun kom til at huske paa noget, Præsten havde advaret hende imod! Noget — hvoraf hun blot forstod, at hun var en voksen Dame nu. Hun maatte tage vare paa sig selv og vogte sig for alt, som hed Øiens Lyst — Kjødets Lyst? havde Præsten sagt og alvorlig lagt Haanden paa hendes Hoved. Agga havde kjendt, hun skalv gjennem hele Kroppen under hans tunge, varme Haand. Ogsaa nu rykkede hun gysende med Skuldrene og gik hurtig ud af Værelset, — gik ganske stille ned i Haven og satte sig der næsten graatefærdig til at lappe videre paa lille Gunhilds gamle Kjole.

Og virkelig — uden at hun kunde gjøre sig nærmere Rede for det — begyndte saa Taarene at pible ustandselig frem.

II.

Handelsreisende Gunerus Sebastian Carlberg var med sine 35 Aar paa Bagen bleven en omflakkende Lækkermund, hvis Forstand og gode Hjærte havde forhærdet sig til Manerer, — til Former, han til Fuldkommenhed udfyldte, uden at han nogensinde kom en Streg udenfor sit almindelige tilvante, hverken i Retning af Handlinger eller Følelser. — Da der saaledes i alt, han overhovedet foretog sig, ikke for ham eksisterede anden Maalestok end «Valuta modtaget eller følger», fik han snart Ord paa sig for at være uovertræffelig i Nøiagtighed, Hensynsfuldhed og Elskværdighed. Ligesom han ligeoverfor alle, han kom i Forretningsforbindelse med, kun repræsenterede sit fortrinlige, agtede Handelshus's Chefer, kom hele hans Livsførsel forøvrig til at bestaa i rutineret og veltalende at repræsentere sit eget

nydende «Jeg» uden at *det* nogensinde krævede ham til andre Regnskab end Pengepungens. At leve blev da for ham at leve godt, og ligeover for alle andre Livsspørgsmaal reiste han incognito gjennem Livet og nød flot Tilværelsens materielle Glæder som det eneste nævneværdige Udbytte af al Strid og alt Arbeide. Ligesom han saaledes i hver By Landet rundt havde sine faste Handelsforbindelser, han forberedt og med stadigt Udbytte faldt nedi, havde han ogsaa knyttet private Forhold paa hvert Sted. Som stadig Trækfugl havde han for sin midlertidige, hyggelige Hviles Skyld overalt ganske lune Reder, hvor den Frue eller den Pige udelukkende gjorde den By forskjellig fra en hvilkensomhelst anden for ham. Hjemme overalt og intetsteds var han da blevet en fremmed, eftertragtet og velseet Størrelse, Pigerne gjerne forsøgte at drømme sig en Fremtid med, Fruerne bare regnede med.

Og i Garstad var det da Fru Stephanson, som endelig var bleven hans. Hun eiede netop dette kraftige, slanke, men dog buelinjede, pigehoftede, der trods Aarene altid bevarer et vist uforgjængelig Stænk af den unge, vævre Pige, og som Carlberg tillige troede, var hans Yndlingsret i Kvindeveien.

«Hun er simpelthen deilig. Hun har ren Dansemusik i Hofterne, naar hun saadan gaar,» beskrev han hende for ligesindede Medreisende

inde i Kystdampskibets Røgelugar og smekkede høilydt med Tungen. — Og som en veldresseret Bjørnehund, der tror at veire baade et Hi og et Bytte, begyndte han at følge hende i Sporene. Hvergang Fru Stephansons Navn blot nævnedes, syntes han at kjende sit Hjærte banke høiere, ligesom en ung Sværmer gjør det ved Tanken paa sin i Stilhed Udkaarede. Han bragte hende paa Tale bestandig, bare Anledning bød sig. Traf han tilfældigvis ombord nogen, der hørte hjemme i Garstad, saa varede det ikke længe, før Carlberg spenderede, hvad man havde Lyst paa. Og det bare for snart selv at flyde over af Begeistring for Fru Stephanson og faa vide, hvad hver vidste om hende, den storskjønne lille Skipperfrue. Og alt paa en saa aabenmundet Maade, at alle maatte tro, der stak dybere Interesser heri. Ja, selv Hotelopvarterne i Garstad Hotel generede han sig ikke for at udøse sig for og pumpe, til de blinkede med Øinene og kom med plumpe Opfordringer, han følte sig smigret over, medens han spidsede sine Knebelsbarter og forlangte ½ Flaske Extra Dry Madeira. Bød da ogsaa Opvarteren et Glas med. — Denne Carlbergs Beundring for den unge Frue spredte sig udover, og allerede længe før han kjendte hende personlig, snakkede man allerede saa smaat om «de to» i Garstad.

Paa denne Maade erfarede han da, at Fru

Stephanson maatte være alt andet end lykkelig i sit Ægteskab. For Manden var nok rigtig en raabarket Skipper af den rette Slags. Man mumlede endog om Koner i fremmede Havne. Fortalte om, hvor ofte Fru Stephanson laa hjemme og graat og jamrede over ham og hans Forsømmelser. Men hun turde intet sige, naar han var hjemme, for at han da var Mand for at prygle sin Hustru, det vidste al Garstad, han var — og ogsaa havde gjort første og eneste Gang, hun havde aabnet sin Mund til Bebreidelse. Det var dengang, hun havde villet være med ham paa en af hans Reiser istedetfor at passe «Ungerne», og han ikke kunde blive kvit hende og hendes «Skinsyge» paa anden Maade. I hvert Fald var det rigtig smaat med Familjen, og Fruen sled haardt for at kare sig igjennem. Og Carlberg hørte med Glæde, at hun havde vundet megen Agtelse paa det.

Bevæbnet med disse Kundskaber lod saa Carlberg sig endelig presentere for hende. Længe før havde han været i hendes Vei og hilset hende baade uvilkaarlig og ærbødig nok, til at hun begyndte at lægge Mærke til ham og begyndte at rødme lidt over den vakre, unge Handelsreisende, der sendte hende disse aabne, beundrende Blikke. Det første, Carlberg da ogsaa begyndte med, var for hende at bede om Undskyldning, fordi han allerede før havde

hilset hende, men — men ja, det var, som han maatte tage Hatten af for hende. Han havde hørt saa meget smukt fortælle om hende. Saa fik han da Indpas i hendes Hjem og havde snart Spillet gaaende. Han gik som sædvanlig dristig paa i Tillid til at være den uimodstaaelige Pigernes Jens, han havde vænnet sig til at tro om sig selv, at han var. Hos hende mødte han imidlertid en saa forfærdet, energisk Modstand, at havde det ikke været hans Æressag i Livet, det gjaldt, maatte han denne Gang faaet Øinene op og skamfuld trukket sig tilbage med Agtelse for hende. Men ham opirrede det kun til at bruge det bedste Vaaben: Kjendskabet til Mandens Udskeielser og hele Fremgangsmaade mod *hende*. Hvorfor skulde hun, saa deilig og frisk, hun var, lade sig forsømme? Hvorfor skulde hun lide ondt i alle Henseender, naar hun kunde blive baaret paa Hænderne og have det godt? Hun veg længere og længere fra ham; men det var stadig ham, hun tænkte paa, naar hun var ulykkelig. Snart forstod han ogsaa, at han ikke var hende ligegyldig. Saa kom da Folkesnakken til om «de To», som Kritikken i Garstad nu stadig saa sammen, og det gjorde Udslaget. Forvirret og forskræmt vidste hun hverken ud eller ind — og saa en Aften, Carlberg havde kjendt hendes Haand skjælve i sin, aabnede han sine Arme og sagde med lav, bønfaldende Stemme:

«Nu, vær saa ingen Dumrian. Kom, lad os være lykkelige, medens vi er unge. Det bliver vel vor egen Sag, det?»

Og med lukkede Øine og bankende Hjærte, som det skulde vilde sprænge hendes Halsmuskler, havde Fru Stephanson omsat sin Trofasthed i fremmed Mynt.

I Begyndelsen var dette Forhold til Fru Stephanson det pikanteste, Carlberg nogensinde havde oplevet. For hun maatte forføres hver Gang, og altid, naar han nærmede sig Garstad, oparbeidede han en Længsel i sig som en sminket Teaterelsker, der nu skal give en Hovedrolle. Men Fru Stephanson spillede ikke Komedie. Hun blev ham tilslut hengiven med Liv og Sjæl og ligesaa undergiven og tro, som hun kunde blevet sin virkelige Ægtemand det. Saa kom for et Par Aars Tid siden Gunhild til Verden. Det var med en underlig, nærmest forlegen Følelse, Carlberg første Gang trykkede i sine Arme det lille Væsen, om hvilket Moderen havde fortalt ham, at det var hans Barn.

Men Barnet knyttede dem nærmere sammen, og han gled nu ind i hendes Hjem og Forhold som i den tryggeste Havn, hans eget hjemløse Liv eiede. Det var endog Øieblikke — forresten bare hvergang, han opholdt sig i Garstad — da han for Alvor omgikkes den Tanke at faa hende til at bryde med Manden for selv at gifte sig med hende. Hun

var ham i Grunden kjærest af alle. Da dette imidlertid nærmest var en Aftentanke bagefter om hendes Deilighed, blev det Hele blot en Slags Pjolterbegeistring, en Ungkarledrøm om endelig at komme tilro bag egne Vægge. Og næste Morgen, naar han havde anbragt sit Gebis og krøllet sine sværtede, ravnsorte Knebelsbarter, lo han spøgefuldt til sit smukke, runde Fjæs derinde i Speilet over Aftenens lidet opportune Tanke for en Don Juan som ham. Rundhaandet for Gunhilds Skyld indskrænkede han sig derfor kun til galant at kysse Fru Stephansons Haand til Afsked og paa Gjensyn.

Paa denne Maade gik saa Aarene, og igaar var da Carlberg særlig kommet ned til Garstad for at overvære Fru Stephansons ældste Datter, Aggas Konfirmation.

Det var imidlertid med en egen, ligefrem jalou Følelse, Carlberg denne Gang havde taget Notise af Agga. Han havde rigtignok altid fundet, at Fru Stephanson havde nydelige Børn. Det hørte han desuden Folk sige overalt. Men hidtil havde han blot fundet det saare naturlig og smigrende for sin gode Smag. Forøvrig havde han ikke bekymret sig større om Børnene. Det eneste, han aldrig glemte, var at have med Sukkertøi, Chokolade eller andre Slikerier til dem. Han tog dem da gjerne op paa sit Knæ og klappede deres lyse Lokkehoveder, og det fandt alle sig villig i, at den

snille, gavmilde Kagemand gjorde — alle med Undtagelse af Agga. Men ligetil igaar havde Carlberg aldrig fæstet sig synderlig ved den ligefremme Modvilje, hun viste ham, hvergang han forsøgte at være mod hende som mod de andre Børn. Det var selvfølgelig Backfischnarrestreger, som han smilende trak paa Skuldrene af.

Men igaar, da Agga var klædt i lang, sort Kjole, opdagede han, at hun var bleven voksen Dame, og hvad mere var en «fortjusende» ung Dame. Opmærksomhed værd af den Grund, og med sin mest indsmigrende Stemme forsøgte han saa at tage hende under Hagen og sige hende en smuk Kompliment. Men hun veg tilbage, som hun blev brændt af hans Fingre og raabte forbitret: «Lad mig være!» Og for ud af Værelset.

Hvad kunde det betyde? Han vilde da sandelig Fru Stephansons Døttre bare vel! Saa følte han sig med engang dybt indigneret over Agga og beklagede sig til Fru Stephanson over hende.

«Agga er saa underlig imellem,» svarede Fru Stephanson undvigende. «Man kan vel ikke hindre, at Barnet kanske aner,» tilføiede hun og saa alvorlig paa Carlberg.

«Snak. Umuligt. Hvorledes kan vel hun det!» udbrød Carlberg iltert. «Det maa hun ikke.»

«Nei, naturligvis ikke; men imorgen skal hun jo konfirmeres. Er intet Barn mere,» sagde Fru Stephanson. «Det er vi, som begynder at blive gamle nu,» lagde hun til med et Suk.

Carlberg gik hele Dagen og tænkte paa dette. Og saa vakker den smaa Agga var, da hun saa inderlig vred smuttede bort fra ham. Nei, det havde han ikke fortjent af Fru Stephansons Barn, og det skulde han vise! Han vidste nok Raad for at vinde den lille knibske Dames Yndest. Til den Ende ilede han ud i Byen og kjøbte den pragtfuldeste Brilliantnaal, han kunde opdrive, som Konfirmationspresent til hende. Og dristig — sikker i sin Sag ogsaa, fordi Agga først stod der ganske fortabt i Beskuelsen af den pragtfulde Gave, tog han hurtig sit faderlige Kys som Tak og Belønning for den. Agga skvat til, for fra ham saa heftig, at Etuiet faldt fra hende. Sendte ham et Par Øine, som hun vilde spytte paa ham. Nogle mærkelig deilige Øine forresten. Det var Fru Stephansons, men yngre, friskere, varmere. Grebet af en hed Ophidselse over den unge Dames afvisende Optræden bøiede Carlberg sig hurtig ned, tog Etuiet op, vendte Agga fornærmet Ryggen og lagde Etuiet bort paa Bordet blandt de øvrige Konfirmationsgaver.

Men opbragt til det yderste over den lille Frøkens Snerperier blev Carlberg først, da han

iagttog og følte sig skinsyg over den ligefremme Ynde, hvormed Agga neiede og smilede, da hun modtog Hr. Skolelærer Bastholms Præsent. Det var da mærkeligt, saalænge den Skolemester beholdt hendes Haand i sin, medens han sagde noget til hende, som Carlberg, der var i den anden Ende af Værelset, desværre ikke kunde høre. Agga saa op paa Bastholm: To blaa, lysende, smilende Øine.

Gud forlade mig, tænkte Carlberg, er ikke Barnet alt koket. Kan min Sæl alt rødme. Hm — og sitrende forarget, men ligegyldig smaanynnende beskrev Carlberg en længere Buemarsch igjennem Værelset for i rette Tid at kunne faa strække Hals og se, hvad det var for Slags Konfirmationsgave, Agga nu fordybede baade Øine og Tanker i. Hoho — en Ring! Kunde tænke det ja. Man forsøgte sig frem hos Smaapigerne. Javist; i Tide ja! Carlberg kunde ikke begribe, hvor Fru Stephanson havde sine Øine, naar hun lod sligt foregaa inden sine fire Vægge. Manden vankede jo i Huset! Han var saa udmærket og afholdt af alle Smaapigerne. *Afholdt?* Kunde tænke det ja. Rødmede ikke den smaa? Sendte Øine ogsaa!

«Nei Tak, den Trafik skal der «ta mig tusan» sættes en Stopper for,» mumlede Carlberg, trak voldsomt op Flasken, Fru Stephanson rakte ham, og slog Benedictinerlikør i alle Glassene, der stod paa Kaffebordet.

«Men hvad gaar der af Dem?» spurgte Fru Stephanson, forbauset over hans Heftighed. «De fylder jo Likør i de store Punscheglassene med, kjære Ven.»

«Det smager lige godt, enten det er stort eller smaat,» sagde Carlberg heftig, tog sit Glas og raabte høit for at afbryde Skolelærerens Samtale med Agga og hendes to Veninder, Johanne og Laura Paulsen:

«Skaal, Hr. Bastholm! Vil ikke De ogsaa komme og drikke med Fruen?»

Det skulde vel ikke være saa vanskeligt for en gammel Praktikus som Gunerus Sebastian Carlberg at stikke ud en saadan tør, indgroet Bogorm, som Bastholm saa ud til at være.

Ved Aftensbordet begyndte derfor Carlberg:

«Tør jeg spørge, hvad Hr. Kandidaten har studeret?»

«Filologi.»

«Hm. Jeg synes alle unge Mænd nu tildags burde studere Statsøkonomi. Blive nyttige, praktiske Mennesker,» lagde han vigtig til. «Statsøkonomien er Fremtidens Videnskab.»

«Meget muligt. Interesserer ikke mig,» svarede Bastholm tørt.

Saa lagde da Carlberg ivei med alt, han troede at vide om Statsøkonomien. Han slog om sig med Rentefod, Kursnoteringer, Prissvingninger paa Verdensmarkedet og Hambur-

gerbørsen, talte flot om russiske Pengelaan og mulige Petroleumsringer i Amerika. En hel Masse Handelsmandssnak og ufordøiet Avisartikkellærdom, som gjorde et sligt Indtryk paa Tjenestepigen, at hun ude i Kjøkkenet bagefter meddelte Gutten, der bar Vand og Ved, at hun aldrig havde vist, at «han Kalber var Profesor før!»

Men Tjenestepigen var ogsaa den eneste, han gjorde Indtryk paa. Bastholm spiste bare rolig og godt og lod ham snakke med den bestemte Opfatning, at slig var det vistnok denne halvdannede Mand forsøgte at dupere Fru Stephanson. Men ikvæld lod det heller ikke til at lykkes ham hos hende, for hun syntes bare optaget af, hvor daarlig Carlberg forsynede sig af Retterne. Hun afbrød ham med stadige Opfordringer til dog endelig at spise — ja, lagde endog midt under de russiske Statslaan et vældigt Stykke Kogeskinke med en Klat russiske Erter til paa hans Talerken. Men Carlberg sad der bare inderlig fortørnet over, at Agga — lige saa vel som de andre unge Piger — ikke lagde Spor af Mærke til alle hans Anstrængelser for at fange Opmærksomhed. Han kjendte, han kunde komme til at hade denne Spanskrørsridder, som hun istedetfor sad der og vekslede stjaalne Øiekast med.

Hvad Pokker kunde det vel være ved dette Blegnæb af en Skolelærer, som gjorde, at

Smaapigerne virkelig var saa optaget af ham. En stor, brun Vorte paa det ene af hans langkjævede Kinder gjorde ham just ikke skjønnere. Se bare paa den lille, langørede Laura Paulsen, vrikkede hun ikke med Næsestubben sin som en halvtosset Kanin, bare Bastholm snakkede til hende. Nei, skjøn var han s'gu ikke, trøstede Carlberg sig, og strøg sig velbehagelig gjennem Kneblerne i Bevidsthed om sit eget glindsende Maanefjæs med de sorte Dukkemandsøine i.

Nei, han var heller grim denne langbenede, skindmagre Skolelærer, som uafladelig smilede, saa man kunde se en hel Rad velplomberede Tænder. Saa gik han stadig foroverbøiet; det var, som han ængstelig trak Maven til sig —

«Kanske han har et chronisk Mavetilfælde,» sagde Carlberg halvhøit til sig selv. «Det kommer af at hænge slig over Bøgerne et helt Liv istedetfor at være ude og lufte lidt paa sig. Men saa har han jo ogsaa erholdt bedste Karakter til Embedseksamen.»

Med engang mindedes Carlberg for en Tid siden at have læst i Garstad Avis, at Bastholm havde været inde i Christiania og taget en Doktorgrad, som vakte Opsigt.

«Vi faar haabe endnu en Tid at faa beholde vor Skoles dygtige, nidkjære Lærer,» huskede Carlberg tydelig, at der stod i Artike-

len. Og han, som havde —? Carlberg blev pludselig baade rød og varm ved Tanken paa, at denne lærde Mand naturligvis havde gjennemskuet ham. Havde med sin forbistrede Taushed villet haane hans Humbug, da Carlberg ved Aftensbordet bredte sig med sin «Statsøkonomi», som han selv vidste, han aldrig havde studeret en Stavelse af uden i Aviserne. Derfor var det, Bastholm ikke havde svaret et Ord. Da fik Carlberg en stærk Trang til at glimre paa en anden Maade for denne Lærde, glimre paa Felter, hvor han vidste, han var hjemme. Først gjorde han sig rigtig lækker for Bastholm, og forsikrede med smilende Elskværdighed, at det glædede ham uhyre at gjøre Doktorens Bekjendtskab — og bød ham saa en af sine «udsøgte» Havanesere:

«Dem byder jeg ellers bare de store Grosserere, mine bedste Kunder, forstaar De.»

«Tak; men jeg røger ikke Tobak,» svarede Bastholm og bukkede stivt og formelt. Han havde svært ondt for at døie denne Handelsmand, som han havde hørt noget af hvert om. Han var en høist fordægtig Herremand, og fik Bastholm nogensinde noget at sige i Fru Stephansons Hus, skulde Hr. Urian snarest paa Porten. Det var ham, som væsentlig ødelagde Familjens Rygte. Besynderligt hvilken Indflydelse, denne glattungede Person havde faaet over Fru Stephanson. Modvillig og bestemt

paa at være paa sin Post mod ham fulgte saa Bastholm Carlberg ind til Toddybordet.

«Lad os fornuftige Mandfolk prate lidt alene sammen nu og faa lidt Olje paa Lampen,» sagde han og bød Bastholm et Glas.

Medens saa Carlberg rørte om i sit Toddyglas, lo han pludselig høit og sagde langsomt:

«Sig mig, Hr. Doktor. — Ja, jeg husker vel ikke feil, De blev jo ifjor Doktor med Udmærkelse?»

Bastholm bukkede.

«Sig mig altsaa, Hr. Doktor, kjender De Frøken Hermine Kittel fra Larby. Millionbruden, De ved?»

«Ikke personlig; men jeg ved, hvem det er. En udmærket dannet og fin Dame.»

«Saa—aa! Jeg forsikrer Dem, jeg kunde ikke gifte mig med hende, om hun havde ti Millioner,» sagde Carlberg og næsten læspede af inderlig Overbevisning. «Gifte mig! Nei, jeg kunde ikke røre ved hende med en Finger.»

«Det var da besynderligt,» svarede Bastholm, og saa uvis bort paa ham.

«Ja, det er bare paa Grund af en liden eiendommelig Oplevelse, som —»

Bastholm gjorde en afværgende Bevægelse, som han intet vilde høre om den andens Oplevelser.

«Nei, nei, misforstaa mig ikke. Nu skal De bare høre. Det er i Grunden mærkeligt med

os Mandfolk, De Doktor,» lagde han efter et Øiebliks Pause tankefuld til, «Kvinden maa i Grunden ikke miste sin Bouquet for os. Hun kan gjærne være saa smeldvakker, hun være vil. Der maa altid ved Tanken paa hende være noget, som uforstyrret pirrer Sandserne — —, noget, som kan nydes. Som en Delikatesse,» smekkede Carlberg med Tungen. «Ikke sandt, Hr. Doktor?»

«Jeg kan ikke sige, jeg har nogen Erfaring. Jeg har endnu ikke tænkt paa hverken at forlove eller gifte mig,» svarede Bastholm og bukkede stivt og høitidelig for den anden.

«Nei kjære Dem da, — det var ikke saa ment,» udbrød Carlberg — «Skaal Hr. Doktor!» De drak med hinanden.

«Nu skal De høre, hvad der hændte mig,» fortsatte Carlberg og tændte sig en ny Cigar paa Stumpen af den gamle, som han saa bare slap ret ned og satte Foden fast ned paa, for Sikkerheds og gammel Vanes Skyld. «Det var en Dag ombord i «Kong Harald», at jeg gik op Kahytstrappen lige efter Frøken Kittel. Jeg saa, at hun uden at mærke det mistedede en liden Pakke, da hun drog Lommetørklædet op. Jeg greb den, da den faldt lige for mine Fødder. Det var en delikat, nydelig Pakke — jeg holdt Skam paa at kysse den — med udskaarne Guldtunger, duftende af Viol og med et himmelblaat, sløifeknyttet Silkebaand rundt.

Delikat, siger jeg Dem. Jeg gav mig uvilkaarlig til at studere den. Jeg saa da, at det var en liden perforeret Bog, og over hvert af Bogens elegante Blade, min Ven — fine nok til at skrive Kjærlighedsvers paa — stod der trykt med Sølvbogstaver: «Parfümirtes Closetpapir!» Hurtigst muligt overrakte jeg hende naturligvis Toiletgjenstanden med et ærbødigt Buk og en spørgefuld Bemærkning. Men hun blev bare dryppende rød, — bliver det s'gu den Dag idag hvergang, hun ser mig. Det arme Pigebarn generer sig vistnok — for hun vil ikke engang spise Middag, naar hun ser, jeg sidder ved Bordet. — — Men det var det, jeg vilde sige: Dette Stykke vakre Pigebarn, ser De, med sine Millioner, byder mig nu aldeles imod — er for mig blevet et eneste Stykke «Parfümirtes» ja, De forstaar! Bare fordi jeg tilfældigvis ved om det *der*. Om andre Piger, jeg ikke ved det, trænger en saadan Tanke sig aldrig frem; — endskjønt Gud ved, om det i Grunden ikke passer paa dem allesammen,» sluttede Hr. Carlberg og tog sig en vældig Toddyslurk.

Bastholm svarede ikke et Ord, men sad bare og vendte Skeen sin rundt, frem og tilbage i Toddyglasset.

«Men nu skal De høre lystigere Ting, Doktor. De kan tro, jeg kan det, jeg.»

Som han altid pleiede, naar han vilde vise sig fra sin fordelagtigste Side, begyndte saa

Carlberg ganske umotiveret at fortælle liderlige Historier. Det var nemlig hans største Stolthed det, at være bekjendt for sine ypperlige Historier.

Og alle, som hørte Carlbergs Historier, pleiede at le himmelhøit over de saftige Pointer. Intet kan derfor sammenlignes med Carlbergs maabende Forbauselse, da han med et hørte Bastholm udtale et fast, beslutsomt «Nei, nu kan det være nok,» saa ham reise sig raskt op fra Bordet, de sad ved, for uden at værdige Carlberg et eneste Blik at vende ham Ryggen og gaa ind til de unge Piger i det andet Værelse. Først blev Carlberg siddende der slukøret og bare drikke Toddy i Taushed; men lidt efter lidt blev han Bytte for et stigende Raseri over denne storsnudede Pigeskolelærer! Pigelærer — javistja! Carlberg skulde nok lære ham, hvem der havde noget at sige her i Huset. Bare vent. Bare vent. Luskede ikke Manden rundt her og fiskede efter Agga; men det skulde man blive to om, det sa'n! Inde fra Sideværelset hørte han de unge Piger le alt, de orkede, sammen med Bastholm. Bastholm fortalte nok ogsaa Historier. Naturligvis i Grunden de samme som hans, men kun for Damer. Den Hykler. Uf! Carlberg fandt, han ikke taalte være i Hus med ham længere og gik derfor hjem til Hotellet uden at sige Farvel til nogen. Han vilde ikke for alt i Verden gaa ind i Værelset

og sige Adjø, der — hvor Skolepigebohemen sad og var skikkelig med Smaapigerne. Han var sikker paa, at han da ikke vilde kunne dy sig længere, men give Doktoren den Medicin, han trængte. Her maatte der nemlig handles med Overlæg!

Disse Smaabystøser, tænkte Carlberg, medens han hjemme paa sit Værelse grublede over Tingen, er i Grunden saa altfor naive, et altfor let Bytte. Evig Synd og Skam vilde det være om noget saa deiligt som Agga, med engang hun var voksen, skulde falde lige i Armene paa en saadan Landsbyfifikus som Mister Bastholm. Aldeles fortryllende, for—for—fortjusende var den lille Agga! Og Carlberg smækkede høit med Tungen og sagde: «Delikat, ikke sandt?» til sig selv; det var ogsaa et Vaneudtryk, som anvendtes ved de finere Vinprøver.

Saa knibsk hun havde været imod ham, den lille Satan — —! Fru Stephanson begyndte at blive gammel nu. Hvad skulde han ikke give for et Par saadanne Øine, som Agga sendte Bastholm under Aftensbordet — et Par Stjerner med et Stykke Himmel rundt! Med halvtillukkede Øine og tilbagelænet i Sofaen, med Pjolteren foran sig paa Bordet og en udslukt Cigar dinglende i Mundvigen, Hatten paa Hovedet — hengav han sig saa først i svage, derpaa intensere og intenserede Drømmerier om Barnet i Moderens Sted. Paa den Maade

forvirrede han sig ind i en underlig Hallucination:

Agga stod pludselig for ham i skinnende hvid Drag med ærbart bøiet Hoved under Myrtekransen, der lyste mat igjennem det lange luftige Brudeslør. Selv leiede han hende langs et langt, langt tæppebelagt Kirkegulv og ærbødig, som han aldrig før havde berørt en Pigehaand, vovede han at trykke den og knæle ned foran hende! Heftig rev hun da Haanden til sig, løftede stolt Hovedet og sendte ham atter dette vidunderlig deilige, men haanlige Blik og flygtede, flygtede langt, langt, langt bort fra ham. Han kunde ikke komme af Pletten. I sin Fortvilse strakte han saa begge Armene ud og raabte hjærteskjærende: Agga!

Saa kom han til sig selv igjen, grebet af en fortærende Følelse af Tristhed og Tomhed. I Timevis blev han saa siddende og stirre ørkesløst frem for sig —; hans Liv eiede igrunden intet at glædes over, ikke engang at længes frem til.

I de faa Kvældstunder, Carlberg i sit Livsløb var alene med sig selv, steg gjerne de bedre Følelser op i ham, for bestandig at ende i en unævnelig Livslede, han maatte stimulere sig bort ifra. Under alt det kunde da Carlberg gjerne komme til at *tænke* saa rent og ædelt som den mest asketiske Sjælehyrde. Ikvæld besluttede han sig saaledes til at vise sig som en

rigtig god, første Rangs Ven imod sin kjære Fru Stephanson og hendes unge, uskyldige Datter, Agga. De skulde begge lære at indse, hvad det havde at betyde at have ham til Ven og Fortrolig. Han kunde være dem anderledes til Nytte end denne Bastholm, som bare gik rundt der, spillede dydig og beregnede!

Carlberg tog sig ved Tanken paa denne Skoleherres uforskammede Overlegenhed braat sammen, tømte Resten af Pjolteren og sagde høit hen for sig:

«Nei, der skal intet blive af, at Monsieur Bastholm seiler af med hende. Det skal jeg sørge for, saa sandt jeg heder Gunerus Sebastian Carlberg.»

Og med engang stod det klart for ham, hvad han skulde gjøre for at hindre det. Han vilde tage Agga med sig ind til Hovedstaden, lade hende lære lidt af Livet og Verden at kjende. I en saadan Smaaby havde man jo ingen andre Adspredelser end tidlig at begynde at kure for hinanden. Agga skulde lære, at der var andre Mandfolk i Verden end denne velsignede Bastholm, som vel bare havde Nimbus om sig, fordi han havde været hendes Lærer. Men den vilde nok hurtig blegne, naar hun lærte at indse, hvor lidet hun selv kjendte Verden og dens Mennesker. Da vilde hun nok vide at finde en værdigere Mand end denne Bastholm, der gjorde Indtryk paa

Carlberg af at være en Mumie, som elskede. Uf, det maatte være for fælt at falde i Kløerne paa slige indtørkede, hermetiske Mandfolk. Med Agga skulde nu det ikke gaa da.

Af disse Grunde var det derfor, at Carlberg forsøgte at overtale Fru Stephanson til at lade Agga faa reise ind til Hovedstaden, lære lidt nyttigt for en vordende Husmoder og faa more sig lidt hun ogsaa, Stakkars!

Fru Stephanson vidste jo, at han havde baade Ret og Lyst og Raad til at bekoste det Hele. Han interesserede sig virkelig *saa* for Agga som hans bedste Venindes voksne Datter!

Fru Stephanson havde imidlertid fuldt af Indvendinger og en uvilkaarlig Angst for at slippe et saa ungt, uerfarent Barn ud paa egen Haand. Hun spurgte Carlberg, om ikke han ogsaa fandt det uforsvarligt. Langtifra! Carlberg fandt, at jo før et Menneske lærte at stole paa sig selv, desto bedre. Desuden var det klart, at hun skulde komme til Folk, man kunde stole paa.

«Ja, jeg ønsker, du skal rette dig efter mit erfarne Raad i denne Henseende,» sagde Carlberg og greb hendes Haand. «Du ved hvor meget din og alle dines Velfærd ligger mig paa Hjæte.»

Fru Stephanson forstod, at han absolut vilde dette og vidste ogsaa, hvor hun var magtesløs ligeoverfor ham. Desuden havde Carlberg kanske Ret. Agga kunde have godt af at

lære lidt, naar nu han var saa elskværdig at betale det. Hun undte sandelig sin Agga lidt Moro som ung, før Livets Alvor begyndte for hende med.

«Ja, ja,» sagde hun usikkert; «men hvorledes skal det kunne ordnes? Al Verden ved, at ikke jeg har Raad til det! Og selv kan jeg ikke komme fra alt herhjemme, saa jeg kan ikke følge hende ind!»

«Nei, kunde du bare det saa,» sagde Carlberg og saa længe eftertænksomt frem for sig, som han ledte efter en Udvei for den Mulighed. Hans tause Tanke var derimod:

«Jo, det skulde bare mangle, at man maatte trække ind med hende ogsaa.»

«Nei,» sagde han endelig høit og bestemt som en Mand, der efter grundigt Overlæg kommer til det fornuftige Resultat. «Saadan skal det være. Hør nu.»

Og med flydende, veldresseret Anbefalings Tunge udviklede han sin Plan for hende:

Carlberg selv skulde følge hende derind. Han skulde alligevel ind og tale med sine Chefer. Det var naturligvis ikke sandt, men en Ekstratur paa Firmaets Vegne spillede ingen Rolle for Carlberg. Han havde en udmærket dygtig Søster inde i Hovedstaden, sagde han, hvor hun drev et første Klasses Pensionat og Spisekvarter. Der skulde Agga anbringes; saa blev hun i Familjen.

Intet Menneske i Verden havde nogensinde stødt paa nogen Familje af Hr. Carlberg, og den Dame, som han nu flot skjænkede sin hædrende Søstertitel, var en ældre pensioneret Enkefrue fra Nordland, Fru Mortensen, der underholdt sig og sine med et ganske velbekjendt, om ikke særlig velanseet Privathotel i Kristiania. Handelsreisende Carlberg med sine freidige Manerer og flotte Vaner var meget velseet i Huset der, baade af den rigelig betalte Værtinde og af de neiende Tjenestepiger, som ønskede ham behagelig Reise og velkommen igjen snart.

«Min Søster,» sagde Carlberg uden at blinke, «har en Datter, lidt ældre end Agga; men hun er en rigtig flink og huslig Pige, som Agga vil kunde lære meget nyttigt af. Saa bliver Agga der et Aars Tid —»

«Et Aars Tid,» skreg Fru Stephanson forfærdet op ved Tanken paa saa længe at skulle undvære sin bedste Hjælp i Huset.

«Hør nu her,» sagde Carlberg bestemt, «hvad man gjør, skal man gjøre helt. Agga skal blive gift hun. Derfor skal hun lære grundig alt, som er nyttigt for en vordende Husmoder. Og det vil hun netop kunde hos Fru Mortensen. Her i denne Smaabyen vil man bare ødelægge hende,» lagde han hvast til og tænkte paa Skoleholderen, som virkelig alt gjorde Haneben.

«Ja, men synes du virkelig,» indvendte Fru Stephanson med en vis ubestemmelig Uro i sig, «at dette er rigtig passende. Hvad vil vel Folk herhjemme sige og tænke?»

«Passende!» raabte Carlberg heftig og blev ganske rød i Ansigtet. «Du synes kanske, det er mere passende, at denne Bastholm gaar efter hende her i Huset. Gjør i den Anledning sine Hoser grønne hos dig ogsaa. Hvad tror du Folk siger om det? Du skulde bare vide, hvad jeg af den Grund har hørt, man hvisker i Krogene om!» løi Carlberg frækt som en Tater og rystede beklagende paa Hovedet.

«Saa Folk har blandet sig opi det ogsaa,» jamrede Fru Stephanson og saa paa ham med et sørgmodigt Blik. «Mig sker det vel bare min Ret; men min lille Agga vil jeg sandelig bare alt vel i Verden. Jeg troede da, Bastholm var en saa hæderlig og anseet Mand —»

«Bah,» sagde Carlberg og trak paa Skuldrene, «hæderlig, javist er han hæderlig. Men i det Kapitel, ved du vel, er nu Mandfolk Mandfolk engang.»

«Men det er jo hendes Lærer, bedste Ven.»

«Du maa være blind. Du skulde have seet, hvad jeg saa igaar. Hvor hun rødmede og koketterede. Ved du, hvad han gav hende i Konfirmationspressent?»

Nei, det havde Agga ikke fortalt hende.

«Der kan du bare se,» sagde Carlberg og lo spydig. «Det foregaar bag din Ryg. Han gav hende en Ring, Ven min. Agga er voksen, og Stormen begynder for Alvor nu. Men du indser vel, at det er netop en Grund mere for at lade Agga komme ud lidt paa egen Haand. Blive mere befæstet som voksen Dame. Herhjemme kan du ikke svare for noget. Naturligvis bliver man hemmelig forlovet — — og saa her i Byen, hvor ingen anden Adspredelse er, ja saa er man stadig sammen! Tiden gaar; han reiser: Den hemmelige Forlovelse gaar selvfølgelig overstyr. Resultatet bliver da, at du sidder igjen med en ødelagt Datter. Du indser, det er din Pligt som Moder, at lade hende finde sig selv først i andre Forhold!»

Og Fru Stephanson indsaa. Det blev bestemt, at Agga sammen med Carlberg med det første skulde reise ind til Fru Mortensens Privathotel i Hovedstaden.

III.

Dampskibet «Kong Hakon» var ikke kommet mange Milene fra Garstad med Carlberg og hans unge Protegé ombord, før han begyndte at blive meget misfornøiet med sig selv. Det var vist en dum Historie, han denne Gang havde indladt sig paa. Saalænge han mødte Modstand mod sin udmærkede, uegennyttige Plan, hævdede han med løftet Pande sin Interesse for Aggas Fremtid og satte sin Vilje igjennem, hvilket havde været ham til særlig Glæde ligeoverfor denne storsnudede Skolelærer.

Bastholm havde endog vovet at komme op til ham paa Hotellet og ligefrem true.

«Jeg ved ikke,» havde han sagt, «hvad Indflydelse, De har over Fru Stephanson, siden hun trods alt giver sit Minde til dette ubesindige Skridt, hvorved hendes Datter udsættes for megen falsk Omtale.»

«Jeg kan tænke mig, det er Dem en Streg i Regningen, ja,» havde saa Carlberg svaret.

«Desværre er der endnu ikke Spørgsmaal om mig; men, min bedste Herre, De skal engang komme til at staa mig, mig forstaar De til Regnskab. Jeg har nemlig mine gode Grunde til ikke at tro paa Deres saakaldte «Venskab» for Familjen, som Fru Stephanson har slig Tillid til.»

«Jeg skjønner i Grunden ikke, hvad dette vedkommer Dem, min Herre.»

«Det kan være Dem det samme; men husk, nu er De advaret. Jeg skal vide at holde Øie med Dem.»

Først da Bastholm vel var kommet ud af Døren, havde Carlberg tænkt paa, at han burde ladet den Uforskammede kaste nedover Trappene. Og sandelig, troede han ikke, Manden havde sørget for et Slags Spioneri ogsaa. For da Agga og han kom ombord om Kvælden, Landgangen var trukket ned, saa hørte Carlberg 2den Styrmand ombord, der var Bastholms Fætter, — det vidste han, — raabe til Bastholm, at han kunde stole paa ham. Bastholm, der ragede op over alle Menskene nede paa Kaien, bare viftede med Haanden og nikkede alvorlig op til ham igjen. Da Skibet var ude paa Garstadfjorden, søgte Agga sin Køie straks, for det havde hendes Moder sagt, hun skulde gjøre. En Stund efter var Carlberg

ogsaa gaaet nedenunder. Han havde drevet op og ned langs Køiedørene og uvis standset foran Aggas Køie flere Gange. Bare han havde vidst, hvad han skulde begynde saadan med engang at tale om, saa havde han gjerne villet tale en Times Tid med Agga, lidt Champagne til det og saa videre! Men saa kom med engang 2den Styrmand raskt ned Kahytstrappen, gik lige hen og bankede paa Væggen ved Indgangen til Aggas Køie, foran hvilken bare Portierene flagrede løst i Lufttrækket, saa Carlberg havde kunet kaste mangt et hurtigt Gløt ind. Styrmanden sagde, det var ham, og spurgte, om Frøkenen havde lagt sig?

Nei, hun holdt paa.

Styrmanden vilde bare bede hende stænge sin Køiedør, for der blev sikkert Uveir til Natten.

Det skeede — og med et raskt Greb til Huen og et kort «Om Forladelse» passerede han Carlberg og gik op paa Dækket igjen.

Dette var ikke til at misforstaa; men Carlberg var ikke den Mand, der tog sig nær af slige Bagateller. Der kom vel en Dag efter denne.

Og næste Dag kom for at finde Carlberg i det fuldstændigste Vildrede om, hvorledes han egentlig skulde optræde mod den unge Pige. Naturligvis skulde hun ind til Fru Mortensen; men hvad Fanden skulde hun egentlig

hos Fru Mortensen? Hvorfor skulde hun til Fru Mortensen? Gid Pokker tog Fru Mortensen! Yderst ærgerlig paa sig selv og det Hele begyndte han saa paa sin vante Vis at kurtisere Frøken Agga. Men ligeoverfor hende dugede ikke denne hans almindelige Maade at tage Pigebarn paa. Alle disse lystne Manerer og Indfald, alle de letfærdige Ord og antydende Tilbud, han ellers anvendte som uimodstaaelige Besværgelsesformularer, naar han forrettede foran sin urene Gudindes Alter, blev som siddende fast i Halsen paa ham ligeoverfor hende. De blev alle til dumt og tomt Prat, naar Agga bare saa paa ham med sine friske Barneøine og sagde:

«Jeg skjønner ikke, hvad De mener.»

Og Carlberg blev staaende der og hakke og stamme i det som en Skolegut, der mister Traaden i sit Pugværk. Det endte da altid med, at han brød af og kaldte paa Opvarteren. Saa spurgte han, hvad hun helst vilde have at nyde, og da hun intet netop havde Lyst paa, forlangte han Champagne, Burgunder eller Chartreuser — det fineste, som opdrives kunde. Bare fordi han nødede hende, nippede hun saa til Glasset, medens han skyllede Bægrene ned i Masser, som altid opvakte hendes største Forundring.

I det Hele taget var Agga bare opfyldt af en eneste stor Forundring over, at hun virkelig

nu selv reiste med det store Dampskibet langt bort hjemmefra. Det, som hun saa ofte havde udmalt sig som det morsomste, der kunde tænkes, oplevede hun nu virkelig selv, og uden at hun kunde forstaa, hvorledes det egentlig var kommet. Hun havde gaaet som i en Feber og ventet, helt fra hun fik vide om det, og til Reisedagen kom. Reisedagen gik hun og talte Timerne til Baaden kom. Hun kunde ikke begribe, hvorledes hun før kunde have været fornøiet saa mange andre Dage, der ikke eiede en slig Begivenhed for hende.

Det havde rigtignok været et betydeligt Skaar i Glæden, at den «væmmelige» Carlberg skulde følge hende ind, og hun bad saa pent, om hun kunde faa reise alene. Men Mamma sagde, at Carlberg var det netop, som havde været saa elskværdig mod dem alle nu som ellers. Det var til Carlbergs Søster, hun skulde, for baade at lære nyttige Ting og faa more sig. Hun skulde rette sig efter Carlberg i et og alt. Carlberg vilde være som en Fader mod hende. Det kunde hun trygt stole paa.

Og lille Agga, sagde Mamma tilslut og klappede hende frem og tilbage om Kinderne, kunde jo bestandig skrive til Mamma, hvis der var noget, som laa hende paa Hjærte.

Og nu, da Agga et Par Dage efter Ankomsten til Kristiania sad oppe paa sit Værelse i Fru Mortensens Privathotel, var det nok meget,

hun havde paa Hjærte og gjerne vilde skrive til Mamma om, bare hun vidste, hvorledes hun skulde gribe Sagen an. For det var noget uhyggelig Gaadefuldt over hele Carlbergs Opførsel mod hende, helt fra de sad og drak Vin sammen ombord paa Dampskibet og til nu, da han Gudskelov var reist sin Vei igjen. Han skræmte næsten Livet af hende, som han var et lydløst Spøgelse, der famlede efter hende. Og slig som han løi om hende og sig selv til alle andre! Da de saaledes kom til Fru Mortensens Hotel, begyndte han med at presentere hende som sin Guddatter, hvilket hun aldeles ikke var. Dernæst sagde han «De» og «Fru Mortensen» til sin egen Søster, som forresten var en rigtig hyggelig gammel Dame, der straks tog sig moderlig af Agga og bad hende tage det ganske som hjemme i Huset.

Men saa gav Carlberg sig til rigtig kraftig at lyve om Agga og Aggas Forhold slig, at Agga blev staaende og stirre maalløs af Forbauselse paa ham. Aggas *velstaaende* Forældre vilde gjerne, at hun skulde lære alt, som læres kunde for at styre en *stor* Husholdning. Hun skulde more sig saa meget som muligt ved Siden af. Paa Udgifterne saaes aldeles *ikke*. Hendes *Fader* vilde, at hun skulde have Hotellets bedste Værelse.

Den første Dag tog han saa Agga med sig ud. De spiste Middag i et stort Lokale, hvor

der var Musik, og hvor mindst Hundrede andre Mennesker ogsaa spiste ved forskjellige Smaaborde. Næsten alle syntes de at kjende Carlberg. De vilde alle hviske nogle Ord med ham, og bagefter følte hun sig usigelig utilpas ved overalt at møde Øine, der gloede, som hun var et sjeldent Dyr.

Om Aftnen var de i Theatret; men Agga morede sig ikke det Spor, fordi Carlberg, som aldrig talte andet end Vaas til hende, sad og klinede sig ind til hende. Flytte undaf kunde hun ikke. Engang, hun havde forsøgt det, havde den fremmede Herren ved Siden af seet saa besynderlig paa hende. Carlberg havde saa taget Benet til sig og ladet hende være i Fred Resten af Kvælden.

Før hun klædde af sig paa sit nye Værelse, laasede hun instinktmæssig Døren. Hun var ræd. Bagefter laa hun og skalv og lyttede, og hørte saa, at det virkelig puslede ved Laasen! Hvad var det Mennesket vilde? Han maatte da forstaa, hvor hun syntes, han var utækkelig, væmmelig, og hvor hun var angst for ham. Aa gid, hun var hjemme igjen hos Mamma.

Da han næste Eftermiddag kom ind til hende, sagde hun heftig lige til ham, at hun vilde reise hjem, vilde ikke være her længere.

«Men kjære dig,» sagde Carlberg forundret, «hvad er nu dette for et Indfald. Du ved,

Mamma vil, du skal være her et Aar for at lære.»

«Men Mamma vil vist ikke, at De skal være slig mod mig bestandig.»

Carlberg kjendte, han blev blodrød.

«Kjære sig, hvad er det, hvad er det vel, du mener,» stammede han og greb efter hendes Haand. Hun trak den til sig.

«Uf, jeg kan ikke udstaa Dem,» raabte hun, for fra ham, gjemte Ansigtet i Hænderne og gav sig til at storhulke.

Carlberg blev betuttet, forskræmt, fortumlet. Dette havde aldrig været hans Mening. Han paakaldte Himlen som det aller høieste Vidne paa, at han bare havde villet hende godt. Han vilde bare gjerne, hun skulde bryde sig lidt om ham, som var saa glad baade i hendes Moder, lille Gunhild og dem alle. Se saa, nu maatte hun være fornuftigt Pigebarn. Idag skulde han reise igjen. Nu var han kommet for at sige Farvel og tage med Hilsen tilbage til Garstad.

Og uden at Agga kunde gjøre sig Rede for, hvorfor hun netop sagde det, raabte hun, ophidset, som hun var:

«Ja, bare reis, reis hjem igjen til Mamma, De — og lad mig faa være i Fred for Dem.»

«Her lægger jeg noget fra din Mamma, som hun vil, du skal kjøbe dig en Kjole for og saa more dig for Resten,» sagde Carlberg,

saa forbløffet paa hende, og gik hurtig ud af Døren.

Paa Bordet laa der 50 Kroner.

Stakkars Mamma, hvor havde vel hun faaet skrabet sammen alle de Penge fra? Hun maatte sikkert have taget dem af sine Spareskillinger i Banken — de Pengene, hun var saa ræd for at røre. Snille Mamma, som var god mod Agga bestandig! Aa, hvor Agga nu angrede skrækkelig de Ord, hun havde sagt til Carlberg næsten uden at vide af det. Hun vilde gjerne bede Mamma Om-Forladelse for det, — skrive, nei skrige ud om alt dette med Carlberg, men kunde ikke, vidste hverken ud eller ind.

Saa kom hun braat til at mindes Bastholm. Hun længtede saa efter at se ham og høre ham tale igjen. Hvorledes var nu hans sidste Ord til hende nede paa Bryggen. Jo, saadan lød de:

«Frøken Agga, vil De love mig at bære min lille Ring — og, hvergang De ser paa den, tænke lidt paa mig, som kommer til at savne Dem svært.»

«Ja,» havde Agga hvisket. Det var, som han vilde sige noget mere, men ikke kunde. Saa kom Carlberg til og afbrød. Ærbødig havde Bastholm bare trykket hendes Haand til Afsked. Hun var vist ikke bleven vred, om han for den ene Gangs Skyld igjen havde

forsøgt at klappe hendes Kind. Og med et lidet Smil, der lyste op i det fine, blege Ansigt, begyndte hendes lønligste Tanker at drømme om ham, medens hun sagte snoede hans Ring rundt sin Finger.

Bagefter følte hun sig saa rolig og lykkelig, især fordi hun vidste, at Carlberg var reist. Hun satte sig da ned og skrev til Mamma et langt, omstændeligt Brev, om hvor godt hun havde det, og om hvor hun savnede dem alle hjemme. Under Brevet skrev hun først: Hils Bastholm saa meget fra mig og sig — Men saa raabte hun høit til sig selv: «Jeg tror, jeg er gal, jeg —,» strøg det over mange Gange og skrev bare: Hils Hr. Bastholm paa det venligste fra mig.

Saa lagde hun sig lykkelig tilsengs og sov rolig uden at stænge Døren.

Carlberg var Gudskelov reist tilbage til Garstad, og dermed havde hun ogsaa alt glemt ham.

IV.

Det var ikke netop, hvad Folk i Almindelighed vilde kalde et Pragteksemplar af en ung Pige, Carlberg havde tiltænkt Agga som Omgangsveninde i Lisa Mortensen.

Da Lisa endnu knapt var 16 Aar gammel, havde hun været Hovedpersonen sammen med en Del Øversteklasse Kammerater i en Pigeskoleskandale, som skyldtes hendes Bekjendtskab med de unge, frivole Medicinere, der boede i hendes Moders Pensionat. Skandalen afsløredes tilsidst nede paa en af Byens mest berygtede Hoteller, og hele Hovedstaden rystede forfærdet paa Hovedet og fandt, at dette var det bedste Bevis paa vore moderne Tiders Fordærvelse, og hvad Restaurationslivet førte med sig for de unge.

Alle de unge Damer blev sendt til hver sin Præstegaard paa Landet. Fuld af Forfærdelse

over det, som var skeet, spurgte Fru Mortensen sin Datter, før hun lod hende reise, hvorledes hun i Himlens Navn kunde finde paa sligt?

«Jeg var kjed af stadig bare at snakke og tøve om saadant», svarede Lisa trodsig med kynisk Oprigtighed. «Derfor havde jeg, ligesaavel som Herrerne, Lyst til at more mig for en Gangs Skyld. Men du kan tage det med Ro, Mamma; det var nogle ækle, modbydelige Fyrer! Det forsikrer jeg dig.»

Ondt havde den stille og i sin Forretning gesjæftige, lidt vimsede Fru Mortensen havt for at mestre sin viltre Datter som Skolepige; men da Lisa et Aars Tid efter Skandalen kom hjem for som voksen at gaa Moderen tilhaande i Huset, opgav hun lidt efter lidt ethvert Forsøg paa det.

Lisa var nu 23 Aar gammel med en kraftig, lidt for bred Figur. Det var som hendes Lemmer vilde sprænge de stramt siddende Kjoler, hun bar med mange Baand paa og i alle mulige Slags Changeant Farver. Det eiendommeligste ved hende var Smilet, som med engang kastede et Streif over hendes regelmæssige Ansigtstræk, saa de blændede, gav dem en egen Karakter, der fængslede. For Smilet blottede en fintformet Række af de allerhvideste Tænder med en fugtig Emalje, som glindsede. Og braat saa man, at netop ligesaa faste, haarde og klare var hendes Øine med de blaa

Regnbuehinder, hvori et enkelt Stænk af blødt brunt havde forvildet sig. Det Øiepar mødte sikkert hvert Blik, som søgte det. Det var som hendes Blik lunt og ligegyldig sagde: «Se De bare, Ven min, har De Lyst. Jeg er ingen Uskyldighed, som rødmer, fordi om De glor.»

Og ud og ind gik hun i sin Moders Hus, kom, naar hun vilde, og gik, naar hun vilde. Da Fru Mortensen engang fandt, at Lisas Liv for Tiden var vel uregelmæssigt, forsøgte hun at tale baade Fornuft og Moral for hende.

«Vil Du have mig hjemme, saa maa du overlade mig til mig selv, Mamma. Du kan stole paa, at jeg ved at klare mig, og ingen Dumheder begaar.»

Fru Mortensen forestillede hende, at hun ødelagde sit Rygte.

«Mit Rygte, kjære Mamma, hvad Brug har jeg for det? Er det intet andet Folk vil have end mit Rygte, saa maa de saa inderlig gjerne faa det!»

«Aa, som du kan snakke, Lisa. Kjendte jeg dig ikke bedre, saa —»

«Men hvad er det saa, du er bange for, Mamma?» spurgte Lisa og strøg en stor, graasprængt Haartavs, som var gledet ned i Moderens Pande, bag hendes Øre igjen. Klappede samtidig Moderen let paa Kindet.

Nei, Fru Mortensen var ikke bange for

noget; men Lisa huskede vel, hvad Folk alt havde at hænge sin Hat paa.

«Aa-aa,» sagde Lisa afværgende, «kom ikke med den afskyelige, barnagtige Historie. Jeg er voksen nu, og min bedste Beskyttelse er vel mig selv, skulde jeg mene. Helledud, du ser jo, hvor de anstrænger sig for at kurtisere mig. De tror, det nytter; men du ved, hvor jeg ler af dem. Det er saa morsomt at se saadanne hjælpeløse Mandfolkegutter med sin Kjærlighed til Kvinden, du. Man maa hjælpe dem saadan lidt paa Glid, Mutter, og saa le ordentlig af dem bagefter. Uf, de indbildske Mandfolk. De kan ikke se en Kvinde uden at begjære —; gaar det ikke paa anden Maade, saa er de skam dumme nok til at gifte sig med hende.»

«Men Lisa, hvor har du alle disse Anskuelser fra da, Barnet mit,» raabte Fru Mortensen forfærdet.

«Du skulde bare vide, hvor mange Gange, jeg kunde have været baade forlovet og gift, havde jeg villet. Men der skal noget andet til for mig,» sagde Lisa, og der kom et besynderligt Glimt frem i hendes Øine. «Det er ikke Veien for en Pige som mig.»

«Men Lisa, saa fortæl mig dog? Du skulde betænke, du ikke altid er ung, og at Livet er langt. Jeg lever ikke bestandig!»

«Bu, bu, lille Mamma. Lad mig om det, du. Vær bare glad over, at det er paa Moden,

at komme hid og spise Middag eller bo her. Du tjener paa mig, du. Din indbringende, indtagende Datter. Se saa, lille Mutter.»

Og Lisa kyssede sin Moder paa Panden og gik ud for at spadsere.

Fru Mortensen lod hende da gjøre, som hun vilde, og saa virkelig med en vis Tilfredshed, at baade hendes Spisegjæster og faste Logerende stadig øgedes i en Grad, som gjorde, at hun med Udbytte kunde leie en hel Etage til i den store Gaard, hvor hun havde sit Privathotel.

Paa Agga virkede Bekjendtskabet med Lisa aldeles overvældende.

«Saa det er Dem, som er Hr. Carlbergs Protegé,» sagde Lisa og klappede hende paa Kinden; men saa samtidig saa rart ind i Aggas Øine og betonede Ordet *Protegé* saa eget, at Agga kjendte, hun blev rød lige op til Haartoppen.

«Ikke noget at rødme for det, Ven min,» sagde Lisa, «kom lad os sladdre lidt sammen.»

Og Lisa gav sig saa ilag med bare at tale om Carlberg, om hans mange Penge og Rundhaandethed, hans overlegne Væsen, som alle bed paa; men samtidig var der i hendes Tale saa mange fordulgte Hentydninger og Spørgsmaal, at Agga blev forfjamset og ikke skjønte et Ord tilsidst.

«Ja, ja,» sluttede Lisa, «naar alt kommer til alt, er det kanske ikke saa underligt endda, at alle unge Piger bliver forgabet i ham.»

«Men jeg er aldeles ikke forgabet i ham,» raabte Agga heftig. «Jeg synes, han er det afskyeligste, modbydeligste, jeg ved.»

Lisa saa hende lige ind i Øinene, som stod fulde af Taarer:

«Har han været slem mod Dem? Men hvordan —?»

«Nei, slet ikke slem. Han er tværtom saa væmmelig snil. Men jeg skal sige Dem, det var Mamma, som vilde det. Carlberg er nemlig en god Ven af Mamma,» tilføiede Agga og blev atter rød lige til Haartoppen over det «Jassaa,» Lisa da kom med.

«Og det var Mamma, som vilde,» fortsatte Agga, «at jeg skulde faa lære noget og se lidt af Verden nu, da jeg var konfirmeret. Hr. Carlberg tilbød sig da at tage mig med og anbringe mig herinde hos sin Søster.»

«Hvad behager, hos sin —?» udbrød Lisa og slog Hænderne sammen.

«Ja, er han ikke Deres Onkel da?» spurgte Agga naivt. «Jeg syntes, De talte saa pent om ham ista, og derfor vilde jeg med engang sige Dem, at jeg ikke kan udstaa ham.»

«Nei, den er god,» raabte Lisa og lo forfærdelig. «Det skal blive noget for Mutter det, som med engang faar saa fin Familje. Jo, jeg

takker jeg, rigtig fin Familje,» tilføiede hun og gned Haandfladerne susende fort imod hinanden.

«Ja, men er han ikke Deres virkelige Onkel?»

«Nei, Ven min, ikke min mere end han er Deres og enhver anden vakker Piges, om det behøves.»

«Men, hvorfor lyver han bestandig slig da?» udbrød Agga og tænkte bestyrtet paa al den anden Løgn, Carlberg havde faret med. «Jeg skjønner det ikke. Skjønner ikke, hvad han vilde med mig?»

En Stund efter havde Lisa faaet ud af Agga hele Carlbergs Optræden baade under Reisen og herinde.

Agga fortalte, hvorledes han havde været mod hende ombord paa Dampbaaden, været utækkelig i Teatret, at hun havde maattet laase sin Dør om Natten, hvorledes hun tilsidst var begyndt at storhulke og villet hjem igjen, — og saa var han da endelig reist sin Vei. Men Agga var saa gyselig angst, for at han skulde komme tilbage igjen. Stille sad Lisa og tog imod hele denne uskyldige Ligefremhed. Der kom en liden Smule bitter Mistro om dens Ægthed op i hende, men veg, straks hun saa ind i Aggas lyslokkede Barneansigt. Saa følte Lisa sig inderlig tiltrukket af disse dybe, mørkeblaa Øine, som kunde flamme af Fortørnelse

over Manden, som hun forstod, brutalt havde forsøgt at krænke hende.

Lisa tog Agga om Livet.

«Jeg kan godt like Dem, Barn som De er. Agga, skal vi to være Veninder?» spurgte hun.

Aa, hvor det var frygtelig snilt af hende. Ja, det vilde Agga saa gjerne, saa gjerne —!

For Agga følte sig meget tiltrukket af Lisas sikre, ligefremme Væsen, og syntes, hun var den vakreste, unge Dame, hun nogensinde havde seet. Tænk, en virkelig Hovedstadsdame hendes Veninde; det skulde hun rigtig ærte Laura med, naar hun skrev hjem til Garstad.

Aggas stumme Beundring smigrede Lisa, og derfor var det vel først, at Lisa lidt efter lidt skjænkede hende sin Fortrolighed, udøste sit Hjærte for Agga, som bare lyttede og lyttede til alt nyt, hun baade lærte at se og forstaa af sin nye, erfarne Veninde. Tilsidst flyttede de sammen paa et Værelse for at kunne være mest muligt sammen.

Lisa havde snart indseet, hvor grændseløs naiv og ukjendt, Agga var med alt i det Forhold til det andet Kjøn, der havde beskjæftiget Lisa og Lisas Fantasi, helt fra hun var en tiaarsgammel Jentunge.

Hun fik Agga til angst og skjælvende at betro sig sine Rædsler over «noget, der var det naturligste af Verden» — — som «bare beviste,

at hun var voksen Kvinde.» Lisa affekterede sig rasende over, at en Moder kunde lade sin Datter blive over 16 Aar uden at gjøre hende bekjendt med saadanne Ting. Det var en nydelig Opdragelse, vi Kvinder fik. Blindebukker, som man formelig vilde skulde falde i Armene paa den første og bedste, som kom og greb.

Og med det stadige Svar paa alle forundrede Spørgsmaal: «Din lille Nar, skjønner du ikke det da —,» indviede hun saa Agga i hele Kvindekjønnets Livsopgave.

Det var især om Morgenen, før de stod op, at Agga fik alle disse Meddelelser, krydret med Livserfaringer og Berettelser, som i Begyndelsen fik hende til at gyse og krybe dybt nedi Dynerne. Hun vilde ikke høre mere, ikke et Ord mere; men lige bagefter havde hun Hovedet oppe igjen og hørte dybt optaget efter Lisas Tale.

I Dagens Løb greb hun sig i ret, som det var, at hun uafladelig gik og tænkte Morgenens Samtale om igjen og tænkte den videre.

Hver Dag, Lise stod op, holdt Lisa ordentlig Storvadsk. Hun badede sig fra Top til Taa, og bagefter var det et Utal af Svamper, Frotérhaandklæder, Sprøiter og Parfymerier, hun anvendte, for at gjøre sit blændende hvide, kraftige Legeme endnu skjønnere og attraaværdigere.

Under hele denne Storvadsk gjentog hun altid for Agga, at Agga ogsaa stadig maatte «soignere» sig, bevare sit Legeme fremfor alt. Jo længere ung og skjøn, desto bedre var det.

Agga laa ganske stille og hørte efter alle Lisas Nydelsesudbrud, medens Vadsken stod paa. Skjøndt Agga blot behøvede at dreie Hovedet en Smule over til den ene Side for at se den hele Vadskescene, saa laa hun med Flid stiv og ubevægelig i Sengen. Hun generede sig og turde ikke for alt i Verden se paa Lisa. Men — især da Lampetiden kom — fulgte hun opmærksomt alle Lisas Bevægelser i den Skygge, de kastede paa Væggen lige nedenfor Aggas Seng. Agga saa, hvorledes Lisa stod rank og nøken i det lave, skaalformede Badekar og bøiede sig og rettede sig, hvorledes hun med den store Svamp vred Vandet i Strømme nedover Bryst og Ryg, satte sig nedi Karret, ja lagde sig tilslut helt nedi det og ligesom svøbede Vandet over sig med begge de hule Hænder. I Silhouetterne paa Væggen fulgte saa Agga hele den omhyggelige Paaklædningsscene, som kom bagefter.

Naar Lisa endelig var færdig, kom hun straalende af Ungdom, Friskhed og Vellugt bort og kyssede Agga paa Panden:

«Saa staa nu op, din lille Gaas og lig ikke der og drøm Dumheder.»

Lidt efter lidt tog Agga efter Lisas hele Vadskeproces, saadan som hun skyggevis havde seet den. Men først laasede hun Døren forsvarlig. Hun troede, hun vilde komme til at dø af Skam, om Lisa overraskede hende ganske nøgen. Ja, hun turde næsten ikke se paa sig selv og speilede sig aldrig herunder, skjønt hun forstod, at Lisa bestandig gjorde det. Haandspeilet laa ret, som det var, paa Stolen ved Siden af Badekarret, ganske overskvættet af Vand. Mere og mere omhyggelig, lige til den mindste Smaating, blev ogsaa Agga med sin Paaklædning; til sine Tider kunde den tage en hel Time. Jo, Mamma skulde bare vide det; hjemme, som hun havde faret i Klæderne paa en fem til ti Minutters Tid. Men Agga følte sig saa forandret paa en kort Tid nu. Der var kommet samtidig en Selvfølelse og Skyhed over hende, som gjorde hende meget tilbagetrukken og stille. De unge Herrer i Pensionatet fandt, hun var en yderlig kjedelig Landsbysnerpe. Hvad hjalp det, at hun var vakker, som man drømte sig en lysfager Ingeborg, naar man knapt kunde faa persset andet end Ja og Nei ud af hende. Aldeles uimodtagelig, som hun var for Kurtise, maatte hun jo være en Gaas. Hun rødmede selv for den mindste Kompliment og undgik i Modsætning til Lisa altid de Øine, som begjærlig eller lokkende søgte hendes. Der var ikke Spor af det

pikante over hende, som kan friste selv hos Kvinder, som ikke er paa langt nær saa vakre, mente Kavalererne.

At hun troede mindst at se en Carlberg i hver Mand, som nærmede sig hende, og instinktmæssig veg bort fra enhver Tilnærmelse fra de Mænd, som kun havde ondt isinde, var imidlertid Lisa og Lisas Indflydelse paa hende væsentlig Skyld i. Lisa troede hun nemlig for Tiden blindt paa og var ikke saa lidet stolt af baade hendes Venskab og den Fortrolighed, som Lisa skjænkede hende og endnu ikke havde givet saa helt ud til nogen anden. Det var, som Agga var et Kvindevæsen, Lisa havde uimodstaaelig Trang til at lægge sig aaben for, forklare, bevise sig selv for. Aa, disse Aggas milde, blaa Øine, som kunde stirre baade saa medfølende og forfærdet paa hende, hvor de fængslede hende. Det var, som Lisa havde faaet en Trang til at opdrage dette Barn til Kvinde ved nu at advare, ved at væbne den lille stakkels, uerfarne Agga med sine Livserfaringer mod alt, som hed Mand.

Agga forstod godt, at Lisa i Grunden var dybt ulykkelig. Hun forstod, det gjorde Lisa godt at faa udøse sit Hjærte, skjønt Agga intet kunde sige til Trøst, og knapt nok forstod alt, Lisa sagde og mente. Lisa var en Dobbeltnatur, og det undrede Agga sig altid over, at ligesaa glad og freidig, som Lisa var om Mor-

genen, ligesaa melankolsk og tankesyg var hun som oftest om Kvælden.

Da kom hun næsten altid sent hjem, over Klokken 12 ofte, og baade Fru Mortensen og Agga havde seet lidet til hende i Dagens Løb. Da sagde Fru Mortensen ofte til Agga:

«Stakkars Lisa. Det er ikke greit at være Pige med en Trang som hendes. Egenraadig og selvstændig er hun sin Fader op af Dage. Hun skulde været Gut, hun, saa var der blevet noget af hende.»

Imellem spurgte Fru Mortensen Lisa, om hun ikke vilde tage Agga med sig ud.

«Det vil nok ikke more, Agga,» svarede Lisa altid. «Hun vil ikke finde sig tilrette blandt mine Folk. Hun er jo skjør som Porcelæn, ser du vel. Nei, gaa Dere to heller i Teatret.»

Fru Mortensen sagde saa intet mere; men for hver Dag, som gik, blev hun mere og mere henrykt over den udmærkede, lærvillige Hjælp, hun fandt i Agga. Men Agga gik bare hele Dagen og længtede efter Aftenen, for da Lisa kom hjem.

Naar Lisa kom, var hun næsten altid i et oprørskt Lune. Aa, om hun bare kunde gjøre Revolution! Og saa fortalte hun stedse saa meget oprigtigt og snurrigt om sig selv og Livet, at det havde tændt hele Aggas Nysgjærrighed efter mere, videre — en grublende Interesse

for, hvad det hele egentlig var? Agga forstod, at Lisa afskyede alt, som hed Mandfolk, og særlig vilde dem og deres «Herredømme» tillivs.

«Aa, hvor jeg hader dem, disse indbildske, slette Mandfolkmennesker,» kunde Lisa raabe, «som selv gjør alt, hvad de vil; men virkelig vover at spytte paa os, bare fordi de tror noget om os. Fordi «*vi* enkelte» er lidt anderledes end deres almindelige Damehylstre! Se bare paa mig. Gud skal vide, at jeg intet udydigt Menneske er. Jeg skulde have Lyst til at se den, som turde vove. Kan jeg ikke sidde dernede paa Grand eller andre Steder og se og høre, at de hvisker og tisker og tror: Hun der er let paa det, hun. Aa, jeg kunde slænge mit Glas i Ansigtet paa saadanne maabende, stirrende, brægende Fæ, bare fordi jeg sidder sammen med *ham*. De tror kanske ikke, at han og jeg er Mennesker, som ved, hvad vi gjør, ligesaavel som de. Og saa ødelægger de alt, som er skjønt og lystigt ved at leve. Har de da Retten paa sin Side, disse velbarberede Samfundsmænd? Han er ti Gange mere værd end dem alle tilsammen trods det onde, de lyver om ham ogsaa. Der findes der ikke Humbug, der.»

Hvergang Lisa kom til denne mystiske «Ham», fik Agga saadan Lyst til at spørge noget mere om ham, men turde aldrig vove

sig til det. Lisa maalede saa gjerne Gulvet op og ned med rastløse Skridt.

«Nuvel,» sagde hun saa, «med ham er det noget andet. Er ikke det min egen Sag? Har jeg ikke Lov til at være lykkelig, som jeg finder selv, jeg er det? For det ved Gud, jeg vil aldrig, aldrig gifte mig. Blive Trældyr. Nei, ung og glad vil jeg være. Og siden, siden — ja der findes vel anden Udvei for en Kvinde, som vil, end at forsørges af en anden, som hun betaler tifold igjen med alt sit bedste.»

Og saa kunde Lisa give sig til at haane Ægteskabet og Mændene i sin Almindelighed for Agga slig, at Agga blev liggende forfærdet og lytte, til alle Mænd for hende dannede et Helvede, fuldt af Djævle, der vilde pine hende, sluge hende med Hud og Haar.

«Ja, se bare paa denne Carlberg,» sagde Lisa engang, «jeg ved ikke hvad Slags Middel, han har anvendt for at faa dig herind; men at han pønsede paa en Skurkestreg med dig, det kan du forlade dig paa. Hvad vovede han ikke at forsøge med mig her i mit eget Hjem, medens jeg endnu var en kortskjørtet Jentunge? Aa, hvor kold han og hans mange Lige kan gjøre en om Hjærtet, hvor vammel, naar man forstaar! Bagefter, da jeg var voksen, forsøgte Hr. Carlberg med sit Forbrydersmil igjen at tage mig paa sit Fang og kysse mig; men han fik sin Bekomst!»

Og Lisa gav en ordentlig Ørefig ud i Luften, medens Agga ved at tænke paa sin Moder, som ogsaa sad paa Carlbergs Fang og lod sig kysse, følte, det svimlede for hende som foran en Afgrund, hun saa nedi. Tænk, tænk hendes Mamma, snille Mamma, Mamma, aa nei, hun aarkede ikke tænke paa det, bare lagde Hovedet tungt og dødstræt over paa Siden, indtil hun døsede af.

Lisa pleiede ofte, naar hun talte om Mændene og sin Foragt for Ægteskabet, at sige, at hun kun havde kjendt en eneste Undtagelse. Det var en, man kanske kunde have gjort noget ud af Livet sammen med for bestandig. Men da var det forsent for hendes Vedkommende.

Netop for ham kunde hun ikke lyve sig til andet, end hun da var.

En Kvæld, — Lisa og Agga var da meget bedre kjendte —, vovede Agga at spørge hende om ham, og hvorledes han da var?

«Han var et *rent* Mandfolk; men — nu ja, er du ikke søvnig, saa skal jeg fortælle dig den Historie. Den er saa underlig.»

Agga var alt andet end søvnig, og Lisa fortalte.

Det var den Gangen, hun for syv Aar siden af sin Moder var bleven sendt til en Præstegaard paa Landet, at hun om Sommeren havde truffet ham. Han var Lærer og hed Jørgen —!

«Naa, det kan være det samme med Navnet. Det er kanske lumpent at nævne Navn,» afbrød Lisa sig selv, netop som Agga skvat til og var spændt paa at høre, om det virkelig kunde være Jørgen Bastholm?

Der var nemlig Sommerpensionat paa Præstegaarden, og did var han saa kommet i Ferien. Han var en lang, ganske vakker 22 Aars gammel Gut den Gangen. Han havde tidlig taget en udmærket Eksamen og saa rigtig klein og overarbeidet ud efter Aarets Stræv. Lisa likte ham godt; men der var noget tilbageholdent, forlegent over ham bestandig. Det var, som han famlede efter sig selv, naar han var sammen med de unge Piger. Paa en eller anden Maade fik saa disse Tag i eller Tro paa, at han var saadan — ja, saadan, istedetfor — ja, Agga forstod, han havde aldrig havt noget Forhold til nogen Kvinde. Og dog var det tydeligt, at han beundrede dem, vilde gjerne være sammen med dem. Gid, hvor nysgjerrig de alle havde været paa ham og iagttaget ham som en Seværdighed. Men de fik aldrig det mindste Bevis, saa det var vist Løgn.

«Men,» fortsatte Lisa efter en Tids Taushed, «jeg syntes saa Synd i ham og fik med engang en forunderlig Indskydelse: Jeg vilde i det Mindste prøve ham. Saa var det da en Aften, medens vi alle laa oppe paa en stor Sæter, som tilhørte Præstegaarden. Vi havde siddet ude paa

Sætervolden og nydt Naturen en deilig Kvældstund. Da vi gik ind for at komme tilro, sørgede jeg for, at vi to blev de sidste ude paa Trammen.

«Kom ud igjen om en Stund,» hviskede jeg til ham. «Jeg vil saa gjerne tale med Dem.»

Og han kom. Jeg sagde da bare muntert, at jeg gjerne vilde gaa en Tur og nyde den deilige Natteluften. Jeg spurgte, om han vilde slaa Følge, og han var mere end gjerne villig.

Og det var en vidunderlig Tur indover alle de lyng- og mosebløde Heiene, hvorfra Blomsterne duftede berusende, og alle Vindene hviskede om Elskov saa lunt, saa lunt —! Jeg støede mig til hans Arm — tungere og tungere! Jeg lagde mit Hoved ganske sagte til hans Skulder! Jeg lod ham løfte mig over Gjærder. Jeg blev saa længe som muligt i hans Arme. Jeg hørte hans Hjærte banke voldsomt, saa, hvor han kjæmpede imod sig selv —; men hvergang satte han mig ærbødig ned paa Jorden ved Siden af sig. Vi gik videre og videre opimod en stor Høi. Begge to tause. Jeg gik ofte baglænds og saa paa ham. Han rev Lyng op og slængte langt bort fra sig. Da vi naaede Høiens Top, satte jeg mig ned og sagde, jeg vilde se Solen rinde. Han satte sig nedenfor mig og saa paa mig hele Tiden med et Par hjælpeløse, spørgende Øine. Jeg stak Be-

nene frem og brettede gjentagende Kjolen over dem —; saa paa ham igjen, saa paa ham hele Tiden med mine vakreste Øine, alvorlige og stille som Natten rundt om os, der jo dølgede Solens bristende Hemmelighed! Nu ja kortsagt, jeg maa sige, som før er sagt: Han havde Champagne, men rørte den ei!

Da vi kom ned til Sæteren igjen — Veien tilbage sørgede jeg for gik i Stormskridt — trykkede han min Haand og takkede for Turen. Da han beholdt den for længe og ikke kunde faa noget mere over sine Læber, tog jeg Haanden til mig og bad ham bare ikke nævne for et Menneske vor lille Natteudflugt. Og han holdt trolig Ord!»

«Men han var vel heller ikke noget videre forelsket i dig da!» sagde Agga med en Vrede mod Veninden, som hun forgjæves søgte at lægge Skjul paa i Stemmen.

«Tror du ikke?» spurgte Lisa. «Fra den Tid af søgte han mig stadig, og inden han reisede, friede han lovmedholdeligen til mig.»

«Og du —?»

«Ak nei, min Ven,» sagde Lisa blødt, «jeg var nok ikke den, han troede — —, og saa var den Sommerdrøm forbi. Og kanske om jeg havde løiet lidt for ham, taget ham og ladet ham tro —! Tøv, lad os ikke blive sentimentale. Bedst det er, som det er,» sagde Lisa og krøb tilsengs.

«Du Lisa,» sagde Agga lidt stammende, «a sig mig, hvad *han* hed du.» Der ulmede en Mistanke i hende. Jørgen Bastholm pleiede hver Sommer at ligge paa Fjeldet.

«Din lille Nysgjerrigper,» svarede Lisa, «diskret maa man være med den Slags farlige Hjærteknusere. Hvem ved? Kanske han kunde blive din Mand engang, og saa sad jeg nydelig i det. Nei Tak. Godnat min Pige.»

«Men jeg vil nu vide, hvad han heder alligevel — han, den eneste brave og rene,» tænkte Agga og laa længe og snoede nervøst paa sin lille Guldring, indtil hun omsider søvnede.

V.

Alle de nye Tanker, Lisa saadan kom til at lokke frem i Aggas let modtagelige Sind, satte lidt efter lidt Frugter. Aggas skye Tilbageholdenhed fik sin dybeste Grund i den hemmelighedsfulde Ømhedstrang, hun kunde føle sitre i sig, blive til en mægtig Magt, der drog, naar hun var alene med sig selv og sine Drømme.

En navnløs, men uhjælpelig tom Længsel —! Imellem, naar hun om Kvældene laa og ventede paa Lisa, kunde den da blive rent sygelig og vokse sig saa stærk, at hun kunde begynde at skjælve over hele Kroppen. Saa kunde hun pludselig trykke Hovedpuden fast ind til sig og bore Ansigtet dybt nedi dens bløde, kjølende Dun. Saa kunde hun braat give sig til at hviske: Aa, Mamma, Mamma, Mamma — uophørlig, for tilsidst at

opløses med hele sin Sjæl i en besynderlig stille og nervøs Graad.

Lidt efter lidt hørte Graaden op. Afløstes da af en taus, velgjørende Ro, i hvilken hun laa og bare talte Vægurets Tikken. Det var saa betagende yndig ikke at røre det mindste Led engang.

Og da hændte det, at alt det blødt stemte i hendes Sind begyndte at spille sig sammen til fantastiske Fremtidsdrømme. Intet fast bestemt. Det var Toner uden Ord. Tanker uden Form. Et dæmpet Sus igjennem hende af lys og ren Lykke. Noget underbart fængslende til et Navn, hun ikke kjendte. Bare vidste, det var. I sit Skjød bar Livet noget ufødt, noget opnaaelig deiligt for hende ogsaa. Hun kjendte, det skulde komme til hende engang med og give Livet Værd. Ingen Mands Navn blandede sig ind, som kunde fanges nu af dette lyse Drømmespind, som vimrede fra Kvindens store Hengivenhed, slig den begyndte at vaagne i hende. Som en dyb Grundtone, der søgte ud, profetisk langt frem, til den engang fandt Gjenlyd. Det vilde den finde! Og med lysende Øine og en Taare, som endnu perlede paa hendes Kind, trykkede hun sine smaa, foldede Hænder imod det bankende Hjærte og bad en Bøn for sig selv og sin Lykke. Atter uden Ord, men bare i Tanker paa Ham, den Almægtige, som kunde gjøre det saa skjønt at leve for hende ogsaa.

Naar Lisa da kom hjem, fandt hun altid Agga trygt og fast sovende, medens et lidet Smil endnu spillede om hendes Mund og forraadte alle de uskyldige Drømme.

Helt siden den Gang, Lisa havde fortalt Agga om sine Forførelseskunster imod den «unge, rene» Mand, havde Agga begyndt at nære en vis Rædsel for Lisa, parret med en Modvilje, som Lisas ligefremme og overlegne Væsen imidlertid stedse jog bort, naar de var sammen. Men naar Agga tænkte paa, at det kanske havde været Jørgen Bastholm, som havde været udsat for hele denne afskyelige Adfærd, følte hun sig rent varm af Forargelse. Tænk friste saadan! Fy! Sæt han nu ikke havde været saa brav, som han var? Det grøssede i Agga. Hvor han maatte have følt sig saaret. Han som, — ja han, som var saa hensynsfuld bestandig mod hende! Men selv om det nu ikke var Bastholm, saa kunde det godt have været ham. For det lignede ham. Og Lisa fik da værsaagod lade andre faa være i Fred for sig. Lisa kunde holde sig til sin «*ham*», hun og have nok med ham. Hvorledes var egentlig alt dette med *ham*? Gyselig galt var det vist, siden Lisa ligesom trodsede hele Verden med det. Vilde aldrig gifte sig, sagde hun. Hvem var han da? Og hvorledes kunde de —? Agga var imellem rent sprækkefærdig af Nysgjerrighed efter at faa vide lidt mere om

det Hele, bare hun vidste, hvorledes hun skulde faa spurgt Lisa om det.

Saa var det en Aften sent paa Høsten, at Lisa kom senere hjem, end hun pleiede, og var i straalende Humør.

Agga laa og halvsov; men Lisa fik snart Liv i hende. Lisa sagde, at ikvæld vilde de tale hyggelig sammen, for hun kom fra en «glad Aften», et lidet, udsøgt Lag med baade Champagne og Østers og alt, som deiligt var!

«Aa, hvor jeg i Grunden misunder Herrerne, som frit tør leve et ubundet Liv. Og Dumrianer er de, om de gjorde noget andet. Hvorfor skal man ogsaa være fordømt til at være Pige, naar man har en Kraft og en Livslyst som min? Men lad skure. Vi kan da være lykkelige Pigebarn vi ogsaa! Det vil sige: *Imellem*! Det er Forskjellen. Vi skal jo være Stemningsmennesker, Følelsesmennesker vi, de passive Sjæle og Legemer. Men netop derfor er vi i Sandhed «Skabningens Herrer», som den lille vittige Forfatter, Mons Røed, sagde om os Kvinder ikvæld!

Aa Agga, du skulde bare se, hvilket deiligt Hjem, «*han*» har indrettet sig. Vi kalder det «*Jomfrutaarnet*» med baade *Fruerstue, Faderbur* og *Pigekammer*. Du skjønner — hi, hi, hi,» lo Lisa og kastede sig tilbage paa Chaiselonguen og spændte op med Benene, medens Agga laa paa Maven i Sengen. Med Hænderne under

Kinderne og Albuerne dybt trykket nedi Hovedpuden stirrede hun ufravendt paa Lisas skinnende hvide og lystne Tandrække. Den blottedes i hele sin Glands, hvergang Lisa talte ivrig eller lo overgivent, som hun nu gjorde i Anledning af Jomfrutaarnet.

«Hvilken *han* — den vittige Mons Røed?» spurgte Agga sig forsigtig frem.

«Mons Røed? Er du gal! Nei, jeg betakker mig for det spinkle, skjæve Mandfolkeben. Nei, da er min Jonas'andet til Kar da!»

«Heder han Jonas?» spurgte Agga saa forbauset, som der skulde være noget særlig ved Navnet Jonas.

«Javist Jonas. Jonas Kittel, heder han.»

«Hvad siger du? Ikke Jonas Kittel fra Larby vel, vor Naboby?»

«Truffet! Ham er det; netop ham. Nu, du ser saa underlig ud?»

«Nei, men — men —,» begyndte Agga stammende. Hun huskede saa mange underlige Historier, der var gaaet om ham, som alle de Voksne hjemme rystede paa Hovedet over og sagde: «Æblet falder ikke langt fra Stammen.»

«Nu — ud med Sproget!» sagde Lisa. «Hvad har du paa Hjærte?»

«Gid, men er det ikke ham, som engang rømte med en Sangerinde,» sagde nu Agga hurtig uden at turde se bort paa Lisa, «og saa

maatte hans Fader sætte efter ham langt bort. Helt nede i Tyrkiet fortalte de hjemme i Garstad.»

«Netop. En prægtig Gut. Vi to passer sammen vi, ser du.»

«Men hvorledes kan saa du —?» begyndte Agga, men stansede igjen.

«Tal blot ud. Hvorledes kan saa jeg holde af ham, mener du?»

Agga nikkede.

«Ja, hvem kan svare paa det? Jeg gjør det nu i alle Fald. For han er netop en Mand for mig. Vi forstaar hinanden. Har det altid hyggelig sammen. Uden ham var hele Verden modbydelig! Og saa faar det ende, som det vil, engang siden. Det gidder jeg ikke tænke paa iaften,» sluttede Lisa med et Suk.

«Er Dere Kjærester Dere da?» spurgte Agga med en Ræv bag Øret.

«Kjærester — Kjærester?» vrængede Lisa. «Hvad mener *du* med det da? Vi holder af hinanden, vi to. Er Verdens bedste, oprigtigste Venner! Det er der vel intet galt i, saalænge det varer? Er det?»

Nei, men Agga skjønte ikke rigtig, hvorledes det kunde gaa an, naar de ikke vilde — vilde saadan gifte sig engang? Endelig havde hun faaet sagt det!

Lisa svarede bare, at det vilde Agga selv forstaa, naar hun ogsaa blev forelsket. Da kom

alting af sig selv, som det behagede Manden og Vorherre!

Agga var akkurat lige klog, men kunde ikke spørge videre. Derfor slog hun om og sagde:

«Hans Fader, Konsul Kittel, er jo saa gyselig rig. Er Miljonær jo.»

«Det skulde jeg mene. Vi har diverse Grunker udi Lommen,» lo Lisa med en vis Selvfølelse. «Derfor gjør han sig heller ingen Samvittighed af, at bedrøve den gamle til det fælles Bedste.»

«Bedrøver han sin Fader af den Grund?» spurgte Agga forbløffet.

«Ja, for Myntsorter, forstaar du vel. Og han er Gut, som forstaar sig paa at bruge Myntsorter.»

For Aggas undrende Øine oprullede saa Lisa et begeistret Billede af Jonas Kittels Jomfrutaarn og Livet, som førtes i det og rundt det.

Det var ikke bare hende og Kittel, som altid var sammen da? spurgte Agga.

Aa nei, langt ifra. Det var en liden Klik af frygtelig hyggelige Mennesker. Gode Venner, som kjendte hverandre rigtig godt, fordi at de i over tre Aar altid havde moret sig sammen. Hele Byen kjendte dem forresten ogsaa og misundte dem naturligvis. Derfor fik man aldrig være i Fred for sjofel Bagtale. Naar de saaledes mødtes paa «Grand», sad fremmede

Folk der, — især unge, indbildske Herrer — og saa skjævt til dem og fortalte lutter Løgn og Opspind om dem. Lisa kunde imellem ærgre sig rasende og have Lyst til at gjøre Vrøvl, naar slige Historier og deres Ophavsmænd siden kom dem for Øre, og det skeede med nye Ondskabsfuldheder næsten hver evige Dag!

Men Kittel sagde altid: «Lad kun Mobben snakke. Vi ler af dem bare.»

De kaldte sig for «Familjen». Sladderen, som havde faaet tag i det Navnet ogsaa, havde naturligvis straks omdøbt dem til «La famille changeant». Det var ogsaa en Raahed, som skulde være morsom, forstod Agga.

I «Familjen» var da Kittel Pappa og hun Mamma, og de andre var Guttene med hver sine forskjellige smaa Kjærester. Ja, Agga maatte ikke misforstaa. Det var flere af dem, som var virkelig forlovet, og kanske kom til at gifte sig engang i Tiden. Og i Familjetone gik det Hele.

Oppe i Jomfrutaarnet mødtes man ved alle festlige Anledninger. Iaften havde det netop været en slig en. Musikeren, Arne Krefting, en ældre Ven af Kittel, var nemlig kommet til Byen. Kittel kjendte ham fra Berlin, hvor Kittel som nybagt Student skulde «dyrket Videnskaben istedetfor Lidenskaben, som han af forskjelligartede Grunde kom til at foretrække.»

Og Kittel havde da feiret Kreftings Ankomst til Hovedstaden med en Familjefest, hvor Champagnen flommede.

De havde alle været begeistret for Musikeren, som simpelthen var noget af det vakreste, Lisa havdet seet i Mandfolkveien. Og saa ligefrem og elskværdig var han, at han øieblikkelig blev adopteret under almen Jubel som Familjens yngste Medlem. Paa staaende Fod holdt han saa en Tale, som sprudlede af Morsomheder. Med alle sine Muligheder og Umuligheder presenterede han sig som det nyfødte Spædbarn for sin begavede Familje. Det var en pragtfuld Fyr. Agga skulde bare have hørt og seet ham, saa maatte hun nok blevet væk i ham hun ogsaa, hvor iskold og tilbageholden Agga ellers var mod alle Mandfolk.

«Hm,» udbrød Agga uvilkaarlig og følte sig en Smule stødt, «hvorledes kunde Lisa vide —?»

«— at du aldrig har været forelsket. Jo, du lille Uskyldige fra Landet, det ved jeg,» svarede Lisa, slog ud med Armene og skjød Brystet høit i Veiret, saa den sidste Hægten i hendes Kjoleliv, som hun forøvrig havde knappet op, sprang med et revnende Smeld. Med et lidet, mut «Naada» drog hun Kjolelivet af sig og hev det tvers igjennem Værelset og bort foran sin Seng. Bagefter fulgte saa Plag efter Plag i en feiende Fart.

Agga laa endnu og stirrede paa hende Hvad mente Lisa med, at hun var en Uskyldighed fra Landet?

«Aa, jeg er nu slet ikke et saadant Isbjerg, som du tror,» syntes hun, at hun maatte svare Lisa. «Fordi om jeg nu tilfældigvis er fra en Smaaby,» lagde hun til en Stund bagefter.

Lisa, som netop havde halt Strømpene af sig, svarede ikke, men satte sig tilrette i Chaiselonguen igjen og saa derpaa Agga lige ind i Øinene. Et mysende Blik, som hun vilde læse Aggas lønligste Tanker, og som Agga ikke kunde tage sine Øine bort ifra. Hvad for Slags Tanker og Længsler rørte der sig vel egentlig i denne lille, lyse Pigesjæl? Hvad slog hun vel Tiden ihjæl med alle disse ensomme Kvælder, medens hun laa og ventede? Hun var endnu blegere end før, syntes Lisa. Stakkars, saa ung og vakker — var det i Grunden Synd, at hun ikke fik more sig lidt, før hun vel ogsaa havnede i Trædemøllen som vel gift! Bedre end at ligge saadan og drømme sig syg paa Forhaand. Lisa skulde nok passe hende.

Og saa reiste da Lisa sig op og gik med sine kraftige, runde Arme ret ud og knyttede bag Hovedet bortimod Agga. Hele Tiden saa hun ind i Aggas Øine gjennem sine halvtillukkede Øienlaag; men Blikket var lokkende, leende, syntes Agga og kjendte en kildrende

Varme gjennem hele sit Legeme. Hendes Hjærte begyndte at banke høiere.

«Nuvel, lille Agga, vil du saa være med ud og more dig rigtig ordentlig en Kvæld. Med mig?» spurgte Lisa sagte og langsomt.

«Nei, nei. Jeg tør ikke, tør ikke,» raabte Agga braat og kastede sig rundt og fast nedi Sengen, saa det smal i Sengefjedrene. Drog Dynen langt opover sig.

Slig blev hun liggende og vente paa, at Lisa skulde gjøre eller sige noget mere. Men intet skeede, og da Agga saa tittede op af Sengemørket, blev hun formelig nedslaaet ved at se, Lisa ganske rolig ifærd med at krybe tilsengs.

«Det er dumt af dig, min Pige,» sagde Lisa og strakte sig velbehagelig i Dynerne. «Men naar man ikke vil glæde sig lidt i Verden, bliver det ens egen Sag. Godnat Pigebarn.»

Næsten ingen Dag gik hen, uden at Aggas Tanker syslede med den Historie, som Lisa havde fortalt hende fra Præstegaarden, om den «rene» Mand, og hvordan han havde været. Han hed Jørgen, saa meget havde Lisa sagt! Men hvad mere? Mon det var Jørgen Bastholm? Gid det var! For Agga kunde saa godt like ham for det. Hun skulde gjerne kunnet elske ham bare af den Grund! Det var, som hun kom i Slægt med ham og hans hele Adfærd ved det. Hun vilde vide, om det var

ham. Havde hun ikke Ret til det kanske, — hun, som baade havde havt ham til Lærer og nu stadig bar hans lille Guldring, bare fordi han havde bedt saa pent om det. Jo, hun vilde vide, om det var ham?

Og saa en Morgen tog Agga Mod til sig og spurgte Lisa bent ud, om hun kjendte Jørgen Bastholm?

Lisa vendte sig hurtig om mod hende. Agga saa, hun var rødere end ellers.

«Hvorfor spørger du om det?» spurgte Lisa, ikke lidet overrasket.

«A sig mig, sig mig, om det var ham, som du dengang oppe paa Præstegaarden vilde saadan forføre?»

Det var noget ved det Ord «forføre» og ved den Maade, Agga udtalte Ordet paa, som dybt krænkede Lisa. Indbildte Pigen sig virkelig, at hun var bedre end hende?

«Ja, om det nu var ham, hvad saa —? Hvad vedkommer det dig?» spurgte Lisa haardt.

«Nei, nei, vist ikke,» sagde Agga stille og kyssede Ringen sin. Det var altsaa ham. Saa blev hun liggende uden at sige et Ord og vrikke Ringen op og ned om Fingeren.

Lisa, som havde iagttaget hende nøie hele Tiden, følte sig inderlig irriteret over hende.

«Nu, hvorfor siger du intet mere? Hvorfor fikler du bestandig saa med den stygge Dingsten der?» spurgte hun og pegede paa Aggas Ring.

«Jo, for den har jeg faaet af Jørgen Bastholm den, ser du,» svarede Agga med en aaben, lykkelig Klang i Stemmen.

Lisa skvat til:

«Saa? Af Jørgen Bastholm! Er Dere forlovet Dere to kanske?»

«Om saa var,» udbrød Agga ondskabsfuldt, «hvad vedkommer saa det dig?»

«Aa, hvor du er modbydelig,» sagde Lisa, trampede i Foden og talte ikke et Ord til Agga, medens hun klædte paa sig. Gik sin Vei ogsaa uden et Ord, uden et Blik engang.

Lisas Sind var kommet i Oprør mod Agga:

Jasaa, vi var kanske ikke saa uskyldig og naiv, som vi lod, vi lille, blege fra Landsbyen! Saa det var Takken, man havde, fordi man havde taget sig af hende, været fortrolig Veninde, som vilde lære hende, advare! Dette blegnæbbede Mandfolk, Jørgen Bastholm, vilde have denne «rene Uskyldighed» til Kjæreste, han. Hun var kanske bedre end Lisa, hun? Og naturligvis styrtede Agga sig blindt i hans lange Arme, som nok da ikke forsømmed sig! Nei, det var paa Tide, Agga lærte andre Mænd at kjende end denne Bastholm, som skalv, bare han saa et Skjørt.

«Jeg undres, hvem lille Agga vilde foretrække, jeg, ham eller Krefting?» tænkte Lisa tilslut og begyndte at arbeide med en Ide, som spandt sig sammen til en hel Intrige. Troskab

hos et syttenaars Pigebarn, som aldrig havde havt Anledning — ? Pyt! Man skulde faa se, hvor langt Uskyldighen rak, og — saa fik Hr. Bastholm lede Jorden rundt efter en Kone til sig — tage hende nede blandt Hottentotterne, om han vilde, for Lisa! Det var, som Lisa med engang følte sig gjennemstrømmet af helstøbt Forargelse mod denne Agga og hendes Jørgen. «Forføre,» havde Agga kaldt hendes Oprigtighed mod ham for — det ufattelige, at hun netop havde villet komme en saadan Mand imøde. Som der havde været et Overmaal af Tilbøielighed i ham, der dengang æggede hende. «Forføre» —, hvad mente Agga med det?

Nei, nu *skulde* Jomfru Agga være med hende ud! Og som en sand Mefisto frydede hun sig til hele den Valpurgisnat af Tillokkelser, hun saa skulde friste den lille Landsbysnerpes Dydighed med. For der stod netop en ypperlig Anledning for Døren. «Familjen» skulde i den nærmeste Fremtid afslutte Aaret med en privat Maskeradefest.

Kittel havde længe grublet over, hvor han skulde finde en antagelig Dame til Krefting, som var lidet kjendt i Byen. Lisa havde allerede før tænkt paa at foreslaa Agga, men havde ikke været synderlig for at trække «Barnet» ud paa saadan Jubel, naar Agga selv ingen større Lyst havde paa det. Men nu vilde Lisa, at Agga skulde være med, og Lisa skulde sørge

for, at hun skulde blive saa smeldvakker, at alle Herrerne — Krefting især — skulde blive krumme i Benene af bare Forlibelse.

Hun foreslog Agga for Kittel som den nydeligste Dame, Krefting kunde faa.

«Det er udmærket. Bare frem med «Lokkefuglen», sagde Kittel og vilde, at Agga straks skulde presenteres. Man kunde passende «fremtrylle en liden Aftensang» hjemme hos ham med forskjellige «formummede Flasker og Talerkner avec.»

Men Lisa vilde slet ikke det. Hendes Favorit skulde blive en Overraskelse for alle. En bestemt Trumf i hendes Haand. Og Lisa viste nu, at hun forstod, hvordan Mandfolk skal bringes til at fatte Interesse. Hun skrød Agga op til en attraaværdig Person, men uimodtagelig for Mændenes sædvanlige plumpe Kurtise. Saa ung hun var, havde der alt drysset Kurver fra hende. Ingen havde endnu gjort Spor af Indtryk paa denne fortryllende lille Isprindsesse. Det bare morede hende at se hele denne Rad af knælende Herrer med knuste Hjærter og himmelvrængte Øine!

Og som veludstyrede Kalkunshaner, der paa Forhaand ved hvilken pragtfuld Rad Halefjær, de kan breske sig med, naar de først rigtig vil vække Opmærksomhed, længtede saa Lisas Herrer efter at faa prøve sin velbekjendte Uimodstaaelighed lige overfor Agga.

Men det var egentlig Krefting, hele Lisas Fremgangsmaade var myntet paa — for at faa ham til at fatte Interesse! Rigtignok hørte han opmærksomt paa hende og bad hende altid fortælle mere.

«Hvorfor det da? Jeg synes snart, De har faaet nok!»

«Ja, men jeg liker Dem saa godt, naar De snakker. Det lyser af Dem,» sagde han.

«Men det er aldeles ikke mig, der er Tale om!»

«Nei, jeg hører det. Men jeg foretrækker altid det, jeg ser. Det hemmelighedsfulde, usynlige, tror jeg ikke paa. Nei, Syn for Sagen er et Hovedprincip hos mig,» sagde han og skaalede med Lisa og Kittel.

«Ja,» fortsatte Lisa, «men naar hun kommer, hjælper Dem ingen Principper. Iknæ, Monsieur, og bliv et knust Hjærte til!»

«Ikke daarlig — An eller pr. et knust Hjærte. Det kommer an paa hvilket,» sagde Krefting og trak paa Skuldrene.

Lisa væddede med ham, at han vilde blive forelsket opover begge Ørene, dødelig forelsket.

Tsja, forelsket havde Krefting været over 100 Gange baade her og der i Verden. Men dødelig — dog vel neppe aldrig! Da levede han først rigtig op! Unge, lyse og ranke Piger havde s'gu intet med den sorte og stive Død at gjøre.

Ja, men Agga var aldeles uimodtagelig — og da maatte man simpelthen afdø, for hun var storartet deilig!

«Vi faar se. Vi faar se,» raabte Krefting og snoede med Velbehag sin velpleiede Knebelsbart. «Naar Isbjærget kommer i Golfstrømmen, saa maa det smelte, ved De, Frøken Lisa,» lo han. «Nu vil jeg foreslaa: Skal vi vædde, jeg skal faa Lov at kysse hende første Aften?»

«Nei, hør mig til det indbildske Mandfolk,» raabte Lisa fornøiet. «Men lad gaa. Vi vædder: En Kjøretur til Holmenkollen med hende alene, hvis De vinder, men med mig ogsaa, hvis De taber! Det er et moderne Væddemaal, det. Og deroppe spenderer saa Kittel Middag paa hele Baladen.»

«Takker saa meget,» sagde Kittel; «det skal blive rigtig forfriskende. Smukke Udsigter for Gamlingen!»

VI.

Arne Krefting var i den fuldstændigste Vildrede om, hvorledes han efter fem Aars Fravær i Udlandet skulde tage sine Landsmænd, som han nu traf sammen med dem i vor egen, kjære Hovedstad. Skulde man anstrænge sig for at tage det for Alvor eller Spøg dette rodløse Virvarliv? Hvad var det ikke for et skiftende Galleri af unge Mennesker, han i disse faa Uger var bleven mænget sammen med uden at have noget nyt, bestemt Indtryk af en eneste? Alting var vistnok gaaet med Jernbanefart herhjemme, men saa levede man ogsaa til Gjengjæld Hulter til Bulter og utaalmodig som i et Venteværelse. Det var, som Menneskene endnu ikke havde fundet sig tilrette i sine Omgivelser eller havde kunnet danne noget blivende Hjem i alle disse Huse, der reiste sig overalt i moderne Pragt paa de gamle,

oprevne Tomter. Derfor levede man foreløbig ude paa Gaden sammen i en ubundet, ubændig fri Omgang. Og for at slaa Tiden ihjæl saa længe, saa ranglede, bare ranglede man sammen uden Hensyn til Tid, Sted eller hvilke Personer, man mødtes med. Alt eftersom det tilfældigvis traf sig, eftersom Indskydelserne kom. Unge Mænd med gamle Familjenavne, kjendte Personer med Navne, de selv havde skabt sig, og som der alt stod Ry af — alle herhjemme bare ranglede de sammen, rastløst, uafladelig. Ja, til og med Kvinder i fuld Frihed! Det var aldeles som med hint Folk, der dansede rundt og i vild Jubel tilbad sine Guldkalve, medens man skrev dem deres Samfunds Lovtavler.

«Huf,» sagde Arne Krefting høit til sig selv, «hvor det Hele i Grunden er modbydeligt.»

Han laa paa Sofaen oppe paa sit Hotelværelse Formiddagen efter en Generalrangel.

«Hvor man bliver Vagabond herhjemme. Hvor uskjønt og plumt dette norsk-civiliserede Traperliv i Hovedstaden er!

Bare Omgangen med Kvinderne, som andre Steder i Verden forfiner, rafinerer — —.

Herhjemme findes der ikke Spor af denne Charme, dette lyse, rene, velduftende —», og Arne Krefting begyndte at afrunde ideelle Kvindeskikkelser i Luften foran sig med begge sine

udstrakte Hænder — «intet af dette silkefine Svøb, der dølger al Livets Lyst, og som andre Steder *er* Kvinde. Selv blandt Demimonder. Det, man virkelig elsker. Det, man digter Skjønhed og Lykke om. Her i Kafebyen derimod? Det er da saa naturligt, at man her bliver denne berygtede «Bohem.» Hvad mere kan disse Kvinder, man stadig træffer ude, gjøre en Mand til? Nei, der findes ikke en Gaade at løse hos dem, intet stadig nyt, hun har gjemt hos sig selv som det inderste inde ved at være Kvinde. Intet af dette tilbageholdende, klosterdrømmende bag høie, utilgjængelige Mure, graa af Ælde og Verdenshistorie, og som maa bestiges, kommes over, før Manden endelig naar frem og finder hende, den eneste *hans* i Verden!

Nei, herhjemme i «Kulturens» Midtpunkt kan en uberygtet Ungersvend gjerne presentere sig paa Gaden for den Dame, hvis Koketterier han særlig liker —, og saa brænder hun af for ham som et ganske vakkert Fyrværkeri!»

Tsja, den Tid, man nu var her, fik man vel tude med Ulvene — for saa at reise hjem og have en deilig, stille Jul i Familjens Skjød.

Tænk, efter saa mange Aar atter en Jul med Juletræ og Julehygge og lune Familjerum!

Og hans Tanker vandrede hjem til den store, gammeldagse Familjegaard, langt der Nord i det Throndhjemske.

Han mindedes sine to yngre Søstre, som Moderen skrev var blevet to rigtig vakre, unge Damer. Hvor besynderligt, at de to smaa, Ponyer, som han pleiede at kalde dem, var voksne Damer nu. Han huskede deres smaa, fine Barneansigter med Øinene sænkede over de foldede Hænder, medens de efter Tur bad Bordbønnen, og blev rent lykkelig over, at der dog fandtes Hjem med velopdragne Døttre her i Landet. Og Marianne, den ældste, var jo netop blevet forlovet med Faderens Adjudant, en ung Herremand af en af Landets allerbedste Familjer.

Det var i Grunden mærkeligt, at han, Arne Krefting, Husets eneste Søn, kunde blive et saadant Enfant terrible, som man havde troet, han var. Aristokrat var Arne paa sin Hals trods dette «moderne Sludder,» som Faderen før i Tiden hidsede ham op med at fordømme som lutter «Løgn og Djævelværk.»

Arne havde jo brudt, han, nægtet at lade sig konfirmere, nægtet at fortsætte Embedsstudierne og tvunget sig frem til at blive Musiker — alt, bare fordi han havde denne ubændige Trang til at digte hele Verden om i Toner.

Tonerne ja! Disse hans egne, lokkende, samlende Toner, som undertiden brusede opi ham lig et mægtigt Væld, der rev ham hen, og fyldte hele Sindet med lutter Stemning.

Den sang sig saa ud stærkere, rigere, inderligere, end han selv vidste om, at han var. Der kom stadig nyt — Tanker, Drømme og Fantasier, han ikke anede, han havde baaret paa.

Og medens Øinene straalede, og Kinderne glødede, voksede det op til *en* Henrykkelse, *en* dirrende Salighed, i hvilken han digtede dem i Form paa Violinen.

Alt andet blev smaat og svandt.

Han selv var overjordisk lykkelig, for saa fager, fager er Verden, og Livet ligesaa rig som Naturen.

Arne Krefting for op fra Sofaen, hvor han laa. Den var over ham, Længslen, Trangen, Digtningens Aand. Netop idag steg den som lyse Svaner høit, høit op og bort fra den mørke Forstemthed, han havde været grebet af ved dette uvirksomme Dagdriverliv. Han sprang hen og fik Violinen frem. Stemte den og gaaende op og ned paa Gulvet, væk for alt andet, gav han sig til at spille — digte.

Lige midt ind i Stemningen, som han pleiede:

Min Stjerne langt derhenne
jeg kjender dig saa vel.
Min Længsel maa jo sende
dig Bud hver Stjernekvæld.

Jeg stod i Barndomstiden
og undred andagtsfuld,

at du, som var saa liden
dog tyktes mig saa huld.

Og Himlen kom saa nære
til Barnesindets Tro,
fra Jorden maatte være
til Stjernens Pragt en Bro.

Og Haanden ud jeg strakte,
bad Mor om Stjernens Skat,
da hviskede hun sagte:
Bliv Barnets Lys hver Nat.

Den Bøn er blet min Stjerne
saa mangen Trængselsstund,
dens Lys mig maatte værne,
om Mørket steg en Stund.

Vink derfor i det Fjærne
min hele, hele Tid,
og giv min egen Stjerne
dit Lys til al min Id.

Vemodsfulde og enkle brød disse Toner frem: Det var engang — Det var engang! Da stirrede Barneøinene forundrede og spørgende ud i Verden med hver Fantasi saa ren, lykkefuld, ideel! Og det bare for at alt, som higede efter Kjærlighed som efter et Under, — alt, som det unge Sind endnu havde tilgode som sin dybeste Gjenklang, skulde forhærdes, fordi Livet med Aarene blev denne Række nøgterne, brutale Kjensgjerninger. Men bag

disse slumrede altid den ubændige gamle Længsel, som, pint af Støvets mange Skuffelser, dog kunde svinge sig høit op, blive som forklaret Kjærlighed. Blive ideel paa ny og saa digte sig den Lykke, den aldrig havde fundet blandt Mennesker med Attraa.

Og dog — lad drukne, lad drukne!

Krefting løftede Violinbuen høit og strøg et skurrende og skingrende Anstrøg henover Strengene. Snart fyldtes hele Værelset af Bakkanalets hujende Jubel. Kvinder, som intet andet kunde give end sine yppige Legemer, dandsede i kaade Kast, som intet dølgede, — med Barme, som bød, — Læber, som ventede! Det var ikke en, men mange, mange, lige viltre, lige lystne, og som intet andet hverken vilde eller kunde med en Mand end sætte alle Sandser i Feber.

Men en Tone blev der altid bag — en eneste, dyb, dunkel Grundtone, som nu ogsaa fra Kreftings Violin vilde kjæmpe sig frem til Magt over Myldret.

Forgjæves — som navnløs blev den intet mere end en fjærn, fremmet Tone.

VII.

Hansemand, er *Schkummet* sat paa Is?»

«Ja bevares, Hr. Kittel, sex Flasker Pommery extra sec,» ramsede Opvarter Hansemand frem og smilede forbindtlig, som han altid pleiede til Kittels rare Udtryksmaader.

«Og *Sødyrene* har mistet Skallen?«

«Ja bevares, Hr. Kittel. Sex Dusin Østers er aabnet!»

«Og du glemmer ikke siden — Planteføde og Talegaver!»

«Nei bevares, Hr. Kittel. Bagefter kommer Stangsilleri og Tunge,» oversatte Hansemand, stolt over sine Kundskaber i gastronomisk Sprogforskning.

«Det er bra' og tilslut Stænglerne med et lidet Glas —!»

«Extra tør Sherry til Aspargeserne. Desuden fineste Sort Røgelse — tyrkiske Cigaretter

med Guldtip! Bevares Hr. Kittel, alt er i Orden,» supplerede Hansemand og forsvandt ud af Døren til det røde Kabinet, hvor der idag skulde være en udsøgt Middag for en 7 til 8 Personer.

Det var den Dag, «Familjen» skulde holde Karneval, men forinden havde Kittel indbudt en liden udsøgt Kreds paa en Del «Styrkemidler.»

Og Kittel, der var en Mester i at arrangere den Slags smaa Ballader, var nu mødt op en god Del tidligere end de andre, for at bringe «Tumlepladsen» i Orden. Borte paa en Stol ved Kaminen laa der en rød Domino og oppe paa den en sort Maske. Gjennem Maskens tomme Øienhuller glødede det røde Kaminskjær — og Kittel stod nu og saa fortabt ind i disse tomme, men lysende Maskeøine.

«Det hjælper ikke at frembringe Nægtelser, min kjære Jonas Kittel,» tænkte han. «Pigebarnet er blevet mere for dig, end du vil tilstaa høit. Gaar jeg ikke rundt her og faar Lyst til at fordybe mig i Klassikerne, bare fordi hun finder det daarligt, at jeg endnu ikke har min Andenafdeling. Helt Uret har Pigebarnet ikke. Man bør nemlig ikke undlade at konferere med Lærebøgerne engang imellem. Frembyde lidt Examen, som duperer dem! Forsaavidt er hun og Gamlingen slet ikke usiamesiske!

Joho, der skulde vel blive Halløi i Familjeburet, om man for Alvor vilde begifte sig med hende. Skade, at hun ikke kan forstille sig —, at der ikke er saadan lidt mere Kultur, lidt Race i hende!»

Jonas Kittel, der nedstammede fra en Aarhundreder gammel Sildespekulations Slægt i det vestlandske, yndede meget at tage sin Kultur eller Race i Betragtning; men særlig naar han ingen anden Undskyldningsgrund fandt for den eneste Evne, han endnu havde drevet det til Fuldkommenhed i — nemlig at «fremlokke» og forbruge Pappas mange Penge i en vellykket Forstaaelse af, hvad de bedre Stillede burde kræve af Livet.

«Forresten er Pigebarnet ikke blottet for Begavelse og storskjøn som Dronningen af Saba!» ræsonerede han videre og tog sin Lommebog frem for at beskue det vellykkede Fotografi af Lisa, Lommebogen indeholdt. Da steg der ikke ganske uden Grund et aabenbart Længselssuk fra hans Hjærte. Det Suk vilde vist høilig have forbauset alle dem, som freidig gav Jonas Kittel baade Attest og Reisepas som Byens mest rutinerede Pigejæger. En rigtig fæl *En* var han, som alle Byens unge Damer skottede frygtsomt bort paa for bagefter at kunne sige, at selv hans mest streifende Øiekast var saa rent utrolig frække og oprørende.

«Kunde man endda saadan fordufte med hende. Fra hele Komedien,» fortsatte han sine Tanker og satte sig ned i Sofaen, «og blive saadan pludselig lærd Doktor. Begave Amerika med sine Lærdomme og lade Familje være Familje, naar den først havde stukket en lidt vægtigt Arvesølv i Næven. Man burde kanske ikke undlade at tage i Overveielse en saadan Prærie-praxis! Hvis Lisa vilde?»

Hun var nemlig ikke saa ganske ligetil at faa paa det rene, den smaa Lisa, som virkelig for første Gang havde beriget hans Livs Leksikon med Begrebet Troskab. For da han i det Sidste havde slaaet paa en saadan Smule ikke umulig Giftermaal med hende, havde hun uden at blinke leet ham ud og sagt, at det aldrig kunde falde hende ind. For at de to istedetfor skulde begynde at ærgre Livet af hverandre — nei tak! Nu vilde hun være ung, glad i ham og lykkelig, som det faldt sig. Siden fik man se til at faa noget andet at gjøre!

Noget andet at gjøre — noget andet at gjøre —! Det var atter denne Viljen, som han ikke kunde undgaa at beundre hos dette Stykke enestaaende Kvindekjøn, som al Verden misforstod selvfølgelig!

«Men noget at gjøre? Ja, hvorfor ikke? Om hun nu —! Det var en ikke ubrugbar Ide! Da kunde jo vi to —! Ypperligt; det tror jeg, vi ikke undlader at overveie nøiere!»

Men Jonas Kittel fik for denne Gang ikke Anledning til at gruble over sin Ide, for det bankede kraftig paa Døren.

Det var Digteren Mons Røed, der stak sit lille, lige til Haarbunden kortklippede Hoved ind af Døren og saa sig raskt omkring med et Par cirkelrunde, glindsende Øine.

«Er du alene?» spurgte han og traadte lydløst ind. Lukkede ogsaa Døren lydløst efter sig. «Her er Byttet. Som du sagde, Gamlingen bed paa. Værsaagod 300 Kroner pr. Anvisning fra Larby!»

Mons Røed gled bort til Kittel og rakte ham en Bunke Pengesedler.

Mons Røed var stille Taagjænger i alt, han foretog.

«Man maa altid prøve sig frem,» var ogsaa hans Yndlingsbemærkning; men fik han først Munden paa Glid, saa forbløffede han alle. Man maatte da forstumme; for det var, som han lagde an paa, at ingen anden skulde komme tilorde, naar han lod sine Meninger bryde løs som en Hagelskur fra et uudtømmeligt Ordforraad.

«Den var god, den,» begyndte han nu, medens Øinene hang som fasttryllet ved Pengene, Kittel eftertalte. «Konsul Kittel Larby. Anvis omgaaende 300 Kroner telegrafisk ellers Katastrofe, — Jonas.» Verdens eneste Telegram naturligvis. Briljant Paafund, fint i Tonen;

men alligevel Bombeknald. Granater! Du, der mangler nok nogle Kroner, men jeg maatte kjøre, have lidt i Livet, medens jeg ventede. Driftsomkostninger, hvad?»

Naar Røed i sin hurtige og ivrige Tale kom til de overbevisende Pointer, pleiede han gjerne at trække Skuldrene op, trykke Albuerne ind i Siderne og slaa ud med Hænderne, saa de mindede om et Par brede Svømmeluffer.

«Javel,» svarede Kittel ligegyldig. «Og hvormeget trænger *du?*»

«Ja, kan du undvære en 40 Kroners Penge,» begyndte Røed langsommere og snufsede ud et Par haarde Stød gjennem sin korte Næse, der saa ud, som den først var skjøvet helt ind i Ansigtet paa ham og saa bare trukket halvveis ud igjen. Deraf kom de dybe Furer, der fra Øienkrogene trak sig helt ned til Mundvigene.

«Værsaagod,» sagde Kittel og rakte ham Pengene.

«Tak,» svarede Røed og greb dem ivrig, «saa skriver vi dem paa det øvrige. Naar jeg faar Honorar for min nye Digtsamling, skal vi gjøre op.»

«Ja, ja — lad os bare ikke tale om den Ting. Vi er bevæbnede, har fremtryllet Penge. Det er Hovedsagen.»

«Du, Kittel, jeg kan betro dig en Ting,» begyndte Røed igjen, da han følte sig «oplagt»

efter tilfreds at have forvaret sine 40 Kroner; «men fremskaf lidt Pjoltersaft. Jeg er bemærkelig tør i Halsen.»

Da Hansemand havde skaffet Pjolteren, aabnede Røed sit Hjærtes Fortrolighed med engang, buldrende og hensynsløst.

«Det er fuldbragt. Hun har givet sig. Min sidste Elskovsbøn — der ikke var uden Inspirasjong selvfølgelig — traf modtagelige Øren, og i mine Arme betragtede hun sin Mands mislykkede Ægteskab.»

«*Han* er jo ikke lidet velbevæbnet med forskjellige Myntsorter?» spurgte Kittel.

«Hans lille Frue, som han fandt langt oppe i Nordland, skaffede ham Penge med ja. Nu lever han kun for sine Interesser.»

«Som du ikke forsømmer at beundre ham for!»

«Tsja,» sagde Røed og trak Skuldrene op; Haandfladene ud, «hvad kan jeg for, at Manden er digtergal? I Anledning mine sidste «Toner og Sange» blev jeg inviteret til en bedre Middag. Man sværmede for mig. Kunde mig udenad. Dyrkede mig. Fruens huldsalige Smil plus Champanedraaberne havde en vis Virkning. Selvfølgeligvis. Men ud paa Kvelden blev Manden urolig og rykkede saa endelig ud med, hvad der ængstede hans Hjærte. Naturligvis var han nemlig Digter, han ogsaa og vilde være mig evig taknemlig, om jeg vilde

sige min ærlige Mening. Javel. Naturligvis. Jeg pleiede nemlig bestandig at sige min Mening. Men jeg hørte ikke stort af det Vaas. For der var ganske anderledes morsomme Digte og Eventyr at læse i et Par skøieragtige Frueøine. Glødende Lavaøine, Far! De skottede saa medlidende bort paa hendes lyriske Mandsling, medens de begavede mig med Straalestrømme som fra et sprutende Krater i det blaaeste Middelhav!» deklamerede Røed. «Tsja, man maa prøve sig frem. Og saa —»

«— begyndte du og Manden at dyrke Muserne og Konen i venskabelig Forening.»

«Netop! Truffet paa Knappen.» Røed trykkede her paa den elektriske Ledning og rekvirerede en Pjolter til.

«Jeg har lovet at skaffe ham Forlægger,» fortsatte han. «Hvorfor ikke? Han betaler gjerne Omkostningerne selv. Første Gang er det resikabelt, ser du. Herhjemme maa man først blive kjendt her, saa kan man udgive hvad Sludder, man vil —, og saa er det storartet! Og jeg skal gjerne slaa lidt Stortromme for ham. Jeg har alt bebudet en stor Digter i Opseiling. Naar man pynter lidt paa det, er det s'gu ligesaa dunkelt som meget andet! Til Gjengjæld meddelte min lille Lulla, at hun har faaet Tilladelse til at følge hans «bedre Ven og Kollega» paa en liden Kanetur idag. Imedens skal han sidde rolig hjemme og renskrive.»

«Men Tiden gaar,» sagde Røed og slog i sig Resten af Pjolteren. «Jeg maa hjem. Hun er nødt til at tage Maskeradedragten *paa* i mit beskjedne Dukkehjem. Efter Aftale kommer vi indom her og henter Fætter Flifleth og hans Donna. Vi skal kjøre sammen — op i al Fald.»

Medens Røed tog Frakken langsomt paa, henvendte han sig atter til Kittel:

«Det var endnu en Ting, som jeg haaber, du intet har imod. Sagen er den, at min Fætter idag var i øieblikkelig Pengeforlegenhed til ikvæld. Han har vistnok sin Checquebog, men har taget saa meget ud i det sidste. Kortsagt, han venter større Remisser imorgen. Derfor spurgte han mig, om jeg kunde forstrække ham foreløbig. Lovede af visse Grunde at forsøge. Kan du altsaa afse en 50 Kroner til imorgen. Han er sikker nok, ved du.»

«Selvfølgelig kan jeg det, ved du,» svarede Kittel og talte femti Kroner op til Røed, som atter gjentog, at hans Fætter var et sikkert Papir. En Mand, som kan faa Moneterne til at trille over Disken. Prægtig Fyr.

«Tsja, indtil nu har Forgyldningen været solid,» sagde Kittel ligegyldig. «Men denne rige Fætter Frantz, du, hvad skal han egentlig glimre med i Fremtiden?»

«Han anlægger en Korkefabrik, ved du!»

«Tsja, det er jo snart et Aar siden, han kjøbte den. Er den ikke gangbar endnu?»

«Der var noget i Veien med Trækpipen, som maa bygges om. Venter nogen flere nye Maskiner. Men har megen Mynt. Adoptivsøn af Consulinde Gilbo, du ved. Hun har hjulpet ham i Gang.»

«Pappa Gilbo — forsøgte ikke han sig i noget Fallit og saadant Smaatteri. Saadan litte Granne Pistolkugle med Tilbehør?»

«Joho. Slemt for Fætteren, som var opdragen flot i Udlandet til Ingeniør. Men Mutter Gilbo har en stor Livrente og Penge til. Saa ingen Nød med Fætteren.»

«Rige Fætter Frantz er ikke uglad i Pigebørn heller. Lille Klara beskuer han varmt for Tiden.»

«Ja, deilig Pige. Ildsprudende. Er i Grunden Lyriker, han med. Saadan Erotik ligger til Familjen.»

«Tsja,» sagde Kittel og smilede uvilkaarlig over Familjeligheden. For han var blevet en Smule forstemt over rige Fætter Frantz. I Begyndelsen havde Pengene drysset af ham som fra et ubegribelig stort Forraad. Saa var han bare stormflot saadan rykvis, og det havde hændt Kittel, at han havde truffet rige Fætter Frantz paa visse obscure Pengekontorer, der ikke var helt frie for Kittels hyppige Besøg. Og saa var han blevet en Smule glemsk. Blandt andet ligeoverfor en lille Sum, Kittel havde forstærket ham med for en Maaned siden.

Ikke for Pengenes Skyld, men alligevel — Det var rige Fætter Frantz.

«Tsja,» sagde Kittel til Røed, som stod der og saa ud, som han endnu havde noget paa Hjærtet. «Bagefter kommer altsaa du og din Pige hjem til mig i Taarnet. Krefting har faaet min anden Nøgle, saa du faar passe paa at give Signal.»

«Javel du! Ja,» begyndte han langsomt, «saa skulde jeg hente disse Sangene, du har faaet mig til at begaa i Nattens Anledning.»

«Hvormeget?» spurgte Kittel og trak Lommebogen rolig frem.

«Nu ja — de koster vel saadan en 7 til 8 Kroner — Ja, lad mig helst faa en gul en. Jeg kan ikke saa nøie sige det. Vi gjør op siden. Tak — tak. Paa Gjensyn paa Balpladsen!»

Røed slog ud med Armene og for ud af Døren.

En Times Tid bagefter var det røde Kabinet bleven Tumlepladsen for et broget Gilde. Den røde Domino laa ikke længere paa Stolen borte ved Kaminen, for nu havde Kittel trukket den over sin sorte Kjoledress og sad sammen med Lisa øverst ved Bordet som det lille Selskabs Vært og Værtinde. Tilhøire for ham sad Agga og Krefting.

Krefting var klædt som Trubadur, og Lisa og Agga havde hver sin skjønne, nedringede

Silkedragt paa sig. Den ene lysere forestillede Hjærterdame, og den bar Agga; den anden var mørkere, dristigere, og som Spaderdame indkasserede Lisa Mortensen Kittels hviskende Komplimenter.

Den første Sult var vel begravet, og Champagnen havde begyndt at løse Tungens Baand.

«Min Dame mangler bare sine Kameliar,» sagde Kittel og tog en Klase af de mørkerødeste og stak varsomt nedi Kjoleaabningen ved hendes Bryst:

«Skaal du Blomsterelsker,» hviskede Lisa.

«Og min Hjærterdame mangler de rødeste Roser,« sagde Krefting saa blødt, at Agga blev end underligere tilmode, end hun alt var det over hans ligefremme, fortrolige Væsen. Alt, han sagde, klang saa naturlig og oprigtig, og Agga vidste ikke før, at der kunde findes Mandsøine saa kloge og dybe. Atter mødte hun hans Blik, og atter blev hun rød, for det fortalte hende tydelig nok, at den Dragt, hun først havde protesteret mod at tage paa sig som baade for nedringet og kortskjørtet, ikke maatte klæde hende saa ilde endda.

«Maa jeg?» spurgte han blidt, og taus lod Agga ham fæste et Par dunkle, halvudsprungne Roser ved hendes Bryst.

«End De, min Herre,» spurgte den tredje tilstedeværende Dame sin Kavaler med en liden, tilgjort surmulende Mine. Frøken Clara Nat-

horst var en attenaars ung Dame, klædt som Hofdame i Ludvig den 15des Stil. Under den brunlette, finhaarede Hud paa hendes Kinder syntes sydlandsk Blod at sætte varme, blussende Roser. Og det ildfulde Glimt i hendes Øine havde faaet mange andre end hendes nuværende Ridder, Frantz Flifleth, til at forsøge sin Lykke som Tilbeder.

«Nu saa forklar Dem, min Herre, og sid ikke der og bare stir paa mig,» raabte hun og trampede let i Foden.

Ridderskikkelsen, Frantz Flifleth, ved hendes Side slog nu ud med Armen, medens han lagde den anden fortrolig langs Ryggen paa den Stol, hans Hofdame sad og beherskede ham i. Han udbrød med en vis Pathos, som, han fra før af vidste, slog an hos hende.

«Jeg, du hulde Stjerne, har det, som ædlere er end Blomster, som straaler mere end tusinde Buketter, og som vil klæde min Donna Klarinatta herligere end Liljefloret i Libanons Dale!»

«Tøv nu ikke, Frantz! Hvad har du?» spurgte hun og sittrede af Forventningsfuldhed. Hvilken Overraskelse havde han vel fundet paa idag, denne Millionær Tilbeder, som han mindst maatte være. Og Frøken Clara greb gridsk med begge Hænder den Silkepapirs Pakke, som Ridder Frantz nu trak frem af sine posede Hofmandsbukser.

«Lad mig faa se, hvad du har idag, fordi vi var lidt Uvenner igaar,» sagde hun muntert. «Da du var saa afskyelig —!»

«At jeg vilde —!» hviskede han.

«Hys,» lo hun til ham, saa dette fortryllende lille Smilehul, som han bestandig vilde spise op, traadte saa fristende deilig frem, at han havde ondt for at sidde stille uden at røre ved det.

«Aa gid,» raabte Clara. «Det er virkelig det Diamantcollié, jeg altid har beundret saa! Aa — Aa — hvor pragtfuldt. Se bare, saa det straaler! Bort med det andre!»

Og hun rev fra sin Hals en tynd, guldindfattet Koralkjede og slængte den over sit Hoved bort bag Pianoet. Det var hendes Hjærtes første Forlovelsesdrøm, som paa den Maade endelig havnede i Skammekroken.

I et Nu var hun paa Benene, borte foran Speilet og fæstede Smykket rundt sin Hals.

«Nydelig! Hi, hi,» hvinede hun af Glæde.

«Du er min egen Gut du, Simon. Det skal du sandelig have et Kys for!»

Og uden at genere sig stormede hun bort, tog ham om Nakken med begge Arme og kyssede ham i overstrømmende Glæde.

«Aa, De behøver slet ikke at se saa himmelfalden forfærdet paa mig, Hr. Krefting,» sagde hun, da hun atter var havnet i sin Stol. «Det er min virkelige Forlovede, skal jeg sige

Dem. Og naar jeg faar Lyst til at kysse ham, saa kysser jeg ham!»

«Nei, man bør ikke glemme at kysses engang imellem,» sagde Kittel. «Se bare paa Hansemand; han forsømmer ikke, at mene det samme. Hent nok en Flaske *Schkum*, Hansemand. *Allons.*»

Hansemand vaagnede og for ud med et sidste beundrende Blink i Øiet mod den skjønne, kysseglade Hofdame.

«Jeg forsikrer, Frøken Nathorst —» begyndte Krefting.

«Hys hys,» afbrød hun, «her behøves ingen Forsikringer. For der findes aldeles ingen Frøken Nathorst her! Hun er nemlig i Teselskab ude paa Norstrand hos Tante Karoline og hendes fregnede Jentunger. Her findes blot en Donna Clarinatta!»

«Den er min, den,» lo Ridder Frantz og saa beundrende paa sin Dame.

«Er du gal? Har du sagt hjemme, at du er i Teselskab?» spurgte Lisa, som laa tilbagelænet i Sofaen med sin ene Arm stukket helt ind i Kittels, medens hun røgte guldtippede Cigaretter, Kittel bød hende fra det opslaaede Etui paa Bordet foran dem.

«Naturligvis. Tror du, jeg mere faar Lov til at more mig. Siden den Gang paa Bodega'n, da Dere lod mig kjøre hjem saadan lidt pirum, er de blevet umulige hjemme. Nei, nu maa

man lyve dem rundt for at slippe løs. Men saa morer man sig ogsaa dobbelt,» sagde hun og tømte sit Champagneglas i et Drag.

«Og Høiesteretsassessoren bed paa Tekoppen?» spurgte Kittel. «Ikke ubegavet gjort af en gammel Dommer.»

«Pappa er i det Hele taget saadan begavet; men mig forbløffer han ikke!» udbrød Frøken Clara.

«Jeg tror, var jeg Dem, Frøken, at jeg vilde forbløffe ham med en Smule Forlovelse med Fabrikeieren,» sagde Kittel lunt. «En Portion Familjefester o. s. v. bør man ikke forsømme at tage med imellem.»

«Nei tak, det haster ikke,» sagde hun. «Der findes intet i Verden saa ufordragelig som disse Fruer i Knop! Disse Offentlige, som bliver saa skikkelige med sine tykke, glatte Guldringe.»

«Men Clara, er du gal,» brølede Flifleth af Latter. «Du ved ikke selv, hvad du siger.»

«Du da,» pludrede hun videre, «jeg siger, hvad jeg vil, og gjør, hvad jeg vil ogsaa. Og det fortalte jeg Pappa forleden Dag, da jeg begyndte at slaa paa Ballet iaften. Stor Scene efter Middagen. Han sagde plent Nei! Men han sidder ikke i Høiesteret hjemme. Jeg lod ham læse op hele mit to Aars Synderegister: Mine 40 Baller, Renning paa Karl Johan sent og tidlig, Bodegabesøg, mindst to Forlovelser,

og min for Tiden fordægtige Tilværelse. Hvad er det vel for Galskaber, hun pønser paa nu? Og Galskaben sidder her ved Siden af mig. Det er der ingen, som ved, uden Husjomfruen. Hun er saadan lidt sentimentalt anlagt, og vi lægger Planer sammen mod den grumme Fader, der forbyder de Elskendes Møde! Saa har jeg idag klædt mig paa hos Sydamen. Og Pappa maa da inderlig gjerne sidde oppe igjen og vente, til jeg kommer hjem inat i denne deilige Dragten —! Saa skal vi gjerne «gjøre op» med hverandre igjen. Jeg har nemlig moret mig kongelig og søvner saa pligtskyldigst af i Stolen. Tableau! Storartet —! Skaal! Hurra!!»

«Jo, du er storartet, din Troldunge,» lo Frantz og forsøgte at knibe hende i Øret.

«Lad mig være! Jeg kan ikke like alt dit Kniberi bestandig.»

«Jeg vilde bare kjende efter, om disse smaa «Rosenblade» taalte at bære et Par Ørenringe Magen til dem,» sagde Simon bønlig og pegede paa Diamanterne.

«Simon, du er guddommelig. Knib bare væk, og du skal kjende, de taaler det. Nu — knib, hører du. Du skal knibe, siger jeg. Jeg befaler dig det,» og med en lidt forlegen Latter maatte Simon give sig til at knibe hende i Øret.

Det var heldigt, at den lystige Assessordatter paatog sig Selskabets Underholdning.

For alle de andre var fortabt i sig selv og sine Tanker, medens Hansemand gled frem og tilbage og sørgede for, at Glassene altid var fulde.

Agga blev som mere og mere bedøvet af det festlige og usædvanlige, som her trængte sig ind paa hende, og hun kom i en Stemning, der var modtagelig for alt, som bare var uventet. Det var, som der laa noget i Luften, der skulde komme til hende her. En Bebudelse! Helt fra Lisa havde overtalt hende til at deltage i denne Dags Moro, havde hun følt en vag Angst, som var steget, jo nærmere Tiden kom, til sand Feber. Hvilke Undere vilde vel denne Dag bringe? Det var en ubestemmelig, forventningsfuld Fryd lig den, Barnet paa Forhaand nærer efter Julemandens formummede Herligheder.

Men heroppe var al Angst veget. Grebet af et betagende Velvære sad hun og lyttede mere og mere fængslet af, hvad hendes vakre Kavaler fortalte hende. Og han kunde fortælle. Tænk, saa meget han havde oplevet og seet. Agga følte sig hele Tiden saa dum og uerfaren ligeoverfor ham. Alle hendes Svar blev derfor kun Enstavelsesord eller korte Bemærkninger, i Høiden smaa nysgjerrige Spørgsmaal. Men han forstod hele Tiden at tage dem til Indtægt. Viste hende tydelig den Glæde, han følte over, at hun interesserede sig for,

hvad han fortalte om. Og det kjendte Agga sig saa stolt over, at hun endog vovede at drikke med ham.

Han følte sig ogsaa velbehagelig tiltrukket af denne unge Pigeskikkelse, af en Kvindelighed, som umiddelbart fortryllede. Og mere og mere anstrængede han sig for at vinde sig ind hos hende baade i Tale og ved al den hensynsfulde Hyldest, som røber sig i tusinde Bagateller, som Øinene læser, Tankerne aner i hver Tilfældighed. Hænder, som mødes, Bevægelser, som foranlediger en hurtig Undskyldning, der slet ikke behøvedes. Og det lykkedes. Tilsidst tøede Agga op, og Lisa Mortensen, som hele Tiden havde iagttaget dem, fandt, at Agga kunde være straalende munter og ligefrem koket. Hvad mere var, hun kunde tale utvungent med en ung Herre, hun aldrig havde seet før, som om de skulde have kjendt hverandre i mange Aar. Men Lisa læste ogsaa den Beundring, Krefting følte for Agga, i hans Øine, og hensunken i Cigaretdampene byggede Lisa Luftkasteller. Kanske hun uden at vide det havde været et Stykke af en Kirsten Giftekniv. Eller kunde blive det. Den lille Agga med sit uudgrundelige, drømmende Væsen maatte netop være noget for en Kunstner som Krefting. Saa sød, ung og frisk, hun var! Hun kunde intet være for en Svækling som denne Jørgen Bastholm. Huf, hvor hun

kunde hade den modbydelige Mand med hans to store Hænder. Se, hvor hans Guldring endnu funklede som et sygt Ormeøie paa Aggas smale, fine Finger. Men hvorlænge vilde den det? Kanske imorgen vilde den alt forsvinde. Ja gid, den vilde!

«Skaal Agga», sagde hun. «Skaal Hr. Krefting.»

De drak med hverandre.

«Nu, hvem taber saa Væddemaalet, De eller jeg?» spurgte Lisa og lo til ham.

«Selvfølgelig jeg, Frøken,» svarede han.

«Alt modløs. Vi, som var saa inderlig skraasikker paa os selv. Jo, De er en net Trubadur, De!»

«Større Mænd end jeg, Frk. Mortensen, har erkjendt sin Feil og sagt: Alt er tabt uden Æren!»

«Ser man det, man giver Komplimenter istedetfor,» nikkede Lisa naadig med Hovedet, og Agga opfangede det nysgjerrige, leende Blik, Lisa sendte ham.

Hvad var det vel, de to talte om? At det paa en eller anden Maade gjaldt hende, havde hun en dunkel Anelse om, og det pinede hende. Uf, bare nu ikke Lisa havde gaaet der og snakket en hel Del Ting paa Forhaand om hende ogsaa. Ting, som kanske slet ikke var sande. Hvordan havde ikke Lisa i den sidste Tid præket for hende om Krefting.

Uimodstaaelig vakker, kjæk, hyggelig, ligefrem, dannet og Gud ved, hvad han ikke var af alt det, som Agga forresten ogsaa nu fandt, Lisa havde Ret i. Irsch, at Lisa bestandig skulde blande sig op i andres Affærer. Lisa behøvede ikke at bryde sig. Agga skulde nok klare sig selv, hun. Men hvad kunde det vel være for et Væddemaal? Hun kjendte saadan lidt Trods vokse op i sig. Hun skulde have sig frabedt noget mystisk Væddemaal om sig!

Saa hørte hun Krefting sige:

«Skal ikke vi to drikke en personlig Skaal sammen, Frøken? Paa godt Venskab?»

Agga havde i Gunden slet ingen Lyst til at drikke med ham nu, især fordi Lisa sad stille og ganske vist lyttede efter. Men halvt uvillig tog hun alligevel sit Glas og drak uden hverken at svare eller se paa ham. Men saa var det igjen, som Krefting læste hendes lønlige Tanker, for han spurgte med lav Stemme:

«Hvorfor er De blevet saa tilbageholden, Frøken? Har jeg paa nogen Maade saaret Dem?»

«De? Aa nei langt ifra da,» svarede hun hurtig og kjendte, hun blev ganske rød igjen.

«Frøken Stephanson,» tog han langsomt Ordet, «ved De, at jeg har tabt et Væddemaal for Deres Skyld.

«Har De?» spurgte Agga og saa hurtig op paa ham.

«Ja, jeg var ubesindig nok til forleden Dag at sige til Frk. Mortensen, at — at saadanne pludselige ubeherskede Indtryk, som man gjerne kalder Forlibelse, aldrig har grebet eller kan gribe mig. For jeg er desværre kold som en Istap,» løi han med tilgjort mørk Alvor i Stemmen.

«Og det væddede De om —?»

«Nei, ikke netop det. Men jeg vil ikke fortælle Dem det her. Kanske siden, hvis De ønsker?»

Og med sænkede Øine og legende med Kniven borti Smulene paa sin Tallerken taug Agga stille, endskjøndt det brændte hende paa Tungen at sige, at hun ønskede at høre mere om det Væddemaalet netop nu med det samme.

«Skaal Jonas,» vendte Lisa sig til Kittel. «Humøret er nok ikke patent idag. Du ser ud, som du havde Familiesorg mindst!»

«Tsja, ikke ganske uden Grund! Kom til at bedrøve Gamlingen idag igjen.»

«Men du fik jo nylig mange Penge? Har du skrevet nu da?» spurgte Lisa.

«Nei. Den gaar ikke saa glat længere! Det er imidlertid ikke ganske uden Grund, vi har Telegraf her i Landet, ser Du. Den lod jeg fremtrylle saadan lidt Katastrofe, og det hjalp øieblikkelig!»

Og Kittel fortalte Lisa om sit Telegram til Larby, og at Konsulen øieblikkelig havde «øset ud af Midlerne».

«Ja, men det er da vel intet at være trist over,» sagde Lisa.

«Ja, men der var andre Tanker, som ikke forsømmede sig,» sagde Kittel og tømmede sit Champagnebæger.

«Tør man spørge, hvad de gjælder. Forhaabentlig Lærebøgerne og Eksamen til Vaaren.»

«Aa ja saamæn! Dog var det væsentlig dig. For i Længden gaar ikke dette. Lisa, det er min alvorlige Mening. Jeg kan ikke skilles fra dig —!»

«Nei, hvorfor behøver du det da? Det haster jo ikke,» lo Lisa. «Kom nu bare ikke med det Galmandssnak igjen. Aa, hvor du vilde blive kjed af mig, Jonas. Nei, skaf mig heller noget at gjøre, som jeg kunde like. Saa jeg kunde blive selvstændig. Huf du, hvor jeg skulde tage i. Jeg skjønner mig ikke paa Dere Mandfolk, som istedetfor at arbeide bare rangler og rangler. Fy,» raabte Lisa og knyttede Armene rundt Hovedet, medens Kraft og Liv struttede fra hele hendes spænstige, sunde Legeme.

«Lisa,» sagde Kittel og saa formelig drømmende paa hende, «jeg begynder at forstaa, at den Filosof ikke var saa helt ubegavet, som bemærkede, at Kvinden er Mandens Samvittighed. For du er nemlig blevet min. Derfor er det noget, jeg har grublet over i det sidste,» tilføiede Kittel og begyndte for Lisa at udvikle

en Plan, som syntes at fange hendes hele Interesse. For hun lagde Cigaretten bort og raabte overrasket:

«Hvad er det, du siger Jonas? Hvordan er du faldt paa det?»

Og Lisa satte sig tilrette i Sofaen og begyndte ivrig at samtale med ham om hans Forslag.

«Ja kunde du faa ordnet det Jonas, saa blev det først rigtig Menneske af mig. Og saa — ja saa tror jeg, at jeg kom til at elske dig tusinde Gange mere, end jeg alt gjør.»

«Ja, du ved Betingelsen. I Kompani med mig. Du kan jo tænke paa det.»

«Det skal jeg, du!» Og hun gav ham et kraftigt Haandtryk.

«Aa, jeg er blevet saa glad, saa glad bare ved Tanken,» jublede Lisa. «Derfor vil jeg more mig iaften rigtig umenneskelig — himmelsk!»

«Ja, skaal paa det. Iaften vil vi more os! Og siden —.»

«Alvor i Legen, Jonas. Saa kanske der bliver noget af os to.»

VIII.

Ja, hør mig, du Skjønhedens Datter,
som søger bag Masken dit Ly;
glem alt, baade Mutter og Fatter,
fra nu og til Morgenens Gry.

Glem alt dette stive og rette,
det Samfund, som lever paa Tvang!
Du lille Blondine, Brunette
giv Geist til min Kjærlighedssang.

Lad andre sværme for Præsten
og Hymens velsignede Baand —
Lad smykkes med Elskov til Næsten
i gavmild og kristelig Aand —,

Min gyldne Harpe jeg stemmer
og synger til Skjønhedens Pris,
at Jorden alligevel gjemmer
et Elskovens fri Paradis.

Der danser endnu Gudinder
i brogede, lette Gevandt,

mens Blomsterkranser de binder,
om ham, som de elskende fandt.

Der risler en evig ung Kilde
med Nektar for Menneskets Blod.
Der ser du først Livets Bilde,
hvor Lykken ei søges i Bod.

Der møder du første Gang hende,
en blandt den daarende Flok;
blot hun kan dig Gnisten tænde
og spinde dig Skjæbnens Rok.

Ja, gjerne jeg tilhører Støvet
for bare at leve den Stund,
at hendes Hjærte blir røvet
med tusinde Kys fra min Mund.

Lad skjælve saa hver Reformator
af Livsglædens evige Magt —
han drukne i Jubelens Sangkor,
som løftes om Elskovens Pagt.

Ja, lad saa Champagnen smelde!
Til høibords med Glædernes Gjæst.
Paa Alvor hæng Narrenes Bjelde
i Gudernes herlige Fest!!

Det var Mons Røeds Sang for Anledningen, der tonede gjennem Salen.

Det gamle Forlystelsessted lige udenfor Bygrændsen havde pludselig faaet hellig Grund under sine forvittrende Mure.

Hvor der ellers om Hverdagen stod en Bondekneipe, som endnu havde Dansesal oven-

paa, fordi den i fordums Dage havde været et Herresæde, havde der nu i Nattens Mulm og Mørke reist sig et hemmelighedsfuldt Tempel. De gamle Guder sneg sig her inat til at holde en af sine evige Gjengangerfeste. Og med sin Tryllestav rørte de ved Ruinerne der engang i Tiden havde begravet dem og byggede sig stærke og mægtige op igjen med daarende Drømmesyn i skjønhedstørstende, unge Menneskesind.

De kjedsommelige, forrevne og oljetryksmykkede Vægge derinde veg for deres Magt og blev til Marmorbalustrader, der slanke og kneisende bar det dunkle, hvælvede Loft, hvor nu Amorinerne boltrede sig i Emen fra de sansedrukne, unge Kvindelegemer.

Det var Kostymefest. Alle Tiders Mennesker gik igjen i disse Dagens unge, som her var. Det var Oldemors hemmelige Kjærlighedseventyr, som her atter blev ungt. Det var Oldefar, som igjen fyrig og lidenskabelig trykkede i Favn den eneste Kvinde, han havde elsket — hende, den fattige, han maatte svige —! Der var en ung Borgfrøken, som her troede at finde en Elskovslykke, som hun skulde begræde sit hele Liv siden. Til hun døde gammel, kjærlighedsløs —! Drømmefantomer, Dæmoner; men evig er Kjærligheden mellem Mand og Kvinde, evig dens ubændige Kræfter.

I hele den tumlende Jubel var Agga den tauseste; men der var alligevel ingen, som hen-

gav sig inderligere i Aftenens Fryd. Hun var Kvinde. Hun var ung og vakker. Det følte hun i hele hans Væsen mod hende.

For første Gang i sit Liv blev hun saa koket. De kom af sig selv ligeoverfor ham disse tusinde Smaating, der gjorde Blikket anderledes end ellers, Smilet saa gaadefuldt og hele hendes Væsen baade tilbageholdent og hengivent, tilsløret og dog naturlig ligefrem, fuldt af hele den Pigeynde, som er sig sin Ungdom og dens seirende Magt uvilkaarlig bevidst.

Hun syntes hendes Trubadur var den eneste virkelige Mand, hun havde truffet i Livet. Og han — —? Han vidste intet andet, end at han havde Verdens deiligste og underligste Pigebarn ved sin Side hele Kvælden. Det var ikke mange Ordene, de talte sammen; men det, som blev sagt, gjaldt bare dem to sammen. Et Udraab, en Bekræftelse, af hvad de begge i Nuet følte for hverandre. Det var intet at samtale høit om det, at hun havde vakt hele hans erotiske Sans tillive, at hun følte Elskovens første Spirer bryde skjælvende frem.

Og saa dansede de, dansede uafladelig. Han bar hende, som han aldrig vilde slippe hende mere igjennem dette vuggende og favnende Tonehav, hvori Nymferne legede, og Faunerne lo lystent, medens de lokkede og lokkedes.

En Gang spurgte han hende, om hun ikke vilde have noget at drikke? Han talte med en Ømhed i Stemmen om denne Bagatel, som om den gjaldt det vigtigste Livsspørgsmaal. Og hun hviskede sit «Ja tak», som om de to Ord ogsaa havde en eiendommelig Betydning for hende.

Hun kom med et lidet kviddrende Udraab. Han spilte nemlig Brus paa hendes Arm, da han skulde skjænke i Glasset, hun holdt frem til ham. For han skalv let paa Haanden.

«Aa, hvor jeg er klodset,» sagde han utrøstelig og slap nu først hendes anden Arm, som han havde trykket fast ind til sig.

Han tog sit Lommetørklæde frem og gav sig varsomt til at gnide hendes Arm frem og tilbage med det.

Hun stod stille og saa smilende ned paa Armen sin, saa godt som den hvilede i det lette Greb, han havde gjort om den med sin anden Haand.

Hvor hendes Arm var blød og varm og fast.

«Maa jeg bede den tilgive mig,» sagde han, bøiede sig ned og trykkede et Kys paa den der, hvor Brusen var spilt. Bagefter kyssede han ogsaa Lommetørklædet og stak det ind paa sit Bryst.

Hvor det faldt selvfølgelig, og hun skjænkede ham sit vakreste Blik, saa ungt, saa rent, saa skjælmsk.

Han spurgte hende, om hun morede sig. Det svarede hun ikke høit paa, men bare nikkede let til ham. Saa lo hun med en Gang høit, greb hans Arm og sagde:

«Kom, lad os danse. Det er saa herligt.»

Og de dansede, fortabt i hverandre uden at se andet end hinandens Øine, uden at høre andet end Toner og føle andet, end at de bar hverandre rundt uafladelig. Det var, som Gulvet svandt under deres Fødder og hans varme Aande blandede sig med hendes i berusende Pust. Hun kjendte ikke, at hun lidt efter lidt blev tungere i hans Arme, medens han bar hende lettere og lettere, fastere.

Aa, hvor han dansede deilig. Agga lukkede Øinene og lod sig føre rundt uden at vide, om hun bevægede Benene længere —! Saa med engang kjendte hun, at han stansede, og de gik fra Dansesalen ind i Kabinetterne ved Siden af den.

Bag en kunstig Viftepalme satte de sig ned i en Sofa, som stod inde i en Krog, dunkelt oplyst af en broget chinesisk Papirlygte. De talte heller ikke nu med hinanden. Saa tog han hende om Livet, lagde hende ind til sig, hviskede hendes Navn og kyssede hende. Et eneste Kys, som varede saa længe, han orkede, og hvorunder han hviskede ind i hende, at han elskede, bare elskede hende.

Halvt aandeløs rev Agga sig fra ham, sænkede sit Hoved ned mod hans Skulder og blev siddende stille og bare pille nervøst ved alle Knappene paa hans Frak.

«Vil du elske mig igjen, lille, deilige Agga?» spurgte han.

«Ja,» svarede hun tonløst uden at vide, at hun svarede.

Aggas Sind aabnede sig af sig selv for den evige Trylleformular: Jeg elsker dig —, der ikvæld første Gang tilhviskede hendes unge Hjærte Løsningen paa alle dets uklare Gaader. I Angst og Fryd troede hun, at hun tilhørte ham og ingen anden.

Men som hun sad der saa magtstjaalen og skjælvende under disse første Elskovskys vaktes der i Krefting en Dæmon tillive, som hvæssede hans Sanser til det gridske, hensynsløse Begjær efter hende, hvis myge, fulde Friskhed og Ungdom, Karnevalsdragten røbede uden at beskytte. Blodet steg ham til Hovedet, og hans Trang efter at eie dette forsvarsløse Pigebarn, han kunde kysse saa meget, han vilde, begyndte øieblikkelig at lægge skarpsynte Planer. Alt andet skjønt, han havde følt nys, var blændet, flygtet. Han saa sig omkring. Der maatte findes en Udvei. Saa huskede han Aftalen, om at man efter Ballet skulde mødes nogle faa Par i Jomfrutaarnet hos Kittel. Han kjendte efter, om han havde Nøglen, Kittel

havde givet ham. Blodet brusede i ham — en vild Ide!

«Agga», hviskede han, «kom lad os gaa. Her kommer saa mange Mennesker, naar Dansen er slut. Hjemme hos Kittel er der bare os — og de andre, du husker,» lagde han hurtig til. «Vil du?»

Agga bare reiste sig og gik viljeløst med ham. De gik nedover Trappene, tog Tøiet paa sig, og Agga vidste intet andet, end at hun nogle Minutter efter sad ved hans Side, holdt ham fast i Haanden og kjørte pilende hurtig indover til Byen.

Han hviskede til hende:

«Agga, fortryllende Barn, hvor jeg skal elske dig!»

Og medens hans Tanker fortsatte et Eventyr saa blodbrusende deiligt, trykkede han heftig hendes Haand.

Agga trak den til sig uvilkaarlig, for det gjorde saa forfærdelig ondt. Det stak i hendes Hjærte, samtidig som det sved som Varme i hendes Fingre. Som et Lyn fór det gjennem hende, hvorfra Smerten skrev sig. Det var Bastholms Ring, han saa voldsomt havde klemt ind i Huden paa hendes Fingre.

Jørgen Bastholm, den eneste brave, ham havde hun aldeles glemt iaften.

«Hvergang De ser paa min lille Ring, saa tænk lidt paa mig, som kommer til at savne

Dem meget,» — hans Ord og Blik stod lyslevende for hende. Hvor hun længtede hjem — i dette Sekund! For nu i dette skarpsynte Øieblik vidste hun, at Bastholm ogsaa elskede hende, havde gjort det længe. Han, som bare ærbødig trykkede hendes Haand og ventede. Medens derimod en anden, en af Lisas Mænd havde — — aa Gud, hvad havde hun gjort. Hvorledes var dette kommet? Hvor skulde de vel nu hen?

Og den kjølige Natteluft viftede om hendes hede Pande og bragte Klarhed over hendes Tankegang. Fortryllelsen var brudt. Manden, som sad der mørk og taus og famlede efter hendes Haand igjen, følte hun en ubestemmelig Afsky for. Denne fremmede Mand, som hele Tiden havde bedaaret hende, hvad var det, han vilde?

Saa mindedes hun med engang «Væddemaalet», der havde været paa Tale mellem ham og Lisa! Gud, det var kanske dette, som det gjaldt. Aa fy, fy, fy!

Men saa slet *kunde* de da ikke være? Man skulde jo mødes bagefter oppe hos Kittel allesammen. Naturligvis var det derfor, de kjørte did nu, forsøgte hun at berolige sig med at tro.

Omsider standsede Vognen og kjørte straks, de var traadt ud af den. Agga spurgte hurtig efter de andre.

«Aa, de kommer nok snart,» sagde han og laasede Porten op. «Vil du jeg skal bære dig op, for det er hele fire Trapper?» spurgte han og tog efter hende, da hun blev staaende uden at gjøre Mine til at træde indenfor.

Nei, Agga vilde ikke gaa op, før de andre kom.

«Men lille Agga, hvad er nu dette for et Indfald?»

«Det er intet Indfald, at jeg ikke vil være alene med Dem deroppe,» sagde hun og saa forskende paa ham.

«Men kjære, du ved da godt —?» Han standsede og forsøgte at tage hende ind til sig igjen.

Hun veg undaf og spurgte:

«Hvad ved jeg godt? Sig mig, hvad er Meningen med dette? Hvor *er* de andre?»

Og hun saa i det usikre Gasskjær, at han ledte efter Ord, blev usammenhængende, hjælpeløs, kunde ikke forklare. Det var ikke mere denne sikre, ligefremme Mand, hun før om Dagen havde beundret og følt sig saa klodset og liden ligeoverfor! Hendes Sikkerhed voksede. De sidste Timer havde gjort hende skarpsynt, og det stod klart for hende, at denne Mand ogsaa bare havde havt ondt isinde mod hende. Ikke var det Spor bedre end Carlberg. Bare yngre og vakrere, men lige fæl! Agga følte hele sin Blufærdighed saaret, og i Øieblikket gav det hende en Selvbevidsthed, hun aldrig før havde eiet:

«Tør De sige ved Deres Ære som Mand,» sagde hun alvorlig, «at jeg trygt kunde fulgt Dem derop? Ligesaa sikkert som Deres Søster!»

«Aa, men Agga, saa lad mig faa forklare dig. Du ved jo, at jeg elsker —.»

«Aa, kom ikke med Udflugter. Lyv ikke for mig mere. De ved saa inderlig godt, at de andre ikke kommer paa længe, længe endda.»

Og Agga stod ogsaa for ham med engang saa fjærn og fremmed, men endnu skjønnere. Han anede, at han i sin Blindhed med gridsk Klo kanske havde revet i Flænger en af disse virkelige Elskovsidyller, Livet er rigere paa i Drømme end i Virkelighed. Og som ærlig, sanddru Mand bøiede han Hovedet og forsøgte ligeoverfor hende ikke at lyve sig ifra det.

Agga saa paa ham med et Blik, der rammede ham dybt. Saa vendte hun sig braat fra ham, slog Kaaben tæt om sig og ilede saa hurtig, Benene kunde bære hende, bort fra ham og hjemover.

Da hun var kommet vel om Hjørnet, brast snart den Selvbeherskelse, hun havde tilkjæmpet sig som nødvendig før. En dyb Skamfølelse bemægtigede sig hende. Hun var iskold om Hjærtet, og med Hænderne knuget mod Brystet satte hun afsted i fuldt Sprang som en jaget Hind. Midt ude i Gaden sprang hun, saa Sølen skvat om hende. Aa hvilket Nag, der

fyldte hende. Disse slette, stygge og slemme Mænd, som bare vilde gjøre ondt!

Alle uden en, alle uden en, tænkte hun. Og ham havde hun ganske kunnet glemme. Aa! Aa!

Endelig stod hun foran Porten hjemme med stormende Aande og et Bryst, som bankede vildt. Hun fik Porten op, sprang opover Trappene. Det var, som hun var forfulgt. Inde paa sit Værelse kastede hun Kaaben af, og saa brød det for Alvor løs.

Hun gik en Stund rastløs op og ned paa Gulvet, forsøgte forgjæves at finde sig igjen i dette. Hun begyndte med engang at hulke høit, og vridende sig i en Vaande, som syntes at fortære hende, pine hende inderst inde i Samvittigheden, kastede hun sig ned i sin velopredte Seng.

Og Sengens rene, snehvide Lagener blev ganske tilsmudsede af alt det Gadeskarn, som overalt plettede hendes Maskerades Silkedragt, der før havde været saa straalende ren og fin.

Men hendes Hovedpude blev aldeles vaad af alle de Taarer, hun græd over den Anger og Krænkelse, hendes Hjerte nu led.

IX.

Der var baade Bøn og Andagt i den Kjærlighed, Jørgen Bastholm havde fattet for Agga Stephanson.

Det var en af disse tidlige Tilbøieligheder, der havde udvalgt hende, helt fra han paa Pigeskolen saa hende vokse op og til nu, da hun var blevet den tilbedelsesværdige unge Pigeskikkelse, han syntes, hun var.

Til Glæde og Stolthed for en gammel Moder, som bare levede for Gutten, drev Bastholm sig med maadelige Evner og en sygelig Helbred frem til at blive et Skolelys. Han blev et «Udmærket godt,» som dog laa skjælvende hver Kvæld og havde det hjærtelig ondt og tiggede Gud om Kraft til baade at holde ud og overvinde alle de Anfægtelser, som de fleste af hans Kammerater bøiede sig under. Især blev det svært i Studenteraarene, da Kam-

meraterne uafladelig baade fristede og haanede —! Paa Afgrundens Rand følte han sig mange Gange og indsaa, hvor ringe hans egne Kræfter til at staa imod med var. Lidt efter lidt lærte han derfor, at kun ved at bede, bede inderligere og inderligere til Gud kunde han og ethvert syndigt Menneske overvinde sig selv og hele det Helvede, som huserede i Kjødet, og var Kjødets Vilje. Saaledes var det Pligtens Energi, som blev det altbestemmende i denne unge Mands Liv — og Agga Stephanson legemliggjorde for ham den velfortjente og eftertragtede Løn for alt, han herunder havde lidt og kjæmpet mod sig selv.

En Embedseksamen med Udmærkelse skaffede ham tidlig Plads som Lærer ved Pigeskolen i Garstad, hans Fødeby. Men i sin Stilling som Pigeskolelærer begyndte Jørgen Bastholm først ret at lide Tantaluskvaler. Der vaktes Attraaer og Grublinger i ham, der var saare langt fjærnet fra hans Myndighedsstilling som Lærer. Han følte dybt sin Svaghed, og hvor nødvendigt det var at komme ud over dette. Det var jo ham, der skulde foregaa med sit Eksempel og opdrage dem til brave, moralske Mennesker. Og hans Bønner blev stærkere, hans Seire større. Paa denne Maade bidrog hans Livsstilling mere end noget Andet til, at der blev en Slags Personlighed udaf denne Selvovervindelsens Mand. Han lærte andre og

troede selv urokkelig, at man i alt maatte søge Livets Holdepunkter udenfor sig selv, i et hinsides abstrakt og eneste fuldkomment, i det Guddommelige, som er hævet over Kjødets gjøglende, men pinefulde Lyster.

Men fra den Dag han havde seet og forstaaet Uskylden i Aggas rene Øiepar, og fornemmet som en salig Gysen gjennem sig, at det gjaldt ham, det Rosenskjær, der farvede Aggas Kinder, hvergang han hilsede eller talede med hende, blev det lettere for Jørgen Bastholm at modstaa og holde selv sine Tanker rene og pletfrie. Det at kunde faa eie hende, sagde han til sig selv, vilde kanske være Lønnen, Gud havde beskaaret ham her paa Jorden.

Lang og graableg med de stirrende, lidt haarde Øine, der saa ret frem for sig, gik han rundt og havde erhvervet hele Byens Agtelse og Anerkjendelse — særlig for sine milde Domme og undskyldende Formeninger om alt og alle, som Smaabyssladderen hug sine ondskabsfulde Klør efter.

Men for ingen var Jørgen Bastholm en væligere Forsvarer end for Familjen Stephanson. Han tilbageviste med dyb Modvilje alle de ondskabsfulde Rygter, der seg ud om Fru Stephanson og Hr. Carlberg og denne stakkars bedragne Ægtemand, som arbeidede langt fra Kone og Børn i sit Ansigts Sved, skjønt han

nok heller ikke var af Mors bedste Barn. Det skulde Gud vide, han ikke var.

Jørgen Bastholm havde imidlertid ved sine hyppige Besøg i Fru Stephansons Hjem og ved den Overbevisning, hvormed han stedse tog hende i Forsvar, ogsaa virkelig bragt det til, at andre blev af samme Mening som han: Folk var nu engang slemme til at snakke, og Fru Stephanson havde været uforsigtig ligeoverfor denne flotte Handelsreisende. Derfor behøvede det jo ikke absolut at være noget værre, og man skulde ikke bryde sig om, hvad opsagte Tjenestepiger fløi og slarvede med fra Hus til Hus.

Men saa indtraf Aggas Afreise til Hovedstaden med den Handelsreisende. Det rygtedes som en Løbeild gjennem hele Byen, og der blev formelig enstemmigt Oprør over en slig Gjerning. Betro sin vakre, nykonfirmerede Datter til en saadan tvivlsom Person, som han i hvert Fald var. Det var ligefrem at sælge sin Datter, for der var vel ingen Tvivl om, hvem der skulde betale det Hovedstadsophold. Og Prisen, Prisen for det? Saa uegennyttig kunde sandelig en vildt fremmed Mands «Venskab» for den Familje ikke være, især da Skipper Stephanson vitterlig ikke kjendte Personen. Det var en oprørende Handling. Man burde telegrafere og indhente Stephansons Forbud, — ja man burde, man burde simpelthen sætte

Himmel og Jord i Bevægelse for at hindre dette, eller i hvert Fald varsle Politiet, saa det passede paa Barnet. Samfundets Moral var i overhængende Fare. Da imidlertid hverken Agga Stephanson eller hendes Moder for Moralens Skyld kunde lægges i nogen Slags Karantæne, søgte man paa anden Maade at hindre Smittestoffets Udbredelse. Og ved hvert eneste Middagsbord, i hvert Selskab eller hver Sammenkomst i hele Byen gav man sig saa til at hudflette hele Familjens gode Navn og Rygte for Alvor. Selv Børnene tog Tag i dette. Gutterne lavede Raaheder om Familjen, og Smaapigerne fortalte hverandre hviskende Historier om «noget væmmeligt noget,» som var med Fru Stephanson og hendes ældste Datter, Agga.

Besynderlig nok var al denne skidne Omtale, alle disse nedsættende Tanker om Agga ikke ubehagelige for Jørgen Bastholm. Det var netop slig, hans Livserfaring havde lært ham, at Verdens Ondskab nu engang var. Og i sit trofaste Forsvar — man skulde ikke dømme efter Skinnet i kortsynt Uforstand — kom han hende ligesom nærmere med et stille Krav paa hendes Tak, fordi han trods Verdens Skiddenhed fremdeles i hende saa sit Ideal, skyldløs og pletfri, som han vidste, hun var.

Det var bare et Menneske, Jørgen Bastholm følte, han hadede og uden Naade og Barm-

hjertighed fordømmede. Det var denne Handelsreisende, Carlberg.

Ja, skjønt Jørgen Bastholm vilde bede Gud bevare sig derfor, følte han, at han kunde gjøre ham noget rigtig ondt, i Tilfælde slaa ham ned. Burde der ikke forsøges noget, saa en saadan Lurendreier hindredes fra at komme til Byen, denne Menneskeulv i Faareflokken. Hvad havde Monsieur Carlberg ikke vovet at præstere nu sidst, han havde været i Byen?

Ved Totiden om Natten var Carlberg kommet beruset hjem til Hotellet og havde ringt voldsomt paa. Man stod nemlig ikke paa Pinde og ventede hele Natten. Værten havde netop faaet en ny, særdeles vakker Opvartningsjomfru, som straks havde skyndt sig op, gaaet ned og lukket Hr. Carlberg ind. Saa havde Carlberg narret hende med op paa sit Værelse, og der tilladt sig Forsøg, som ikke kunde nævnes, revet endogsaa hendes Tøi istykker. Men Pigen havde skreget af alle Kræfter, og hele Hotellet var kommet paa Benene.

Jørgen Bastholm, der spiste sin Middag sammesteds, havde hørt Historien berette ved Bordet Dagen efter. Han gik lige til Værten og vilde, at der skulde gjøres noget ved den Sag. Det var for galt, at en ung, uskyldig Pige skulde være udsat for slige brutale Overfald, medens hun tjenede sit Brød.

«Ak, snälla Hr. Bastholm,» svarede Værten,

som var Svenske, «Hr. Carlberg är en aldeles för skiklig Kar ellers. Han var litte på, forstås. Inte alle är som Hr. Kandidaten. Ock Hr. Carlberg är också en mycket gentil Person. Det är alt intet at bräka om. Han gaf Flickan en Femma imorse, ock då är hun mycket nøid med honom, forstås. Man skal bare inte störa de andra. Forstås!»

Og Jørgen Bastholm blev staaende uden at kunde finde et Ord at indvende, forstod absolut ikke, hvordan Værten kunde staa der rolig og bare smile af det Hele og plirre lunt med de grønagtige Øine. Bastholm lagde for første Gang Mærke til, at Værten havde et Ar som efter et Knivstik i det ene Kind. Og det var det eneste, som strammede sig hvidt langs Gjensyingen i hans ellers svulne, rødplettede, fede Ansigt.

Jørgen Bastholm snudde sig braat rundt og for ud af Døren uden at besvare Værtens venlige, bukkende: «Go'mor'n, Hr. Kandidaten!» Fra den Dag af spiste Bastholm sin Middag paa Klubben, skjønt han ikke kunde udstaa den letsindige Tone paa det Sted heller.

Jørgen Bastholm fandt, at det nu i alle Fald var yderlig paakrævet, at Fru Stephanson endelig engang lærte denne Fyr at kjende. Nu skulde han da aabne hendes Øine for denne Laban, som hun trods Bastholms Advarsler, havde betroet sin uerfarne Datter til.

Det var netop Kaffetid, da han, sprutende af Forargelse over Værten og Monsieur Carlberg, ankom til Fru Stephanson.

Fru Stephanson tog som altid glad og taknemmelig imod hans Besøg, fik Kafeen ind og bød ham.

«Jeg har ikke villet undlade at meddele Dem,» begyndte Jørgen Bastholm saa blødt og venligt, som det var en glædelig Familjebegivenhed, han skulde overbringe. Og saa begyndte han at berette om Carlbergs nye «Svineri.» Men da han saa, hvor det tog paa Fruen, hvor hun ligesom afværgede med begge Hænder, ikke vilde høre mere, gik han braat over, blev skaansommere og skaansommere og fandt tilsidst, at det Hele naturligvis ikke var saa farligt, intet galt var jo heldigvis skeet — «Men Sagen er,» sluttede han, «Omgang med ham gaar ikke an hverken for Deres eller Aggas — især for Aggas Skyld. Man lægger Maalestok, forstaar Fruen. Ja, Verden er nu engang slig. Jeg vil naturligvis ikke anklage. Enhver har jo nok med sit. Men Fruen ved jo, hvor ondskabsfuld Verden er. Og som før sagt, Agga maa ikke udsættes for Misforstaaelser. Carlberg bør ikke faa vanke her i Huset.»

«Ja, hvad vil De, jeg skal gjøre, kjære Bastholm? Jeg er jo bare et hjælpeløst Fruentimmer. Naar Stephanson er hjemme, gjør jeg alt, han vil. Har aldrig villet andet. Men det

er jo saa sjelden og da, ja da — jeg ved ikke om, at jeg har gjort nogen noget ondt. Jeg skulde gjerne gaa rundt og sy og strikke og vaske for mine Smaapigers Skyld.»

Og Fru Stephanson brast i en hulkende Graad, som rent forfærdede Bastholm. Hvad skulde dette sige?

Han reiste sig, gik hen og tog hende om Livet og sagde trøstende:

«Kjære, snille Fru Stephanson, det er da ingen, som anklager Dem. Saa behersk Dem dog.»

«Nei, jeg kan ikke mere, vil ikke mere, tror ikke mere paa noget,» hulkede hun og hendes Hoved sank ned, saa det støttede sig som knækket mod hans Arm. «Jeg har da været ung og vakker og lykkelig engang som Agga, jeg ogsaa,» sagde hun fortvivlet og knugede sine Hænder haardt sammen.

«Fru Stephanson hør mig,» sagde han og reiste hende op i Sofaen; «netop for Aggas Skyld maa De ikke tage dette slig. Nu da De er saadan, og for at De skal stole paa mig, vil jeg oprigtig sige Dem, at vil Agga have mig til Mand, som jeg ikke tror, er saa helt usansynligt, hun vil, saa bliver ingen lykkeligere end jeg ved at blive Deres Svigersøn. Med Guds Hjælp skal vi nok klare alt — og ja, stol paa mig Fru Stephanson. Jeg er Deres Ven.»

Og han blev Fru Stephanson en oprigtig Ven fra den Dag af. Han gav hende for første Gang moralsk Styrke til at afvise Carlberg.

Det var en Aften, da baade Bastholm og Carlberg var hos Fru Stephanson. Børnene havde for længe siden lagt sig, men Carlberg gjorde ikke Mine til at trække sig tilbage. Bastholm blev da ogsaa siddende, opfyldt af Forargelse over den frække Libertiner og al hans løse Snak. Han brød sig ikke om at vide, hvad der var mellem de to; men at Fru Stephanson var ulykkelig for den Labans Skyld, det forstod han kun altfor godt. Han blev derfor siddende og samtale koldt og høflig, tvang sig til rolig at besvare Carlbergs hovne, overlegne Udfald mod alle Forhold og Mennesker i denne «slarvede Smaabyen» med al dens «Raaddenskab» og «Fanterier.»

Det var ikke et Sted, et kristent Menneske kunde have sig en morsom Aften engang. Man maatte blive indskrænket ved at leve her bestandig.

«Meget muligt; men man faar lære at finde sig i saa meget her i Verden,» svarede Bastholm og saa paa sit Uhr. «Men nu er Klokken 12, og jeg maa formode, Fru Stephanson er træt?»

«Ja, jeg bliver endnu en Stund med Fruens Tilladelse. Lad bare ikke mig opholde Dem,» sagde Carlberg og bredde sig i Stolen.

«Ønsker De ikke at komme tilro nu, Frue?» spurgte Bastholm og saa fast paa hende, «saa sidder naturligvis jeg ogsaa gjerne en Stund til i Deres hyggelige Stue.»

«Aa ja. Jeg er virkelig træt iaften og vilde, oprigtig talt, gjerne komme tilsengs,» sagde hun stille og pillede paa Borddugfryndserne.

«De ønsker, vi skal gaa begge,» udbrød Carlberg og reiste sig i Stolen.

«Ja,» sagde hun uden at turde se ham ind i Øinene.

«Bevares, jeg skal sandelig ikke genere. Jeg havde tænkt at vente en Stund, da jeg skal videre med Natbaaden vestover. Men gjerne for mig.»

Og Carlberg gik med et ironisk «God Nat, Frue.» Han hilsede ikke engang til Bastholm. Hun begyndte at blive gammel og kjedelig nu. Der var saa mange andre, deilige unge Piger i Verden, syttenaarsgamle, lubne. Han slog sig muntert paa Lommen og nynnede en yndet Varietemelodi. Paa Hotellet gik han paa Tæerne op paa sit Værelse, for ikke at «støra de andre.» Han ringede paa og fik den vakre, nye Opvartningspigen til at blive siddende og fortære en Faske fin Portvin og en Del Kjæks med sig.

Da Dampskibet saa peb til Kaien, kyssede han hende endnu en Gang, gav hende nok en

Femkroner i Drikkepenge og dampede selvtilfreds afsted til næste Holdeplads, hvor han havde Forretninger at gjøre.

Det var i Alvor og med selvprøvet Oprigtighed, at Jørgen Bastholm nu i Dagene fremover begyndte at udlevere sig selv og sit Liv til Fru Stephanson. Han talte om sin Moder, om den Indflydelse, hendes for tidlige Død havde faaet paa det Alvor, han tog Livet med. Han fortalte — stille og fordringsløst — om sine haarde Skoledage, om hvorledes han havde lært, at intet Menneske ved egen Hjælp kunde overvinde alle Livets Fristelser. Hvorledes man ved at bede og bede og atter bede lidt efter lidt fra Nederlag og til Nederlag lærte at reise sig til et bedre Menneske, fordi man maatte føle, der var en Gud til, som hjalp gjennem alt.

Bastholm vilde, Fru Stephanson helt skulde kjende ham, for at hun kunde vide, hvad hun gjorde, naar hun betroede sin Datters Lykke i hans Hænder. Han havde længe elsket Agga oprigtig, inderlig, og han haabede, at han altid skulde blive hende værdig.

Fru Stephanson sad og saa ind i dette Liv, Bastholm langsomt og alvorlig oprullede for hende, omtrent som man ser gjennem Forstørrelsesglassene ind paa et skiftende Panorama af fremmede Steder. Naar noget nyt kom, var det gamle glemt. Det eneste, hun med

Tanken paa sig selv imellem sagde, var, at det var ikke greit at være Menneske, og at Menneskene var svage, det var vist og sandt.

Hun havde bestandig likt Jørgen Bastholm godt, og var overbevist om, at han vilde gjøre hendes lille Agga lykkelig.

«Hele mit Liv har været en Forberedelse til Agga,» sagde han rigtig inderlig og smilede, saa en stor krum Hjørnetand med Guldplombe i, skinnede frem og gav Ansigtet trods Smilet et endnu haardere Udtryk.

«Ja, jeg haaber med Guds Hjælp at gjøre hende lykkelig, hvis hun vil.»

«Om hun vil. Agga maa da være stolt over at faa et saadant Tilbud.»

«Ja, jeg har jo troet at mærke,» sagde Bastholm og gned sin Overkjæves Tænder voldsomt op og ned mod Underleben, «at jeg ikke er hende saa ganske ligegyldig. Vi faar haabe det, skjønt hun jo er hele 10 Aar yngre end mig. Hun er ikke atten Aar endnu, men jeg, jeg —!» hakkede Bastholm i det uden at vide, hvorledes han skulde faa anbragt, at han imidlertid troede sig selv ligesaa uskyldig som et attenaars Pigebarn.

«Lidt Forskjel i Aar, er bare udmærket,» sagde Fru Stephanson. «Havde Stephanson kun været saa pas ældre end mig, saa havde jeg kanske været —. Det vil sige,» afbrød hun sig selv og blev rød. «Nu er vi bare jevn-

aldrende,» lagde hun til, som om det var en betydningsfuld Kjendsgjerning. «Ja, Gudskelov, fordi at De vil have Agga.»

Og slig sad disse to hver eneste Dag og saa gjennem sit eget Liv for at finde Agga som fælles Brændpunkt, medens Agga selv inde i Hovedstaden begyndte at lære Livet at kjende i Lisa Mortensens Selskab.

Saa bestemte da Fru Stephanson og Jørgen Bastholm en Dag sent ud paa Vaaren, at Agga skulde komme hjem igjen. Folkesladderen i Anledning Aggas Hovedstadsreise havde saa nogenlunde lagt sig, og naar Agga først blev Jørgen Bastholms Forlovede, skulde han nok vide at aftvinge Folk den Agtelse, de pligtede mod hans Hjærtes Udkaarede. Men Fru Stephanson maatte love ham intet at sige eller antyde til Agga om de Forhaabninger, Bastholm nærede, for sligt maatte komme af sig selv, de to imellem.

Ved Dampskibets Ankomst mødte da Jørgen Bastholm op med den fineste og dyreste Blomsterbuket, der var at opdrive i Garstad, og Agga modtog den med et Blik, der var ham Løn nok og gjorde ham ganske fortumlet i Hovedet for Resten af Dagen. Af Hensynsfuldhed lod han Moder og Datter være alene den første Dag, modstod som en Helt alle Fru Stephansons Overtalelser om at være sammen med dem. Han nøiede sig med det straalende

Blik, Agga havde givet ham ved Gjensynet, og med sine Drømme om, hvad det bebudede.

Hvis bare Jørgen Bastholm nu havde gaaet lige paa, havde nok Agga slaaet til straks, forfærdet som hun i Bunden af sin Sjæl var over alle de andre Mænd, hvis Ondskab hun med Nød og neppe havde undgaaet. Paa hele Reisen hjemover havde hun tænkt meget paa den skikkelige, udmærkede Jørgen, især fordi hun af Moderens sidste Breve forstod, at det kanske bare stod til hende, at gjøre den brave, anseede Mand lykkelig for hele Livet. Det smigrede ikke lidt hendes kvindelige Forfængelighed at være foretrukket netop af ham, som Lisa Mortensen forgjæves havde forsøgt at fange i sine Garn.

Inde paa sit Bryst gjemte hun en yndig Rose, hun brød af hans Buket, der nu stod og duftede inde paa hendes Værelse, og som hun, saalænge den var frisk, stadig dukkede sit Ansigt nedi og sukkede. Stadig dybere sukkede hun, for hun syntes, Jørgen Bastholm var saa underlig mod hende og blev mere og mere uforstaaelig jo oftere, hun var sammen med ham. Han talte saa alvorlig og høitidelig bestandig om sig selv, sin Moder og om Naturen. Men hun vidste intet andet at svare til alt det, end et Ja eller Nei engang imellem. Hun kunde sandelig ikke gjøre for, at hun

maatte smile, saa bagvendt som han imellem snakkede. Hun kunde virkelig ikke for, at hun maatte trække paa Smilebaandet, da han saaledes en Dag sagde til hende: Min Frøken tænker at synes — Men med det samme, hun smilede, havde han seet saa hjælpeløst paa hende, at hun straks angrede og tog sig alvorlig og interessert sammen for at følge Traaden i hans Tale. Hver eneste Dag traf han hende om Eftermiddagen i Parken, og naar han gik, var hans sidste Ord bestandig:

«De kommer imorgen til samme Tid, saa tales vi videre ved om dette. Ikke sandt?»

Med en let Rødme sagde saa Agga, at hun kom.

Han greb da hendes Haand og klemte den gjentagende Gange til Afsked saa voldsomt, at hun gjerne kunde skrige høit, saa ondt gjorde det — og Aggas blaa, oprigtige Øine saa for hver Dag mere forundret paa ham.

Imidlertid begyndte Folk i Byen at lægge Mærke til disse Bastholms regelmæssige Spadserture med Agga Stephanson. Og megen Kulde og forblommet Behandling, Agga mere og mere mærkede hos gamle Veninder, gjorde, at hun blev kjed og lei. Især var det Laura Paulsen, som kom med ufordragelige Antydninger, om at Agga fiskede og var blevet saa koket. Men saa havde rigtignok Laura Paulsen helt fra Skolen af været indtaget i

Jørgen Bastholm hun med. Men alligevel, det kunde ikke gaa an dette. Ligefrem, som hun altid var, sagde hun saa til ham næste Gang, han kom skjævende over til hende paa sine lange, tynde Ben og hilsede hende med sin sædvanlige Forespørgsel efter hendes Befindende:

«Hør, Bastholm, dette gaar virkelig ikke an længere. Folk begynder at snakke om os i Byen.»

Til hendes store Forbauselse blev han næsten sort i Ansigtet, da han med en Kulde, som skar sig ind i hende, sagde haardt:

«Er jeg Frøkenen til Genance, kan jeg godt trække mig tilbage.»

Dermed lettede han paa Hatten og forsvandt med lange, hurtige Skridt ned en Sidegade.

Saa det var alligevel, som han havde havt en Mistanke om i den senere Tid, at han var hende fuldstændig ligegyldig.

Og fra den Dag søgte han ikke Agga oftere, især da han alligevel kom til vanlig Tid næste Dag og opdagede Agga, spadserende over paa den anden Side af Parken *istedetfor*. Det gjorde Jørgen Bastholm dybt bedrøvet. For den Afvisning var da tydelig nok.

Hvorledes kunde han ogsaa ane, at Agga havde været ulykkelig for hans Skyld helt siden igaar? Den rolige, trygge Tilfredshed,

hun havde følt helt siden, hun kom hjem, var som blæst bort, og derfor var hun ogsaa mødt frem til rigtig Tid for at se, om Bastholm virkelig ikke kom. Hvorledes kunde den stakkars Jørgen Bastholm læse i hendes Hjærte og indse, hvor nedslaaet og elendig hun følte sig, da han gik igjen uden at komme over til hende, som saa gjerne vilde forklare ham, at hun intet ondt havde ment igaar; men bare været oprørt over Laura Paulsens afskyelige Stiklerier.

Men hjemme lagde Jørgen Bastholm sig som sand Asket paa Knæ og bønfaldt om Styrke til ogsaa at overvinde denne tunge, uventede Prøvelse, som Gud i sin Kjærlighed sendte ham.

Men stakkars Agga blev blegere og blegere. Fru Stephanson opdagede imellem, at hun saa forgrædt ud, og da Bastholm heller ikke oftere kom hjem til dem, tog hun en Dag Barnet for sig og fik Rede paa alt.

Agga likte ham i Grunden saa frygtelig godt. En saadan udmærket Mand, som han var. Agga skjønte bare ikke, hvormed hun havde fornærmet ham og fortalte saa Mamma om, hvor besynderlig han havde været, var gaaet fra hende, uden at hun vidste hvorfor. Hun laa sandelig og tænkte altfor meget paa ham og, og —, Agga blev blussende rød og gik bort og kastede sig om Halsen paa Mamma, storhulkede og

sagde, at hun var det ulykkeligste Menneske paa Jorden.

Fru Stephanson klappede og trøstede hende, tog hende fast og kjærlig ind til sit Moderbryst og bad hende bare være rolig. Hun kjendte Bastholm. Det Hele gik nok i Orden.

Om Eftermiddagen tog hun resolut sit Ydertøi paa sig og opsøgte Jørgen Bastholm. De havde en lang Samtale sammen.

Resultatet af den var, at Agga næste Eftermiddag sad alene og forventningsfuld hjemme, fordi Mamma havde bedt hende om det.

Da kom Jørgen Bastholm ind og spurgte hende ligetil, om det virkelig var sandt, at han turde tro, hun vilde blive hans egen, elskede Hustru?

Hun vidste ikke bagefter, hvad der saa var skeet, hvad hun havde svaret, eller hvorledes hun havde været. Hun huskede bare, at han havde knuget hende ind til sig, og at hun havde seet en Hjørnetand med Guld i sænke sig voldsomt ned mod hende. Hun bøiede da Hovedet og modtog hans første lidenskabelige Kys.

Bagefter om Kvælden, da hun laa og tænkte paa ham, holdt hun med et op at puste —! Der gik en uvilkaarlig Skræk igjennem hende. Det var en Lighed, hun havde ligget og pint sin Hjærne med, og nu gik det pludselig op for hende, at det jo var om Lisa Mortensen,

Blikket i hans Øine mindede hende —, naar Lisa haanede Mændene og Ægteskabet. Lisa Mortensen havde jo ogsaa villet have fat i ham; men Gudskelov det gik ikke. Hendes Kjæreste var en udmærket brav Mand. Forskjellig fra alle de andre! Og det var Agga saa lykkelig over at vide.

Agga begyndte da rolig og glad paa alle de Bryllupsforberedelser en forlovet Pige, som snart kan gifte sig, maa gaa i Gang med. Og Jørgen Bastholm sad hos og var, naar Fru Stephanson var tilstede, Ærbødigheden og Ridderligheden selv mod sin lille Kjæreste, som han strøg varsomt over Ansigt, Haar, Ryg og Lænder. Bare naar han var alene med hende, kunde han knuge hende til sig, saa hun kjendte hans haarde Knokler, og hviske hæst om sin store Kjærlighed til hende. Da kunde Agga aldrig like ham, blev rent angst og maatte bagefter jage Spøgelser væk med Drømme om sit eget, hyggelige Hjem, som hun skulde gjøre rigtig koselig for ham.

De skulde flytte til Hovedstaden, hvor han havde modtaget en god Post, han havde søgt lige efter Forlovelsen. Det glædede Agga sig frygtelig til.

Montro, hvad Lisa Mortensen vilde sige til alt dette?

X.

Agga, kommer du ind og spiser Frokost med mig?» raabte Jørgen Bastholm ind til Soveværelset, om et Kvarter maa jeg gaa.»

«Aa, jeg er saa træt. Jeg orker vist ikke.»

«Nei nei, som du vil. Men du ved hvilken Pris, jeg sætter paa det,» sagde Bastholm mut og satte sig til Frokostbordet.

«Ja, jeg skal forsøge, om jeg orker komme ind,» hørtes en næsten grædende Stemme inde fra Soveværelset.

«Bestandig denne Klynken, som om man gjorde hende noget ondt,» mumlede Bastholm og skulde netop til at bide over et Smørbrød; men saa var det, som Smørbrødet blev glohedt i Fingrene hans. Han slap det ned paa Talerknen. Et alvorligt Drag trak op i hans magre, stive Ansigtstræk. Han foldede Hænderne og bad Bordbøn. For hendes Skyld havde han

nær glemt det. Og saa satte Bastholm med solid Appetit tillivs sin Frokost. Æg, salt Kjød, Brød, Melk og Kaffe forsvandt alt mellem hans ivrige Kjæver med den forbløffende Fart, som bestandig gjorde et Indtryk af Umættelighed paa Agga. Agga selv havde aldrig nogen Appetit mere.

Medens Bastholm spiste, ræsonerede han med sig selv ivrigere og ivrigere, da Agga virkelig ikke kom ind under Maaltidet. Hun spiste desværre lidet eller intet. Det nyttede det heller ikke at faa hende til.

I det Hele taget kunde Bastholm efter disse tre Aars Ægteskab ikke sige, at han var fornøiet med Agga. Helt fra Begyndelsen af tog hun saa lidet Hensyn bestandig. Hvor opriglig elskede han hende ikke; men hvorledes havde hun ikke i Grunden stødt hans Kjærlighed fra sig. Hm, det var, som hun næsten ikke taalte ham! Ganske vist glædede det ham særdeles, at han ikke havde taget Feil af hende som det uskyldige Barn, hun var —; men for galt havde det været med alle de Scener og dumme Latterligheder. Gudskelov, nu var hun da blevet baade roligere og besindigere. Som oftest. Hun maatte jo indse, hvor hun paa alle Kanter æredes som hans Hustru. Han spillede da virkelig alt en Rolle i Hovedstaden. Var han ikke Formand i Sædelighedsforeningen, og var han ikke nylig blevet betroet det

særlig ansvarsfulde Hverv at læse med Fangerne paa Bodsfængslet og indvirke personlig til Syndserkjendelse og Forbedring paa de dybest faldne i vort Samfund?

Men Agga interesserede sig for intet af det. Hun var bare slap og dorsk, men vakker. Storartet vakker. Han slugte Resten af det andet Æg. Han havde modtaget mange Komplimenter for sin gode Smag, fordi han havde valgt Agga til sin Livsledsagerinde. Sidst endogsaa af hans Velærværdighed, Biskoppen.

«Naar man ser Deres skjønne Frue,» havde Biskoppen, sagt, «forstaar man, hvorfra De faar Inspirationen til Deres utrættelige Arbeide for Kvinden som selve vor sædelige Samfundsmagt — den, intet Misbrug kan beseire!»

Bastholm hug Hovedet af det tredje Æg og borede Skeen nedi.

Hun maatte da vide, forstaa, føle, hvor inderlig han elskede, gav sig hen til hende. Men nei da!

De var da i Sandhed rette Ægtefolk for Gud og Mennesker; men hun var bare taus, tvær og — altid søvnig. Resten af Ægget forsvandt i et Slurp. Hvad strævede han vel for andet end for hende?

Bastholm var nu mæt. Ingen Agga var kommet. Derfor slængte han med et ærgerligt «Huf» Servietten i Bordet. Saa gik han ud i Entre'n, og kom straks efter ind igjen i Høst-

frakke og med Floshat og Stok med Haandtag af massivt Sølv med hans Navneinitialer. Stokken var en Sammenskudsgave fra Totalisterne for hans ihærdige Arbeide i Anledning de nye Brændevinsforbud.

Bastholm tog haardt i Dørklinken til Soveværelset, aabnede Døren og gik hurtig derind.

Agga for op med et Ryk og saa paa ham med matte Øine bag tunge Øienlaag. Hun var lige lys og fager, men der var kommet et Mørke under Øinene, som gav hende et sygt, hentæret Udseende.

«Der mangler fremdeles en Knap i min Frakke.»

«Jeg ved det, men jeg var saa træt igaar.»

«Ja ja,» sagde han afværgende; «men du ved, jeg maa foregaa med et godt Eksempel i alt. Derfor som Ordensmand ogsaa. Det er jo bare din Mand og dit Hus, du skal passe.»

«Tilgiv mig; men jeg er virkelig saa dødstræt for Tiden. Jeg er tung som Bly.»

Ved disse Ord var det som en Glæde slog ned i Bastholm. Det skulde vel ikke endelig? Han gik hurtig bort til hende, klappede hende og sagde høit, hvad han tænkte.

Agga trak nervøst paa Skuldrene over denne hans stadige Sorg og Plage, dette, som gjorde hende saa ondt, og som hun intet kunde for; men som han ligesom bebreidede hende.

«Aa nei, nei, desværre,» sagde hun og vendte Hovedet til den anden Side.

Bastholm rettede sig stramt op:

«Det er vel saa,» sagde han mørkt, «at Gud vil nægte os den Glæde desværre.»

Han gik ud af Døren, men kom lige efter ind igjen.

«Det er sandt,» sagde han, «der følger en gammel Kammerat med hjem til Middag. En bekjendt Mand, netop hjemkommet fra sine Triumfer. Jeg traf ham igaar, skylder ham en Del Hensyn og maa gjøre lidt for ham. Klarer du ikke at stelle til en fin Middag selv, saa bestil den. Han er Levemand og skjønner sig paa sligt, forstaar du. Farvel minVen.»

Agga sagde tonløst Farvel igjen og blev liggende og høre, hvorledes hans faste Skridt tabte sig nedigjennem Trappegangen. Gangdøren smeldte han kraftig igjen efter sig. Han var saa stærk, saa stærk, men hun bare svag, svag — svag. Med lukkede Øine laa hun og vuggede Hovedet langsomt fra den ene Side til den anden og lidt efter lidt begyndte de klare, varme Taarer at pible frem mellem hendes Øienlaag, og trillede som to sølvklare Bække nedover hendes Kinder som fra en stille, dyb Kilde. Hvilke ganske andre Forestillinger havde hun ikke gjort sig om at blive ung Frue? Jublende stolt og vigtig havde hun været med at gjøre Indkjøbet af disse Ting, der, udvalgt

blandt hundrede lignende, tilsammen skulde danne hendes Hjem. Nu var de hende alle saa ligegyldige. Det var bare deiligt at ligge alene herinde. Det var som hun, siden hun blev gift, bare hørte hjemme i Sengen.

Udmærket, brav, anseet var Bastholm; men hun kunde, nei, hun kunde, hun kunde ikke elske ham længere. Bare overgive sig nu; men der havde været Tider, da hun havde kunnet rase mod ham, hade ham, dræbe ham. Men hun var magtløs. Det Hele var saa kjedsommelig, saa ligegyldig. Bedst at ligge og drømme her underfulde Drømme alene, ganske alene, for da kom der slig Ro over hende, slig velgjørende Varme gjennem hendes trætte Lemmer. Og endnu stærkere og navnløsere Længsler begyndte at banke i hendes Bryst. Hun mindedes.

Og da var det altid hin Vidunderkvæld, hin Karnevalskvæld, som steg som et Fata morgana frem for hendes kjærlighedstørstende Sjæl. Hele denne lyse Dansesal i Toner og Farver steg frem som et tabt Paradis. Hvor var den henne hele den unævnelige Jubel og store Glæde nu? Atter følte hun sig smaanynnende og med lukkede Øine baaret afsted af *ham*, ham, hun saa flygtede i vild Rædsel for. Hvorfor? Kanske fordi Tanken paa Jørgen Bastholm den Gangen havde afholdt hende. Ifra hvilket? Aa jo, — han skulde jo være den eneste,

brave rene, *afholdende,* han. Modsætningen til alle de andre, de slette Mænd! Hvor var han vel i Verden hendes vakre Trubadur? Arne Krefting, hvor ofte havde hun ikke for sig selv havt hans Navn paa Læberne, som det rummede noget tabt, unævneligt.

Men ak, aldrig, aldrig mere skulde hun opleve en saadan Lykkestund. Hans Kys, som hun døde bort i som i en Fryd, — hvad vilde hun ikke give for et saadant en Gang til? Og da han spurgte, om hun vilde elske ham, elske ham — ja, da vidste hun — bare den ene Gang, at hun ogsaa kunde elske hengivent, utænkelig, hensynsløst, over alle Grændser!

«Aa, den Tosken,» kunde hun saa raabe og knytte Næven truende op mod Sengehimlen med Jomfru Maria og Jesusbarnet over. «Hvorfor indhentede han mig ikke? Hvorfor fangede han mig ikke? Saa var jeg kanske bleven lykkelig jeg med. Som Lisa nu er.»

Men Lisa Mortensen var ogsaa en forbudt Størrelse i Jørgen Bastholms Hus.

En af de første Dage, Agga havde været i Hovedstaden, var hun gaaet op i Fru Mortensens Pensionat, men havde ikke truffet Lisa. Lisa var bortreist, til Vestlandet. Fru Mortensen var svært hemmelighedsfuld i den Anledning.

Var Lisa reist til Vestlandet?

Ja, til Larby, til en meget rig og fornem Familje.

Vel aldrig til Kittels?

Jo netop; men det var sandt, Fru Mortensen havde maattet love baade Lisa og unge Hr. Kittel, at være aldeles taus. Men saa meget kunde hun sige, at det nok kunde være, at Agga skulde blive overrasket om en kort Tid. Fru Mortensen var saa inderlig glad over dette. Unge Hr. Kittel arbeidede som en Hest for snart at blive færdig Doktor, og saa var Lisas Lykke gjort.

Men Gud, her sad hun jo og plaprede ud med det Hele alligevel. Men det var saa morsomt, og med Agga var det jo en anden Sag. Agga var jo ogsaa gift nu. Med en saadan anseet og dygtig Mand. Inderlig tillykke; men Agga maatte ikke fortælle om Lisa og unge Kittel til nogen, ikke engang til sin Mand. Det maatte Agga love Fru Mortensen.

Det lovede ogsaa Agga, og i Tiden, som fulgte, blev hun saa optaget af sig selv og sine forpinte Tanker, at hun ganske glemte Lisa og hendes Besøg i Larby.

Saa en Eftermiddag noget over et Aars Tid bagefter ringede der paa Entreklokken hos Bastholms. Det var Lisa, som traadte ind, da Agga aabnede Døren. Lisa skreg høit i af Glæde over at se Agga igjen. Hun tog Agga i sine Arme og holdt hende saa ud fra sig:

«Lad os først faa se paa den lille Frue. Ikke ilde. Saa du fik din trofaste Jørgen, du,» sagde hun og kløp Agga let i Øret.

Agga slog Øinene ned. Det var, som hun følte sig skamfuld under Lisas Blik. Kanske det nu som ellers gjennemskuede hende.

«Hm! Lad os faa se!»

Lisa satte sig nærmere Agga og saa hende ind i Ansigtet, medens hun støttede begge Albuerne mod Knæerne. «Vi ser slet ikke frisk ud,» sagde Lisa ligefrem. «Bleg og mørk under Øinene. Han er vel forfærdelig glad i dig, du lille, vakre Dukke.»

Agga saa op med et Par bedende Øine, og der kom nogle nervøse Trækninger om hendes Mundviger.

«Saa Barnet mit,» sagde Lise. «Det er Kvindens Skjæbne det. Du maa tage det med Ro.»

Agga havde saadan Lyst til at protestere, men det var, som det blev siddende som en Klump i Halsen hendes.

Lisa klappede hende over Haaret.

«Han maa jo skjønne, hvilket Barn du er. Er han —?

«Nei, nei,» afbrød Agga hurtig, blev aldeles blodrød og forsøgte at smile. «Men synes du ikke, det er et rigtig hyggeligt Hjem, jeg har?» gik hun braat over til et andet Samtaleemne. «Men hvorfor tog du ikke Fru Mortensen med dig?»

«Fordi jeg havde Lyst til at faa en rigtig koselig Samtale med dig paa Tomandshaand,» svarede Lisa.

Agga kviknede hurtig til under Lisas Besøg. Som altid bar Lisa Hjærtet paa Læberne og fortalte baade saa morsomt og ondskabsfuldt om alle, de begge kjendte.

«Du kan tro, *jeg* har oplevet siden sidst,» udbrød Lisa. «Ja, du husker vel *ham,* min Jonas?»

«Kittel, javist husker jeg. Send Penge ellers Katastrofe, som du fortalte, han «bedrøvede» sin Gamle med, Aa, for en morsom Dag, det var,» tilføiede Agga drømmende.

«Men alligevel var det *én,* som flygtede som besat fra det Hele?»

«Hys, snak ikke om det,» sagde Agga alvorlig og skottede næsten ængstelig bort til Sovekammerdøren.

«Er *han* hjemme?» spurgte Lisa lavt.

«Nei — nei. Bare til Middag og om Aftenen.»

«Du gjorde Ret i at rømme den Gang, min Pige. Hvem kan vide, hvad kunde skeet? Skjønt jeg synes nu, at du var for slem mod ham bagefter. For det Forsøg paa en Smule Kys. Det var blevet ham en streng Lærepenge, sagde ham. Jeg syntes rent Synd i ham saa nedslaaet og lei, han blev, da du ikke engang vilde blive med paa Turen til Holmenkollen, som han ærlig og redelig havde tabt!»

«Kunde jeg det da?» spurgte Agga og saa Lisa alvorlig ind i Øinene. «*Hans* Væddemaal om mig. Det vilde ingen gjort det.»

«Men,» lagde Agga til lidt efter, «forresten du, hvor er det blevet af *ham* siden?»

«Af Arne Krefting? Men kjære dig da, Barnet mit, følger du slet ikke med du? Han er jo i de sidste Aar bleven en berømt Mand, han. Er vist i Paris eller et sligt Sted, hvor han gjør Folk tossede af Beundring med sin Violin og sine Kompositioner.»

«Aa, hvor det glæder mig, at det gaar ham godt,» sagde Agga. «For i Grunden likte jeg ham frygtelig godt. Jeg er bare saa —!»

«Nu, lad os ikke tale mere om den Historie;» afbrød Lisa. «Han var dum og kunde ikke vide om, at det lille Hjærte alt havde sin Jørgen. Alle Mandfolk tror ellers, de kan gjøre med os Piger, hvad de vil, ser du.»

Især naar man bliver gift, tænkte Agga for sig selv og spurgte Lisa forsigtig, om ikke Krefting ogsaa var gift nu?

Det var, som det glædede Agga, at Lisa ikke troede, han var det. I alle Fald havde Lisa ikke hørt det.

«Men derimod kan jeg fortælle dig nydelige Historier om det andet Par, vi den Dag var sammen med,» sagde Lisa. «Du husker Korkefabrikanten og hans saakaldte Forlovede.»

«Javel, Frantz Flifleth og Donna Klarinatta. Hun, som fik de nydelige Diamanterne.»

«Ja, de er nok pantsat, de ogsaa nu,» udbrød Lisa, «for begge to er eksporterede, Ven min.»

«Nei, hvad siger du,» sagde Agga forbauset uden at have rigtig Rede paa, hvad det vilde sige at være eksporteret. Men at det var noget frygtelig noget, forstod hun paa Lisas Stemme.

Lisa sænkede Stemmen og fortalte, at netop siden den Karnevalsnatten, var «Afsløringerne» begyndt. Den Natten kom Frøkenen ikke hjem til Pappa. Hun var ofte lidt slem til at drikke, og saa maatte hun sove ud i Jomfrutaarnet. Hele Huset hjemme hos Høiesteretsassessoren var kommet i Oprør. Hun maatte bekjende. De vilde jage hende hjemmefra, og der var bare Graad og Tænders Gnidsel. Men saa fremstillede Korkefabrikaten sig og sagde, han havde reelle Hensigter og blev naturligvis modtaget. Men det var begyndt at blive hedt for Fabrikeieren i Hovedstaden. For kort og godt vidste det sig nu, at han var en Humbugmager og Løgnhals af værste Slags. Han havde duperet hele Hurven herinde i Byen med sin Korkefabrik og sin Pleiemoders Rentepenge. Ja, helt ifra bukkende Opvartere, han skyldte Fem- og Tikroner og til driftige Forretningsfolk, han havde snydt for Tusinder i Maskiner og Bygningsomkostninger.»

«Nei, hvad siger du,» raabte Agga og slog Hænderne sammen. «Den fine Fyren, som strøede med Penger. Hvordan kan det være muligt?»

«Pyt, her i denne Byen, Ven min,» sagde Lisa med Applomb, «er alt muligt. Især det, som synes mest umuligt. Kittel, som «rige Fætter Flifleth» forresten ogsaa skyldte en Del Myntsorter, har aldrig troet paa ham, og han har fortalt mig det hele. Det viste sig, at Fyren eiede en 30,000 Kroner — det vil sige, han havde faaet sin Pleiemoder, der var forgabet i Gutten, til at give ham Bog i Kreditkassen paa alle hendes Penge, hendes eneste Kontanter. Han skulde tjene Millioner, indbildte han det stakkars godtroende Fjog. Og med den Anvisningsbogen duperede han alle. Rev af store Anvisninger, som øieblikkelig Banken honorerede. Og sa indbildte han alle, dette bare var Renter af hans mange Penge. For Kapitalen kjøbte han saa Fabrik, som aldrig kom igang, Pelsværk, Jubel og Piger over en lav Sko; men efter knapt et Aar var de 30,000 destillerede, og saa kom Katastrofen. Familjen reddede ham for Straf, fortalte man. Men saa begyndte han at rangle for Alvor — og simpelt! Pantsatte, laante og slog Mynt, hvor han kunde. Det kostede Kittel diverse Kroner det Bekjendtskab. Og Donna Klara trak han med sig. For hun, stakkars, svigtede ham ikke,

hun. Trodsede nu netop hele sin Familjes Vrede. Hun skulde være ham tro, om saa hele Verden forøvrig svigtede! Og værre og værre Rangel blev det. Saa tog endelig Politiet sig af Sagen paa Grund af Spektakler paa offentlige Steder.»

«Gid, hvor forfærdelig. Stakkars hende.»

«Ja, det maa du nok sige. Hun tilhører jo en af Byens bedste Familjer. Men saa slog Familjerne sig endelig sammen. De blev i Huj og Hast viede hos Byfogden og nu «slaar de sine Pjoltere sammen» over i Amerka, som Kittel siger. Hun skal forresten forsørge dem begge. Hun er ganske fiks og har nok faaet en Modepyntforretning igang derover.»

«Det er forfærdeligt,» gjentog Agga.

«Tsja, das kommt von der Liebe,» nynnede Lisa. «Men heldigvis er ikke alle Mænd slige Humbugmagere! Min Kittel, ham er det Malm i ham, ser du. Du kan tro, jeg selv ogsaa har oplevet i det sidste.»

«Fortæl, fortæl,» raabte Agga. «Det skal blive morsomt at høre.»

«Netop saadan morsomt er det nu ikke da. For det blev ikke til noget med mig,» sagde Lisa, skjød Brystet frem og smilede med de skinnende Tænder. «Jeg duger nok ikke som velanbragt Frue heller. Jeg maa have noget for mig selv, jeg.»

Og Lisa foldede sine kraftige Arme over-

kors under de stærke Bryster, saa det lød, som det revnede i Kjoletøiet. «Dette at man laver et Ægteskab paa Grund af Kjærlighed faar ingen mig til at bide paa! Trænger vi til at elske, saa lad os elske, sværme væk, saalænge Kjærligheden varer. Men mure sig slig sammen — og trofast opfylde sine ægteskabelige Pligter. Fy, hvor det oprører mig!»

Det gøs i Agga, og hun flyttede urolig paa sig.

«Ja, med dig er det noget andet,» sagde Lisa og klappede hende over Haaret, «saa blød og aandeagtig, som du er. Du maa have en Mand til at greie op for dig, du. Og naturligvis *kan* to blive lykkelige for Livet sammen; men da har de sandelig været svineheldig. For tilslut maa man da, ved Gud, kunde hverandre baade ud og ind, blive kjed af hverandre. Saa maa man søge nyt Selskab. Det er ikke noget at gjøre ved det. Derfor tror jeg ikke, det er alvorlig ment med al denne Troskaben, jeg. Ingen kan love eller sværge for Foged eller Præst, at de altid skal elske *en* paa samme Maade. De allerfleste Ægteskaber tror jeg, har derfor en Orm, som gnager,» sagde Lisa med en Overbevisning saa sikker, som hun hele sit Liv intet andet havde gjort end at studere ulykkelige Ægteskaber.

Efter et Øiebliks Taushed vendte Lisa sig til Agga igjen og klappede hende paa Kindet.

«Nu, lille Frue, bliver du rent forfærdet over mig?» spurgte hun.

«Nei, langtifra. Først nu har jeg begyndt at forstaa dig. Du *har* Ret.»

Lisa vendte Aggas Ansigt mod sit:

«Agga, faar jeg se paa dig?» bad hun. «Alt — du — ogsaa? Det kan ikke være muligt?»

«Nei, nei,» sagde Agga febrilsk, «misforstaa mig ikke. Det er intet, jeg har at beklage mig over. Det var bare mig, som var dum før og indbildte mig saa meget, som slet ikke er slig. Men det var om Kittel og dig, du skulde fortælle!»

«Ja; nu skal du høre Løier. Kort efter at du var reist hjem, blev der atter Katastrofe. Stor Katastrofe paa 500 Kroner pr. Telegramanvisning! Du ved, Kittel tilhører en stenrig Larbyslægt; men nu blev Seddeltøiet Gamlingen for stramt. Pengene kom; men han kom med.

Vi sad netop, en liden, men udsøgt Del af os, oppe i Jomfrutaarnet, hvor Kittel krympede Pengenes Ankomst med nogle «Skaldyr» med «Stængler» og «Schkum» og fin «Røgelse». Saa staar Gamlingen med et midt iblandt os. Men som altid tabte ikke Jonas Hovedet for det. Han faar en forrykt Ide til at klare «Katastrofen«. Rolig svælger han Skaldyrene, han har i Munden, tager besindig Servietten fra Halsen og gaar bort til sin gamle.

«Glad over at se dig, Fatter», sagde han. «Du kommer ikke helt ukaldet. For vi feirer saadan en Smule Anledning, disse gode Venner og jeg.»

Men da Gamlingen stod lige bøs der, tog Jonas raskt i:

«Nu ja, jeg kan jo ikke undgaa at maatte begaa Tilstaaelse engang alligevel. Vi feirer nemlig idag min Forlovelse.»

Den hjalp. For, medens vi andre næsten kvaltes af tilkjæmpet Alvor, gik Faderen et Skridt tilbage og brast ud:

«Hvad behager. Forlovelse! Og det bag din Familjes Ryg?»

«Berolige dig, berolige dig, kjære Fatter. Jeg havde tænkt at vente, til jeg kom hjem til Jul. Men nu skal der blive Eksamen til Vaaren. Jeg har ikke dyrket Klassikerne lidet i det sidste. Men for at faa ordnet mine Affærer, som var saadan lidt i Uorden, maatte jeg have denne sidste, lille Bagatel —! Og saa skal du faa se, jeg skal gjøre Karriere!» lagde Jonas til og skarrede grufuldt paa *rr*-ene.»

Og sandelig fik han blødgjort den gamle Konsul, der saa tog Plads iblandt os og viste sig at være en rigtig jovial Herremand. For tænk dig, du, Jonas griber pludselig min Haand og siger:

«Kjære Fader. Dette er min Forlovede. Jeg haaber, hun ogsaa falder i din Smag.»

Dengang gjorde jeg vist ogsaa det. For Gamlingen, som nok selv har dyrket de glade Guder i sin Ungdom, tog hele Selskabet med paa Tivoli og til storartet Souper paa «Grand» bagefter. Champagnen flød, og da Gamlingen selv blev saa passelig, holdt han endog en bevæget Tale for mig og sin ægte Pode, Jonas Peder Kittel.»

«Nei, nu har jeg da aldrig hørt paa Magen», udbrød Agga. «Turde han holde sin Fader saadan for Nar?»

«Aa, der ligger nok et Stykke Alvor bag,» fortsatte Lisa.

Smilet forsvandt fra hendes Ansigt, og hun fortalte, at Jonas virkelig vilde gifte sig med hende. Flere Gange havde han sagt, at han aldrig kom til at bryde sig om nogen anden Kvinde end Lisa. De to var netop noget for hinanden, baade Kammerater og Mennesker. Han kunde ikke blive kjed hende. Men Lisa havde altid leet af ham og bedt ham vente, til det gik over. For en Ting var at være uafhængige af hinanden og bare være sammen, naar Humør og alt andet passede. Et andet var det i tykt og tyndt at blive afhængig af ham og kanske hans hele aristokratiske Smaabysfamilje paa Kjøbet. Nei Tak! Det skulde blive nette Boller det.

Men efter Faderens Afreise tog Jonas Sagen fat for Alvor; og Lisa lod sig overtale til at

reise med til hans Familje i Julen. Hun maatte jo det, efter at hun var bleven presenteret for Konsulen som Jonas Forlovede.

«Men dernede,» fortsatte Lisa, «fandt man snart, at jeg var en skrækkelig Dame. Og saa tillod man sig at rette paa mig, sige mig saakaldte Sandheder. Utilgiveligt var det at gjøre alt, jeg ellers var vandt til at gjøre. Saa brød det løs en Dag. Jeg sagde Sandheder igjen om alle Deres kjedsommelige Former — og reiste uden at sige Farvel til nogen af dem. Der gik rimeligvis et Lettelsens Suk gjennem hele Familjen, da Jonas meddelte dem, at Grunden til denne min nye Umulighed var, at Forlovelsen var gaaet overstyr. Det sagde han, bare for at redde mig naturligvis. Men foreløbig lader jeg nu Jonas tro, det er mit Alvor. Dog hvis han arbeider videre som nu og faar en fin Doktoreksamen, saa kanske vi slaar vore «Forretninger» isammen alligevel,» tilføiede Lisa med en vis Vigtighed. «For dig kan jeg nok betro det, Agga: Jeg gifter mig heller aldrig med nogen anden end ham!»

«Vore Forretninger, sagde du,» spurgte Agga. «Har du nogen Forretning da?»

«Ja du! Derfor er jeg saa lykkelig for Tiden. Og den Ide skylder jeg bare Kittel. Jeg gaar paa Hospitalet daglig jeg ogsaa. Arbeider som en Hest for at blive rigtig flink!»

«Paa Hospitalet?» spurgte Agga forbauset.

»Ja, jeg uddanner mig. For jeg skal blive Jordemoder,» sagde Lisa og slog ud med Armene og lo, saa det lyste fra hendes friske, røde Kinder. «Det er noget for mig, det. Saa skal jeg tjene mange Penge. Skal blive selvstændig og gjøre, hvad jeg vil for alle andre!»

Blødt lagde derpaa Lisa sin Arm om Aggas Liv, spidsede sine Læber, kyssede hende paa Kindet og hviskede til hende:

«Saa kanske jeg kan faa gjøre dig en rigtig god Venskabstjeneste engang ogsaa. Hellere jeg end nogen anden vel?»

Agga gjengjældte hendes Kjærtegn med et lidet Hjertesuk. Ak ja, den, som bare havde et saadant uskyldigt lidet Væsen at elske og passe.

Netop i samme Øieblik kom Bastholm hjem til Aften.

«Nei se, der har vi din Mand,» udbrød Lisa. «Goddag, Bastholm. Det er længe siden, vi snakkedes ved nu.

Lisa rakte ham Haanden, og Bastholm trykkede den hurtig, men opfangede samtidig et underlig skumrende Blik i sin Hustrus Øine. Vidste Agga noget om hans Taabelighed den Gang? Irsch, dette var et rigtig leit Besøg, som han haabede ikke skulde gjentage sig ofte.

«Nu, og hvordan staar det saa til med Dem da, Frk. Mortensen?» spurgte han med

en vis Salvelse og gned Knokerne i Haandfladerne. «Der er sandelig et surt Veir ude.»

«Aa jo saamæn! Ganske brav,» svarede Lisa. «End med Dem? De er kommet godt frem, De. Har faaet en yndig, liden Kone og et hyggeligt Hjem. Det kan man misunde Dem.»

«De skal vel gifte Dem engang De ogsaa, Frk. Mortensen,» sagde Jørgen Bastholm og hakkede lidt i Ordene «gifte Dem».

«Nei, det ved De saa godt. Jeg gifter mig ikke!»

«Hvordan, kjære, kan jeg vide det?»

Det var da et yderlig taktløst og ubehagelig Menneske. Staa der og spille under Dække med et Skridt, han nu dybt beklagede og ikke kunde forstaa, han i Ungdoms Ubesindighed havde foretaget.

«Jeg troede, jeg før ved en Anledning havde sagt Dem, at jeg vilde se til at komme paa egne Ben. Kan De ikke huske det?»

«Meget muligt. Det er saa længe siden.»

«Og nu har jeg da begyndt,» fortsatte Lisa. «Jeg har netop fortalt Deres Kone, at jeg holder paa at uddanne mig».

«Uddanne Dem? Det bør man paaskjønne!»

«Ja. Til Jordemoder!»

«Hvad behager?» veg Jørgen Bastholm tilbage. «Hvorledes kan en Dame?»

«Ja, De vil da vel ikke have Mandfolk til det?» lo Lisa høit.

«Nei vist, nei vist; men der er da Forskjel.»

«Ja, det skal Gud vide,» udbrød Lisa muntert og syntes, at Jørgen Bastholm var et rigtig Fæhoved af en Fyr.

«Men nu maa jeg nok gaa,» tilføiede hun. «Tak for denne Gangen, lille Agga.»

«Men kjære, vil du ikke blive og spise Aften med os?» spurgte Agga og saa hurtig og sky bort paa sin Mand.

«Om Forladelse,» afbrød Bastholm, «at jeg ligefrem siger det; men var det ikke bedre, Frk. Mortensen kom igjen en anden Gang, imorgen f. Eks. Du ved, jeg har endel Manuskript, der skal gjøres færdig iaften.»

«Nu det vare rene Ord,» sagde Lisa, og vendte sig til Agga, som slet ikke havde hørt tale om nogen Manuskripter før, «men Tak forresten, Agga, jeg kunde ikke alligevel. For jeg skal arbeide ikvæld, jeg ogsaa. Paa Gjensyn. Farvel, Hr. Overlærer.»

Bagefter udtalte Bastholm sin dybe Misbilligelse over, at en fintfølende Dame som Agga vilde have en saadan plump Veninde.

Men Agga forsvarede Lisa ivrig som et udmærket Menneske, der altid havde været bare god mod hende.

«Ja, ja,» sagde Jørgen, «det gjør bare dine Følelser Ære, at du forsvarer hende. Imidlertid er hun ikke af de Damer, man gifter sig med.»

Agga saa forfærdet paa ham. Han, som selv —? Hvad mente han? Hvor hun havde Lyst til at gjøre et eller andet Slags Oprør mod denne Løgn. Men hun orkede ikke.

«Du forstaar, der er Forskjel paa Fru Overlærer Bastholm og Jordemoder Mortensen,» sagde han og gumlede Jordemoderen mellem Tungen og Ganen. «Men lad os saa spise Aften, og endelig komme tilro efter Dagens Stræv.»

«Men du sagde jo, du skulde arbeide,» stammede Agga. «Jeg havde haabet, jeg skulde faa sidde oppe lidt og skrive og sy en Stund, jeg ogsaa!»

«Det var bare noget, jeg sagde for at blive hende kvit. Hele Dagen arbeider jeg som en Stud. Om Aftenen maa jeg saa virkelig have Lov til at have min Kone for mig selv alene.»

Han tog hende heftig ned paa sit Fang og vilde kysse hende. Men denne Gang var der som kommet noget af Lisas Kraft og Protest opi hende.

Hun rev sig løs fra ham og raabte:

«Irsch, jeg vil ikke, vil ikke, hører du.»

Hun gik saa bort i Kroken ved Gardinet, stillede sig med Ryggen til ham, surmulede og gav sig til som en liden Katunge at hugge med krumme Fingre i Gardinsnorene.

«Se saa,» brød Bastholm løs og slog med flade Hænder haardt ned i Sofahyndet. «Skal

vi saa have den Historie igjen. Ja, lad os saa i Guds Navn først komme tilbords!»

De spiste.

* * *

Det fik endda være, at Jørgen Bastholm ikke brød sig om at se Lisa Mortensen i sit Hus. Det var kanske en Slags krænket Stolthed over, at *Lisa* havde været saa fornuftig at give ham Kurven den Gang.

Bastholm glemte jo selv ikke Smaating, han følte sig stødt over. Det var i Grunden rart, at han alligevel kunde holde af Agga, som endog engang havde stængt sin Dør for ham, saa han maatte ligge og fryse hele Natten paa Sofaen, derinde i Stuen.

Med Lisa talte jo Agga ret, som det var alligevel. Lisa skulde nu snart tage Eksamen, og naar saa Kittel var færdig Doktor, skulde de praktisere sammen. Saa giftede de sig vel endelig med hinanden. Rigtignok var Lisa bestandig lidt fordægtig angaaende det Kapittel. Det var, som hun var bange for noget; men sidste Gang, Agga talte med Lisa, havde Lisa sagt, at hun glædede sig til snart at faa vise den lille Frue sit eget Hjem, saa nu blev det vist til Alvor med dem.

Ja, Lisa blev nok lykkelig med Kittel, som aldrig vilde andet, end hvad Lisa vilde. De

kjendte hverandre jo ud og ind paa Forhaand de to, og skulde hver for sig have sit eget at arbeide med forresten.

Lisas Tilværelse vilde blive ganske anderledes. Lisa vilde ikke blive et saadant Stykke af- eller paaklædt levende Dukkemenneske uden baade Hjærte og Hoved ved Siden af, som Bastholm vist fandt, at Agga bare burde være.

Agga skulde bare eksistere for hans Fornøielses Skyld, hun.

Aa, at ikke noget snart kunde gaa istykker i denne umættelige Regelmæssighed.

Hun var hans lovlige Kone, og noget andet spurgtes der ikke efter.

Hvorledes optraadte ikke Bastholm mod hende i Anledning Begivenhederne nede i Garstad bare. Det var, som han lod Agga føle, at hun skulde være taknemmelig, fordi han i rette Tid havde reddet hende ud af et Hjem, som var bygget paa «lutter Løgn og Falskhed.»

Jørgen Bastholm kunde ikke forstaa, hvorledes Fru Stephanson til den Grad dristede sig til at udfordre al Folkemening, al Velanstændighed. Fordi om den foragtelige Knægt, Carlberg, endelig fik Løn som forskyldt, da Gud rammede ham med et lettere Slagtilfælde udenfor Banken i Garstad, og fordi han var fræk nok til i sin Dødsangst at lade sig bære hjem til Fru Stephanson, skulde derfor Fru

Stephanson aabne sit Hus for ham, give hele Folkesladdren Ret, legitimere deres foragtelige Forhold og bogstavelig talt give sig til at pleie ham i sin Mands Seng. Det var ikke mere end rimeligt, at Stephanson, da han saa tilfældigvis kom hjem samtidig og fik alt at vide, holdt Dommedag, Skilsmisse og stor Skandale, som faldt tilbage paa dem alle, Agga og Bastholm med!

Ja, de var virkelig skilt Mamma og Pappa nu —! Taarene piblede endnu stærkere frem bag Aggas lukkede Øienlaag. Men det, som Bastholm fandt skulde være aller frygteligst, var, at Mamma vilde gifte sig med Carlberg. Det var en Profanation, og alt skulde være stengt mellem Overlærer Bastholms og Ægteparret Carlberg — forsaavidt skyldte Agga sin Mand mere end sin forblindede Moder.

Og Agga maatte saa formelig liste sig til at skrive til Mamma, som hun nu mindre end nogensinde kunde fordømme. Med sit gode Hjærte var Mamma vel paa en eller anden Maade blevet et Offer, hun med.

Mamma skrev saa pent om, hvor hjælpeløs og angst og ulykkelig den arme Carlberg havde været. At skulle dø paa et Hotel havde været hans hemmelige Rædsel bestandig. Og Fru Stephanson kunde ikke nægte ham, at han havde Ret til at komme til hende i sin Ulykke. Carlberg havde aldeles forandret sig i alt,

talte ofte med Præsten om meget, han bittert angrede.

Saa havde da Stephanson faaet vide det forfærdelige af Mamma selv.

De havde gjort op med hverandre, og Mamma var saa glad nu, som hun ikke havde været i den Tid, hun kunde mindes. Det var en rædsom Byrde, som var lettet fra hendes Samvittighed.

Hun vilde inderlig formane sin kjære, lille Agga til aldrig at spille dobbelt Spil med sin Mand, men altid handle ligefrem og ærlig, som sandt var, mod ham.

Ja, den, som kunde det, — som vidste hvordan, men der var jo ingen Holdepunkter udenfor. Aggas Liv var bare saa ubegribelig tomt og indholdsløst.

Mamma skrev, at hun ogsaa skulde flytte ind til Hovedstaden snart, og hun glædede sig meget til daglig at skulle faa se sin egen Agga igjen.

Bastholm kunde da bare prøve paa at være utækkelig mod Mamma ogsaa. For da følte Agga, hun vilde gjøre Oprør. Var først Mamma her, saa gik hun hellere fra det Hele og hjem til Mamma igjen, hvis hendes Mand skulde finde paa at ville skille hende og Mamma ad.

Saa huskede Agga pludselig hin Morgen, hun atter laa og syslede med alle disse tunge

Tanker om sit Liv fremover, at Bastholm havde sagt, der kom nogen til Middag.

Det var noget sjeldent i deres ensomme, stille Hus, det.

Der skulde være noget fint til Middag, Vin og saadant.

Saa sneg Agga sig langsomt i Klæderne og begyndte stille og lydløst at hygge i de tause Værelser for at modtage sin Mands gamle Ven.

XI.

Maa jeg presentere dig, Agga, for min gamle Klassekammerat, Arne Krefting.»

Det glædede ogsaa denne Gang Jørgen Bastholm at se hvilket øieblikkeligt Indtryk, hans unge, vakre Hustru gjorde endog paa Levemanden, Arne Krefting.

«Det er mig en stor Glæde, at gjøre Fruens Bekjendtskab,» sagde Krefting og bød Agga sin Haand, som hun tog, uden at det var hende muligt at faa et Ord over sine Læber. Dette kom saa aldeles uventet. Atter et Bevis paa Bastholms Maade at være ligegyldig mod hende paa. Hvad behøvede vel Agga at vide andet end, at der kom nogen til Middag. Hvem det var, kunde naturligvis være hende aldeles ligegyldig.

Havde hun bare havt nogen Anelse om, at det var *ham*, saa kunde hun nu været lidt forberedt, ikke saa overvældende dum og

klodset og næsten generet, som hun vist gav Indtryk af at være.

Krefting tog det ganske anderledes overlegent, skjønt hun havde læst Overraskelsen over Gjensynet i hans Øine med. Men han fandt sig øieblikkelig tilrette. Mon han endnu var fornærmet over hendes Opførsel mod ham efter hin Kvæld?

Han skulde bare vide, — saa kold og fremmed han sad der ved Middagsbordet og lod, som han aldrig havde seet hende før, — hvor ofte hun havde tænkt paa ham. Hvor hun havde angret paa, at hun ikke havde villet tale med ham bagefter! Ja, det var for Jørgen Bastholms Skyld, hun ikke den Gang havde villet det.

Agga følte sig saa underlig tilmode ved den Maade, hvorpaa Krefting hele Tiden titulerede hende for Fruen. Hun var sikker paa, der var en Smule egen Betoning paa Ordet hele Tiden.

Medens hun mindre end nogensinde orkede andet end bare hakke i Maden, spiste Krefting med ypperlig Appetit. Med Øinene fæstede uafbrudt paa Talerkenen havde han ikke Syn for andet end Mad og Drikke. Agga sad saalænge og saa, hvor Maden aldeles optog ham, at det begyndte at irritere hende. Det klædte da ogsaa en vakker Mand for ilde at sidde slig og putte Mad og uafladelig Mad

ind i Ansigtet paa sig. Især naar hun vidste, hvor han kunde tale underholdende og fængslende. Men det vilde han nok aldrig mere til hende. Med et lønligt Suk erindrede Agga forrige Gang, de havde spist sammen. Da var det nok noget ganske andet end Maden, som havde optaget ham. Han rørte næsten ikke Maden den Gang. Krefting saa endelig op. Deres Øine mødtes, og det var, som han forstod hende. For han tog sit Glas og sagde:

«Skaal Fru Bastholm. Deres Mad smager mig bare saa altfor udmærket. Det er ogsaa en af Fordelene, du har fremfor mig, min kjære Jørgen, at slippe at spise al den evindelige Restaurationskosten. Den minder mig altid om parfymeret Fedt og pudrede Potetes!»

«Ja,» lo Bastholm, «en Grund mere for at du bør gifte dig, du med. Det er sandelig paa Tide nu. Og *du* kan da ikke, som saa mange andre, undskylde dig med, at du ikke kan forsørge en Kone, du!»

«Det er netop det, jeg tror, at jeg ikke duger til,» svarede Krefting. «Skulde jeg være helt ud, som jeg er, saa kanske flygtede hun fra mig længe, før vi lærte hinanden tilbunds at kjende. For naturligvis maa man jo kjende hver liden Vraa i det Menneskes Sind og Sjæl, man skal leve et helt Liv sammen med.»

«Selvfølgelig,» svarede Bastholm saa tillidsfuld, som bare den kan tale, der er saa sikker

paa en Sag, at han aldrig engang har skjænket den en tvivlende Tanke. «Hvilke Hemmeligheder skulde vel en ung, uskyldig Pige kunne have for sin Mand?»

«Ja, ser du,» tog Krefting langsomt Ordet. Aggas Øine hang ved hans Læber, som hun ventede bare at høre forløsende Ord fra ham. «Jeg tror nu alligevel at faa Mennesker kjender hverandre saa godt, at Ægteskabet bliver lykkeligt af den Grund. Man overser gjerne alt i Forlovelsesrusen. Jeg har bestandig fundet, at der er saa mange skjulte Kræfter i en ung Kvinde. Kræfter, som bare venter paa at træde handlende frem i Livet, og som snart viser os Kvinden med andre Krav, end vi gjerne nøier os med at udstyre hende med. Kortsagt — rent anderledes end vi drømte saa skjønt, at hun var! Hvilken Mand tør vel sige, at han kjender sin Hustru før *efter* Ægteskabet!»

«End Konen sin Mand da,» brast Agga ud. «Vi kan vel tage Feil vi ogsaa,» lagde hun stilfærdig til, medens Blodet bankede høit i hendes Bryst, og hun ikke turde se hverken paa ham eller sin Mand, medens hun talte.

«Naturligvis,» kom Krefting livlig Jørgen Bastholm i Forkjøbet. «Jeg mente bare, at Forudsætningerne hos en Mand oftere viste sig falske. Kvinden f. Eks. tror nu engang ikke, at vi Mænd er nogle Engler. Anderledes med os. Den Kvinde, vi vil gifte os med, tror vi

gjerne, er en ren Engel. Uden at være gift er faa saa lykkelige at se, og siden forstaa noget dybere Udslag fra det sande, det ægte naturlige hos *hende*, som han indbildte sig, — han elskede,» lagde Krefting til med en næsten umærkelig Bevægelse.

Men den greb Agga, saa hun ikke misforstod, at han nu bad om Undskyldning for sin Adfærd mod hende hin eneste uforglemmelige Gang, hun havde været som et nyt, et ubegribeligt Væsen. Hendes Øine — hvor straalede de ham ikke et Øieblik atter imøde! Men kun et Øieblik —, for saa fæstede de sig hurtig ved Jørgen Bastholm, der sad og skrællede Resten af en Appelsin, som han saa fortærede. Krefting syntes i samme Øieblik, at nu manglede hun bare dette lille Kast med Nakken for atter at staa lige trodsig, fornem og skinnende ren for ham, som en Livets Fyrstinde, der tvang iknæ.

Hvorledes havde vel Dydsmønstret, Jørgen Bastholm, baaret sig ad med at fange hans uforglemmelige Hjærterdame. Kanske hun trods alt netop passede for en slig Mand, naar hun blot fik Maskeradedragten af. Men Historien fra hin Kvæld var han overbevidst om, at Jørgen intet kjendte til. Ingen kunde fratage ham de faa, lykkelige Sekunder i den dunkle Krog, da hun havde været hans. I Grunden hele hans Sinds Brud, som han endelig havde

fundet, og som saa skjælvende røbede ham sit Hjærtes første Hemmelighed og havde villet give sig selv i Pant for Livet og Lykken med det samme. Men saa var det Maskeradedragten, som bare koglede og fristede ham. Mere skulde der ikke til for at faa ham til at handle som en Afsindig: Endelig træffe hende, den unge, uskyldige Kvinde, lidt udenfor Selskabsformerne, under lidt usædvanlige, ubevogtede Omstændigheder og straks kunde han dræbe alt skjønt og fint — enhver indre Mulighed med dette vanvittige Begjær, som intet Liv mellem Mand og Kvinde kan bygges paa under nogen Form. Men for bestandig eiede han dog hende, den fagre, hemmelighedsfulde, elskovsrige Kvinde, der maatte flygte i Forfærdelse, eiede hende for Livet i de skjønneste Melodier, han digtede. Hendes var Æren, naar han nu kunde henrive de mange andre lyttende og længtende Sjæle. Men for ham bare Toner — Fantomer!

Krefting havde Ret i, at Jørgen Bastholm ikke havde Spor af Anelse om, at hans Hustru og hans gamle Kammerat havde kjendt hinanden før under Omstændigheder, Jørgen Bastholm vilde have udtalt Korsfæstelsesdommen over. Og glad var Agga for det nu, da hendes «Trubadur» saa braat og uventet dukkede op i hendes Hjem som en af Bastholms gamle Skolekammerater.

Under hele Aggas Forlovelsestid havde alt,

som var hændt hin Maskefestaften, været det eneste, som stadig pinede og plagede hende. De Kys, hun der havde givet, brændte hende i Samvittigheden som en stor, stum Synd, hun havde begaaet mod sin tilkommende Mand. Men skjønt hun ofte dengang frygtsomt antydede, at hun nok kunde have gjort stygge Ting, før hun blev forlovet, hun med, saa var det, som Bastholm aldrig vilde ind paa at tale om hende og hendes Liv og Tanker hidtil. Bastholm fortalte kun altid om sig selv og sine Meninger, og da var det bestandig saa godt og skikkeligt og vist gyselig rigtigt alt, han sagde, at Agga aldrig kunde tænke paa af sig selv at betro ham hint vilde Eventyr, Lisa Mortensen havde lokket hende ud paa. Da Agga saa blev gift og snart fra de underfulde Pigedrømme vaagnede op i Ægteskabets Virkelighed og lærte den forfærdelige Jørgen Bastholm at kjende, han, som intet mere behøvede at sige eller forklare eller bede om, bare ville — se, da kom hint Elskovseventyr oftere og oftere tilbage igjen og blev hendes Hjærtes inderligste, lykkelige Hemmelighed. Saa forsøgte hun i sin Ensomhed at indbilde sig, at det var sin Trubadur, hun var gift med. Det var ham, som snart kom tilbage til hende, for atter at danse med hende og kysse hende, som ingen anden Mand kunde, og atter sank de ned paa Sofaen ved hinandens Side under

den chinesiske Papirlygtes Farveskjær, medens dæmpede Melodier vuggede dem sammen til et. Men ak! Bestandig bare for at Lyset og Dagen ubarmhjærtig skulde aabenbare hende, at det var den vældige Knokkelmand, Jørgen Bastholm, der hvilede sig udmattet ved hendes Side. For snart at begynde Dagens samme dræbende Indhold om igjen paa ny med nye Kræfter. Og netop nu, da hun syntes, at hun snart maatte segne under alt dette, mat, fortabt, uden Hjælp at se i Nogen eller Noget, var det, at han, hendes Trubadur, atter dukkede lyslevende op i hendes Liv. Og med et Sind, modtageligt som et Barns for de forunderligste Eventyr, lyttede hun til *ham*, som eiede hendes unge Livs eneste rige Minde, — alt, der var Modsætningen til slig, hun i Virkeligheden levede.

Han kunde vel ikke tro, at Agga alt «den Gang» var forlovet med Bastholm og bedrog begge, for Agga mødte et hurtigt, næsten spørgende Blik fra Krefting, da Bastholm inde ved Kaffebordet fortalte, at han havde kjendt Agga helt fra, hun var Barn. Han havde været hendes Lærer.

«Saa har du altsaa i Ordets egentlige Forstand opdraget din Kone,» svarede Krefting med en lidt støiende Latter, «og har naturligvis faaet hende ganske efter dit Hoved.»

«Jaha. Min Hustru gik lige fra sin Moders Hænder over i mine.»

«Det maa man lade Dem,» henvendte Krefting sig direkte til Agga. «Dem har man passet godt paa, Frue. Ingen Slags Vidløftigheder!»

Jo, nu var han paa Vildspor angaaende *dengang*, ellers kunde han ikke gjøre Nar af hende, tænkte Agga og udbrød saa heftig:

«Det kan vel tænkes, at min Mand ogsaa kan tage Feil undertiden!»

Bastholm studsede over Harmen, der dirrede i hendes Ord, og kunde ikke skjønne, hvad der kunde tages Feil af.

«Kjære, det er da intet galt i, at du har havt en god Moder og —,» begyndte han.

«Det er modbydeligt,» afbrød Agga ham. «Akkurat som jeg var et viljeløst Kreatur, man kan behandle, som man vil.»

«Men Agga, hvad betyder dette? Du maa da ikke tage saadan paa Vei,» sagde Bastholm, baade forbauset og ærgerlig. Kanske Krefting kunde faa nogen falsk Opfatning af deres huslige Lykke.

Det var ganske mærkværdigt, hvilke uventede og umotiverede Udbrud, hans Hustru imellem kunde henfalde til.

«Kjære dig, Agga,» sagde han saa. «Det er da en Kjendsgjerning —»

«Jeg bryder mig ikke om dine Kjendsgjerninger,» udbrød Agga endnu heftigere. «Jeg *er* bare ingen Dukke, som ikke selv ved, hvad jeg gjør.»

Og til sin Undren saa Krefting atter dette lynende Glimt i hendes Øine, som gjorde hele hendes Væsen saa rankt og fornemt — — og ud gik hun af Værelset, medens Jørgen blev siddende tilbage og gjorde usammenhængende Forsøg paa at forklare sin Hustrus Opførsel; men *for Tiden* var hun virkelig saa nervøs og underlig af sig.

Agga var med engang kommet i et voldsomt Sindsoprør. Den fortærende Uro, der havde ulmet i hende, helt fra hun atter stod Ansigt til Ansigt med *ham,* slog nu ud i fulde Flammer. Rastløs gik hun op og ned paa Gulvet i Spisestuen. Han, han, han var kommet tilbage —, og imedens skulde hun bare være gaaet over fra Mammas Arme til Jørgen Bastholms. Det Hele syntes saa pent og hæderlig som selve Jørgen Bastholm i egen Person — Dydsmønster, Afholdsmand, Sædelighedsprofet, som havde hele Verden paa sin Side. Men de kjendte ham ikke, de! Det var bare hun, som vidste om og med Rædsel kjendte til den brutale Vildskab, der var paa Bunden af disse stenkolde, stirrende Øine. Og alt det var han freidig nok til at sammenligne med Mammas varsomme, kjærtegnende Hænder.

Inde ved Middagsbordet havde Krefting sagt, huskede hun, at der i en ung Kvinde var skjulte Kræfter, som vilde have Udbrud. Aa, hvor hun kjendte Kræfter i sig til at bryde ud

fra disse indbildske Mænds Magt, som bare knugede, dræbte. Hun hadede dem alle. Krefting med! Han var ikke et Haar bedre han end de andre, naar det kom til Stykket. Nu sad han naturligvis derinde hos sin gode Ven, Jørgen, og sladdrede om hende, om dengang, hun lod sig kysse af ham. Det vilde ligne paa et Haar, det. Deres er Magten og Æren!

Men Gud, han gjorde vel ikke det, vel? Tænk, om det ogsaa skulde komme til, at Bastholm skulde faa vide, med Magt frarive hende den Hemmelighed med! Var Krefting virkelig lumpen, ussel, lavsindet nok til at røbe hende, saa myrdede hun ham. Sig selv med, for da var der intet igjen mere! Agga maatte have Vished.

Og paa Tæerne listede hun sig bort til Døren til det andet Værelse, hvor de to sad.

Døren, som gik indover til Værelset, hun var i, drog hun sagte op og gav sig fremoverbøiet og med tilbageholdt Aandedræt til at lytte efter, hvad de to gamle Kammerater kunde have at betro hinanden?

Og Agga lyttede og lyttede. Hun blev varmere og varmere om Hjærtet, indtil det var, som det svimlede for hende. For Krefting sad virkelig derinde og fortalte, at han en eneste Gang i sit Liv havde elsket —, en forunderlig Aften og en ung, forunderlig, uforglemmelig Kvinde.

Javist, Agga følte, det var deres Maskeradefest deroppe paa den skinnende lyse Sal, som Krefting sagde, han havde saadan Trang til at tale om nu — Det var *hans* eneste Besøg paa Gimle, kaldte han det, hvor det at elske var som at dvæle i et bugnende fagert Tempel, hvor Sindet stemtes til Andagt, saa alt andet glemtes. Det var at synke ned i stum Tilbedelse. Ingen Støvets Attraa i Sind, — i Sind, som eiede hele Livets Poesi, Kvindetro og Manddomsdaad. Men ak, levede nu bare som et Digt i ham, som det om Adam og Eva, der jo først havde givet Kjødets Stempel til al sin Afkom. For hans Kjærlighedshistorie endte ogsaa i det hæslige, da Masken faldt. Hun flygtede —. Hun døde i samme Sekund for ham, der kunde synde mod Kjærlighedens Aand.

Tsja. Saa kunde han da gjerne reise hele Livet igjennem og spille og drømme og digte —; hende spillede han aldrig tilbage til sig fra Skyggernes Verden.

«Pluto udleverer aldrig sit Bytte,» sagde han. «Eller hvad tror du om den Sag, Jørgen Bastholm?»

Det var, som Krefting ligefrem maatte udæske denne Jørgen, der selvfølgelig sad der saa sikker og smilede medlidende over hans Fantasterier. Bølgende Digterdrømme bare, hvor Jørgen helt enkelt havde betalt Præst og Klokker, og saa fik han Elskovsskatten, den som

kun var Livet værd, var den ægte. Eller var han maaske som Lindormen, der rugede over sit ranede Eie mægtig og begjærlig og avindsyg med ildspyende Gab og stirrende, iskolde Øine, slig som Jørgen Bastholm virkelig havde dem nu, der han sad og saa ufravendt bort paa Døren derhenne uden at mæle et Ord. Han hørte ikke engang, at Krefting talte til ham. Uvilkaarlig fulgte Krefting Retningen af hans Blik, der saa ud, som det kunde sluge. Og Krefting saa — nei, tilvisse han tog ikke Feil: I Døren, der stod paa Gløt ind til det andet Rum, Spiserummet, var det tydeligt, at Agga stod og hørte efter dem. For det var jo hendes Kjole, han saa — den sorte *forgræmmede*, havde han syntes inde ved Middagsbordet, med den skotske Tøipynt, som netop tittede frem i Dørsprækken og forraadte hende. Ja virkelig, hun lyttede. Hun vilde belure dem.

Denne Opdagelse slog ned i Krefting som et Lyn, der udlader alle modstridende Tanker. Ja, det var hende, den unge, hjælpeløse Kvinde, som angst og bævende lytter efter Mændene, som eier hende med Hud og Haar, Legeme og Sjæl. Hendes Velfærd afhænger jo bare af Mandens Vilje og Vidende.

Den havde ikke været nødvendig den Voldsomhed, hvormed Jørgen Bastholm saa reiste sig, for hen og brutalt slængte Døren igjen, saa hun stængtes udenfor. Krefting havde allige-

vel braat faaet Glimtet og Forstaaelsen af Aggas Liv som dette Dydsmønsters Ægtehustru.

Stakkars Barn, tænkte Krefting siden. Hun vilde vide, hvad *jeg* kanske kunde finde paa at sige ham. Tænk, jeg sladdre om hende! Hun er bange. Ja, hun er bange for mig. Fordi hun er bange for ham. For os begge. Saa det skal altsaa være hendes Livs Indhold. Bestandig maatte flygte; for det var tydeligt, at hun flygtede for ham, Ægtemanden, Lindormen, ogsaa. Han, som eier hende som sin Kvinde, sit Livs Nødvendighed. Ja, hun flygter, men forgjæves. Hun kommer denne Gang ikke længere, end Huslænken rækker. I Høiden til det andet Værelse, hvor hun stiller sig paa vaagsom Vagt og lytter for at kunne værge sig bedst. Det er alle hendes fine, lyse Tanker og de unge, stille Drømme, som nu er skræmt op i Flok som Duer af Høgene, Rovdyrene. De tager jo en for en af dem med gridske Klør og hakker dem blodige og forrevne bare for at nyde det varme, dryppende Hjærteblod. Aa, hvor hun maa hade de fæle Mænd, de ubarmhjærtige og skaanselsløse, Jomfrudrømmenes Jægere!

Og hjemme paa sit Værelse, hvor Krefting sad udover Natten og grublede over den Agga, han havde truffet igjen, tog han saa sit bedste selv, Violinen, frem og spillede sin Yndlingskomposition, «Nocturne» — den, han havde

digtet om «hende», der som et Drømmesyn bøiede sig over ham og hviskede forunderlige Ting om den Kjærlighed, hun mægtig eiede, kunde han bare vinde den hos hende. Men hvergang han saa greb efter hende, flygtede hun som det gjækkende Drømmesyn, hun bare var, og lod ham ene, kjærlighedslængtende tilbage med forpinte Sanser og udstrakte Arme.

XII.

Jørgen Bastholm anstrængte sig forgjæves for at finde tilfredsstillende Forklaringsgrunde for den nye Tingenes Tilstand, der var indtraadt i hans Ægteskab og huslige Lykke, siden Arne Krefting var begyndt at blive en stadigere og stadigere Gjæst i hans Hjem. Aggas forandrede, ubegribelige Væsen tog ligesom ingen Del længere i Bastholm; hun brød sig tilsyneladende ikke engang om Bastholms egen, ligefrem afvisende Adfærd mod hende. Hun tog den næsten som givet, men lagde til Gjengjæld ingen Skjul paa, hvor Krefting og al Kreftings Tale og ligefrem ugudelige Meninger tilbunds fængslede og optog hende. Naar Krefting talte, blev Agga som et eneste aabent, lyttende Øre, der aldrig blev kjed af at vende sig mod ham, ja, hun kunde under det endog folde Hænderne i Skjødet og med sine blaaeste,

drømmende Øine stirre langt frem for sig, medens alle Bastholms klare Modbeviser prellede af som overhørte, upaaagtede, nytteløse. — Da kunde Jørgen Bastholm atter føle, at han kunde hade, ikke sin vildfarende Hustru, som hans Kjærlighed var stor nok til at tilgive alt eller næsten alt hos, naar hun bare snart vilde komme til ham igjen, indse og angre; nei, det var mod sin fordums Ven, Arne Krefting, han følte, der kunde stige et saa vildt Had op, at han maatte dæmpe det med Vold for at kunne seire over ham i Ro med den Sandhed, Bastholm vidste, han var Talsmand for og tilsist baade vilde og maatte seire med. Det var nemlig vitterlig for Jørgen Bastholm, at Overraskelserne over Agga og dermed Forandringerne i hans huslige Fred og Regelmæssighed var begyndt med hans og Kreftings samtidige Opdagelse af, at Agga belurede deres Samtale dengang, Krefting for et halvt Aars Tid siden for første Gang besøgte dem. Hvorfor havde hun lyttet? var et Spørgsmaal, som nu ofte pinede Bastholms Sjæl. Der sneg sig undertiden en formummet Mistanke ind paa ham og huggede ham i Hjærtet med Anelser om «at der kanske kunde være noget dem imellem, han skulde staa udenfor.» Og da angrede Jørgen Bastholm bittert, at han ikke med engang havde krævet Agga til Regnskab for hin Beluring. Men dengang havde det været hans

Sind imod at røre ved Sagen, budt *ham* imod, som altid havde vundet frem ved at banlyse alle stygge Tanker fra sig og nu følte sig fin og fornem over den Livets Styggedom, han havde Ret at fordømme. At saa Agga virkelig kunde staa der og lytte, virkede overvældende stødende, rent uappetitlig paa ham. Denne menneskelige Egenskab i og for sig, uden at han brydde sig om Grunden for den, var som noget uventet Smuds, der med engang satte en ækkel Plet paa *hende,* der for ham skulde være uden Plet eller Rynke. Uden derfor at gjøre Sagen mere pinlig ved at tale om den, vilde han dog hin Kvæld, da Krefting var gaaet, utvetydig tilkjendegive hende sin Misbilligelse, saa hun kunde blive klar over, at der var noget, han var misfornøiet med, og som hun burde angre. Derfor var han taus og indesluttet og ikke kjærlig mod hende. Og sandelig i det Øieblik følte han for første Gang i deres Ægteskab ingen Kjærlighed, ingen Kjærlighedstrang til hende. Hans Ideal af en Hustru skulde hverken lure eller lytte ved Dørene.

Men Agga — hun søvnede bare rolig ind uden at spørge om noget hverken ved den Anledning eller senere. Det oprørte Bastholm, at Agga virkelig kunde gaa der og lade, som intet var i Veien. Det var, som hun formelig ikke vilde lægge Mærke til det mere og mere tillukkede, fremmede Væsen, hendes Mand antog

ligeoverfor hende. Dette fordi Krefting under sine hyppige Besøg ligefrem satte sin Ære i at faa Agga over paa sin Side i de mange Diskussioner, de to Herrer med sine vidt forskjellige Livsanskuelser bestandig ragede borti. Agga maatte da indse, at hun dybt fortørnede sin Ægtemand, men istedetfor at komme til ham og søge Forklaringsgrunde, som han saa skulde givet hende i en Del alvorlige Forestillinger, saa lod Agga, som *alt* var i den naturligste Orden, uden at bryde sig om den inderlige Trang, Bastholm trods alt havde til at tilgive hende. Han vilde nu intet hellere end at forbyde Krefting sit Hus, for atter at tage sin deilige Hustru i sine beskyttende Arme og elske hende som før igjen.

Men Jørgen Bastholm var ikke den Mand, som her gjorde det første Skridt. Det var hendes Pligt baade at vide og indse, hvad hun havde i ham, og kunde hun undvære ham, saa kunde nok han undvære hende. For i Længden gik den ikke an den ufordulgte, uforbeholdne Interesse, Agga udviste for denne fremmede Mand, Arne Krefting, og alt, som bare angik ham. Besynderligt var det, at *hans* Agga kunde tage dette letsindige Verdensbarns Anskuelser op som sine. Men hun vidste ikke, hvad hun gjorde, derfor skulde han, naar Tiden kom, nok tilgive hende. Da skulde han fra alt det Djævelværk, Krefting havde blændet

hende i Ord med, bygge hende desto større, inderligere og syndserkjendende op igjen for sig selv. Det var kanske vor Herres Mening netop at komme til Agga gjennem Kreftings Person, saa det sande, guddommelige Menneske i hende endelig kunde faa begynde at tage Vækst, naar hun fik se ham klar, som Krefting var — en Støvets Træl!

Men Krefting havde en fristende Tale og et fint Væsen. Begavet, belæst, underholdende var han og vakker, naar det slig lynede i hans Øine, medens han udviklede sine Meninger. Jørgen Bastholm forstod i Grunden ikke, hvorfra den Overbevisningens Ild kunde skrive sig hos en Mand, som efter Bastholms Opfatning angreb hele Samfundets guddommelige Styre og Væsen, selv den indre Kirke og Guds store Mission i Livet og Naturen. Dette Kreftings Snak om Skjønheden, Skjønheden bestandig kunde nok lokke de ubefæstede Sjæle: at Livet i og for sig selv er brutalt og modbydeligt, men vi maa selv gjøre os det lyst og rigt! Vi maa selv ale dets skjønne Tanker frem, jage Dæmonerne paa Port og blive aandsfornemme Mænd og Kvinder, der har fundet Paradiset igjen her paa Jorden — «eller med skinnende Klædebon er paa Veien til det», som Krefting udtrykte sig.

Men hvad der især opbragte Jørgen Bastholm, var Kreftings moderne Anskuelser om Kvinden,

om Forholdet mellem Mand og Kvinde, om Ægteskabet altsaa.

«Hvorfor tror du, der findes saa mange ulykkelige Ægteskaber, min kjære Jørgen,» havde Krefting raabt, «saa mange bedragne Ægtemænd, utroe Hustruer, saakaldte «forførte» Kvinder?»

Jørgen vidste slet ikke om, at der var nogen særlig Overflod paa den Slags for Tiden.

Krefting kunde udtrykke det anderledes. Hvorfor var der vel saa mange Mænd, som ikke vilde og ikke burde gifte sig?

Jørgen forstod ikke, hvor Krefting vilde hen. Ægteskabet var jo indstiftet helt fra Skabelsen af.

«Og Menneskeheden havde andre Opgaver end at uddø!» tilføiede han heftig og forsøgte at fange Aggas Øine til sig; men hun sad der og var naturligvis baade blind og døv for alt andet end Kreftings Ordvæld.

«Jeg skal berette dig en Tildragelse at faa Forstand af, Jørgen Bastholm,» sagde Krefting. «Saa kanske skjønner du helt, hvad jeg mener. For nogle Kvælder siden gik jeg tilfældigvis opover en af de ensommere Sidegader her i Byen. Det var i Aftenskumringen. Jeg kom lige op i Ryggen paa et elegant klædt Par uden at blive bemærket. Parret spadserede ogsaa opover. Saa hørte jeg braat, at Manden trampede heftig med Foden. Jeg saa, han tog

hende haardt i Armen, rystede hende og raabte rasende: «Dit væmmelige Dyr!» Saa skjøv han hende fra sig, for fra hende og gik lige forbi mig. Hun blev staaende der ganske hvid i Ansigtet og stirrede efter ham med et Par Øine, som funklede af Had. Jeg hilsede. Dette var nemlig et af Hovedstadens mest kjendte unge Ægtepar. Bekjendtgjørelsen om deres lykkelige, fashionable Forbindelse havde jeg læst i Aviserne for et Par Aars Tid siden. Og nu spørger jeg,» fortsatte Krefting med Vægt, «hvordan skulde jeg, beruset af saa meget for hende kanske uvæsentligt, kunne driste mig til at gifte mig — og rimeligvis udsætte mig for det samme. Den Gang var det *ham*, som sagde de tre forfærdelige og dog saa betegnende Ord til hende. En anden Gang og kanske som oftest er det vel hende, som siger dem til ham — og da, da falder jo alle Illusioner sammen.»

«Men hvad i al Verdens Rige er det saa, du kræver af Ægteskabet? Af en *brav* Mand og en *brav* Kvinde?» spurgte Jørgen Bastholm, der følte sig dybest krænket over det Bifald, der rent og uforfalsket lyste ud af Aggas Væsen og Optræden. Han vidste af sørgelig Erfaring fra før, at han bagefter paa Tomandshaand forgjæves vilde forsøge at faa hende til at indse Tomheden og den afskyelige Ugudelighed, der nu som altid lurede bag Fritænkeren, Arne Kreftings Tale.

«Hvad jeg kræver,» gjentog Krefting hans Ord. «Jeg kræver mine Idealer! Kræver at faa beholde dem utilsmudset af Livets Banaliteter, Hverdagsligheder. Og Ægteskabet i og for sig er Livets største Banalitet, Hverdagsligheden sat i System. Bedre da bare at eie hinanden nogle Sekunder i lutter lys og indbildt Lykke. Og saa skilles, og se — alt vil blive et rigt, digtende Minde!»

«Ja, jeg kunde tænke det,» raabte Jørgen forarget. «Det er Ægteskabet, du vil tillivs, krænke dets Uangribelighed, dets Hellighed.»

«Gud bevare mig derfor,» svarede Krefting afværgende. «Med alle Betingelser lige, med Hjærte og Hoved paa samme Høide hos begge, naar jeg paa Forhaand havde knust Slangen i Paradiset, kunde jeg godt leve hele Livet med *en* Kvinde. Og det gjør jeg ogsaa. I mine Drømme. I mine Længsler. I alt, som inspirerer mig og giver Livet dets Hviledag, dets Høitidsstemning. Men det er ingen Forbindelse af legemlig Art. Den alene kunde ikke holde. I vore Tider, hvor Øinene mikroskoperer, Atomerne lystrer blindt, og Mikroberne er brutale Elefanter, vil Legemets tilsyneladende friske Tillokkelser ikke længe blænde mig eller nogen. Nei, det er det aandelige Ægteskab. Det, som altid higer og drømmer og virker frem det bedste i mig. Det, som gjør, at *jeg selv* bare lægger Poesi og de dæmpede Melodier, den

vældig brusende Lykke omkring Navnet og Væsenet Kvinde. Og da kan det være, at jeg trods alt finder hende, at hun engang kommer og bestandig vækker Helg i mig. Det er Philemon og Baucis.»

Og Agga lyttede og lyttede. Det var Mirakler, hun oplevede — Vaarens Mirakler i Sind og Sjæl. Ved ham, den *eneste*. Det var ham, som gjorde, at alle hendes Fornemmelser blev som beaandede, og som fik hele hendes Væsen til at ranke sig i Kraft til et, om et. Selv det, der syntes ældet, træt, næsten dødt i hende, begyndte at sætte unge, friske Knopper, og saa var det, som alt fik Grund i hende til et rigere Liv, et videre Syn. Og alt i en eneste Harmoni med *ham*, som nu kom til hende og uden andre Krav fik hende igjen til at blive sig sit Værd som Kvinde bevidst. Det var hans Musik, som atter og atter blev alle disse Toner om det utrolige, det unævnelig lykkelige — det, som hun bare bøiede sig fremover og lyttede imod. Hun følte sig som en Madonna midt i dem. Det var alle hans troende, livsfriske Børn, som knælede andagtsfulde for hende og tilbad — der, hun stod i det dunkle Kirkekor iført det skinnende, ukrænkelige Klædebon, og gjennem alt klang de dybe, stille Orgeltoner, der fuldere og fuldere voksede op om hende og blev et Væld af sinds- og synsbetagende Jubelhymner.

Saaledes helt ud iaften, da Krefting havde givet sin Koncert for Hovedstadens Publikum. Agga havde siddet som i en Henrykkelse. Alt andet svandt bort. Det var atter kun ham og hende. Og det var atter kun hinandens Øine, de saa, medens han spillede, og hun lyttede. Det kunde bare han i hele Verden — om hende for hende. Og fra hendes Øine straalede hendes Sjæl ham ufordulgt, ufordærvet imøde.

Hun vaktes af sin Mand, som hele Tiden havde siddet ved hendes Side og iagttaget, — hørt Kreftings Spil og seet hende.

«Vil ikke du ogsaa gaa?» spurgte han bittert. «Konserten er forbi nu.»

«Men *han* skal jo spise hos os efter — — se, der kommer han.»

Og Agga rakte ham Haanden uden at tale. Igjen var det kun Øinene, som fortalte ham, hvor godt hun forstod ham, og hvor dybt og inderlig det greb og fængslede hende.

«De synes om det, Fru Agga,» sagde han bare, og da Agga nikkede med Hovedet som Svar, sagde han Tak saa bevæget, at det igjen fyldte Bastholm med hele den Bitterhed, han nu stedse led for sin Hustrus Skyld. Hjælpeløs stod han udenfor det Net, der stadig spandt sig fastere og fastere om de to, uden at han vidste Raad for at standse dets usynlige Virke. Han vidste bare, at hun uafladelig gled fra ham. Til en anden. Hans retmæssige Hustru.

Fædrenes Ondskab skal straffes paa Børnene, tænkte Jørgen Bastholm og erindrede med hjærtesaar Tristhed alt, der havde været med Fru Stephanson. Skulde hendes Skandaler gaa igjen. Nei, det vilde aldrig ske, for her foregik der Gudskelov intet bag hans Ryg. De to talte jo næsten ikke sammen, og da var stedse Bastholm tilstede. Men det var netop det, der gjorde Bastholms Stilling mest hjælpeløs, at Samtale ligesom ikke behøvedes mellem dem. Han fandt ingen Udvei mod Aggas Væsen slig, det nu var, ligeoverfor denne Kreftings Maade at være ligefrem og naturlig mod hende paa — denne selvfølgelige Enighed dem imellem mod ham i alt og om alt. Naar Bastholm, som ofte skeede nu, kom hjem til de mest uventede Tider, var Agga altid alene. Selvfølgelig; men altid forstod han, hvor hun kun talte Timerne til Kreftings regelmæssige Aftenvisit. Kom saa ikke Krefting en enkelt Gang, blev Agga dybt nedslaaet og taus og tvær og bare træt Resten af Aftenen. Bastholm blev ogsaa tausere og tausere og alvorligere mod hende og trak sig mere og mere ind i sig selv. Dette var vel en Prøvelse, han i sin altfor store Kjærlighed til hende skulde gjennemgaa for at advares, luttres. Man maatte ikke have nogen Afguder af jordisk Art. Og pludselig fik han Forstaaelse af, at overdreven jordisk Kjærlighed kanske var en Synd, og

som en Helt kjæmpede han mod sig selv for at blive fornem og kold i sin Opførsel mod Agga indtil videre. Der skulde dannes nyere og bedre Grundvold mellem dem begge, naar bare Fristeren var overvundet, Arne Krefting afsløret. Hver Gang, Krefting saa kom, søgte Bastholm selv med Iver lige ind i Striden med ham om alt, der skilte dem ad med et ligesaa bundløst, ubefæstet Svælg, som der er mellem Himmel og Helvede. Og Forholdet mellem Individ og Samfund, den personlige og almindelige Moral var det saa, de brødes vældigst om.

«Det enkelte Menneske skal underordne sig og sine personlige Lyster og Interesser under det store Hele,» raabte Bastholm. «Du synes at glemme, du Krefting, at vi har Ansvar for et Samfund med andre, at vi først og fremst maa opretholde det, Arven fra vore Fædre:

at, naar Federne sjaa att paa Jordi
dei kan kjenna sitt Folk og sitt Land.»

«Og med den smukke Tanke,» svarede Krefting lidt spydig, «slaar saa Jørgen Bastholm sig tilro og er gjerne da med paa at kvæle alt Fremskridt og hver Udvikling. Men det nytter Dere ikke. Det gode, sikre i vort Samfund skylder vi netop de svundne Tiders Foregangsmænd, de ensomme, som stod udenfor, og var de *forfulgte* i sin Tid, fordi de *var* mere, *vilde* mere end andre. Med et Ord, fordi at de var

Personligheder istedetfor Samfundsmennesker. Paa deres Personlighed er det saa, at Jørgen Bastholm nu er et pent Samfundsmenneske.»

«Ja, men betænk, det har dog altid foregaaet i den samme Aand —»

«Luthersk kristelig, ikke sandt?» udbrød Krefting høit og muntert. «Jeg undrer mig paa, hvad alle vore præstekristelige Mamseller og kirketroende Kjærringer vilde sige, om jeg oplyste dem om, at Luther var sin Tids store, forfulgte Bohem, at han djervt har sagt sin Tid menneskelige Sandheder, som har frigjort os. Men hvem læser Luther nu for Tiden? Og dog er det kanske heldigt, for jeg vil ikke netop sige, han er Lekture for unge Piger eller skjøre Hoveder. Nei, Katolikerne var fiffigere end som saa. De forbød simpelthen Folk at læse sin Bibel, de Karle. De indsaa, at Kulturen maa sees i Sammenhæng og af dem, som kjender og forstaar Kilderne. Nu da ogsaa hvemsomhelst *kan* faa læse Biblen, er det heller ingen, som gidder gjøre det, skjønt Tilladelsen til det har kostet Menneskeheden en hel Reformation med utallige Krige, Blodsudgydelser og Mord. Man indskrænker sig simpelthen til at faldbyde den i Guldsnit og med Spænder til at aabne som den selvfølgelige Konfirmationsgave til alle. Den er det selvsagte Udgangspunkt for alle rettroende, arvesyndende Samfundsmennesker — Fortsætte

bare fra det Udgangspunkt, saa dør man nok salig engang i Tiden.»

«Jeg synes først og fremst dette er saa alvorlige Ting, at man ikke burde gjøne med dem —» begyndte Jørgen Bastholm.

«Ja, der har vi det, der har vi det,» afbrød Krefting ham iltert og slængte Cigarstumpen fra sig. «Det er — alvorlige Ting. Alvorlige Ting. Herhjemme i Norge findes noget, som særlig er alvorlige Ting, og det er da gjerne alt, som i Grunden skulde gjøre os Livet muntert, lykkeligt. Det er Meningen, at Mennesket helt skal nyde Livet, Naturen og alt skjønt, som møder Øine, Sind og Syn. Umiddelbart skal vi leve uden alle disse dystre, alvorlige Tvivl paa Retten til at være ung og frisk bestandig.»

«Man maa først og fremst beherske sig,» sagde Jørgen Bastholm alvorlig. «Der gives Lyster, som hopper alle Gjærder, faar de utøilet Spillerum. Livets virkelige Lykke er Maadeholdets, som ikke nyder Livet tilbunds med engang.»

«Og saa for at paatvinge alle Mennesker *den* almindelige Lykkevedtægt, saa bruger man Forbud og Forbudslove, ikke sandt?»

Jørgen Bastholm nikkede med Hovedet.

«Ganske vist, naar intet andet kan standse Misbrugen,» sagde han.

«Saa forbyder man selve Brugen» udbrød

Krefting ivrig. «Ja, det er formodentlig den høiere Statsklogskab, det. Os almindelige Mennesker synes den ubegribelig. Tænk du Jørgen, om man, fordi der findes usædelige Mænd og Kvinder i Samfundet, skulde forbyde Ægteskabet. Hvad vilde du f. Eks. gjøre da, Jørgen?»

Krefting saa hen paa Agga og forsøgte at tyde det funklende Blik, der bag hendes halvtillukkede Øienlaag betragtede Jørgen. Jo, der var Haan, for ikke at sige noget værre — Had — i det Blik. Had, til Maadeholdsmanden, Ægtemanden?

«Ja, hvad mener saa De da, Frue,» spurgte Krefting Agga.

Krefting syntes hendes Øine fik en egen fast Metalglans, som flammede.

«Jeg bare venter paa, hvad Bastholm vil svare paa det sidste, De sagde,» svarede hun rolig.

«Det vil jeg simpelthen *ikke* svare paa,» sagde hendes Mand. «Jeg troede, du ogsaa havde overhørt den Slags *Frihed* i Diskusionen. Det er ikke netop for en Dames Ører.»

«Nei, vi skal hverken se eller høre eller forstaa eller forstaaes, vi,» udbrød Agga heftig. «Men føle faar vi sandelig ofte, saa hensynsløst ofte!»

«Jeg skjønner ikke, hvad du mener, hvor du vil hen,» sagde Bastholm høitidelig.

Men nu var Krefting sikker i sin Sag. Der var nok ikke Tvivl om Arten af Jørgen Bastholms Kjærlighed til sin Kone, Kreftings friske, forfulgte Hjærterdame. Nu vilde han være Talsmand og Ridder, som hun fortjente ham. Derfor skar han ind i Samtalen igjen hurtig, før Agga fik Tid at svare.

«Hurra! Nok et Forbud!» raabte han. «Kvinden maa altsaa ikke tale, ikke tænke, ikke se, ikke høre — overhovedet ikke have andre Sandser end som sin Mands Kone. Det er Jørgens Ideal. Ja, Gud forbarme sig over dette Landet med alle dets Forbud, alle dets Pinsler og Stængsler. Her findes ingen glade Mennesker. Selv de yngste, bedste, friskeste glemmer at smile, kan ikke nyde Livet og dets Deilighed.»

«Men det er sandelig ikke det, vi lever for,» svarede Jørgen Bastholm med dyb Overbevisning bag den løftede Stemme.

«Nei naturligvis,» raabte Krefting. «Nu kommer vi til din saakaldte Tro: Vi lever kun for at dø! Den næsedryppende, aandløse Kjærring, som «tror» fordybet hver Søndag i sin storstilede Postil — hun skal blive evig salig hun; medens Voltaire, Rousseau, Renan, Napoleon, — alle de, som er de virkelig store Mennesker, skal koge i Helvedes Pøl og Pine, fordi de ikke har Samfundsstemplet paa.»

Det begyndte at koge i Jørgen Bastholm. Hvorlænge skulde han taale dette. Endnu mere graa blev han i Ansigtet ved at se, hvor ufravendt Aggas Øine hang ved Kreftings Læber, som de bare eiede al Jordens Visdoms Kilde. Det lynede jo i hendes Øine.

«Ja, dit Fritænkeri fisker du i hvert Fald ikke *mig* paa,» sagde han med Betoning. «Du har jo altid været en Hedning. Du begyndte jo med at sætte dig udenfor Samfundet ved at nægte at lade dig konfirmere.»

«Ja-ha, du. Det har jeg gjort. Fordi jeg altid har været sand mod mig selv. Ikke pint og plaget og pidsket mig for enten at være eller ikke være som alle de andre. Jeg *er* et lykkeligt Menneske, fordi jeg nyder og lever Livet, saalænge det har noget at give *mig*. Og det giver mig som af et Overflødighedshorn: Min Kunst, min Sjæl, mine Drømme, alle de glade, lykkestemte Symfonier, som river mig med i sin ustandselige, brusende Livsstrøm — videre videre, mere mere! Pokker ivold med Puritanerne og de knoklede Andagtsøvelser!»

«Du glemmer, at du taler i en kristen Mands Hus. Jeg vil derfor bede dig overveie dine Ord,» afbrød Jørgen Bastholm med sammenknebne Læber. Men Agga slog imod ham med begge Hænderne, som hun vilde sige: Lad ham snakke. Lad ham snakke. For jeg er med, med, med!

Atter flammede hendes Blik Krefting imøde og blev til Ildtungen, der talte gjennem alle hans Ord, de begeistrede, de bekjendende om sig selv og «*hende*».

Saa svar ham dog, svar ham paa *det* med, paa det alt, manede og bød hendes Øine ham at gjøre.

Og Krefting svarede.

«Ja, nu vil jeg snakke,» raabte han, «selv om det skal stænge mig dit Hus. Jeg vil og maa vove det. For her i dit Hjem har jeg seet meget, lært bedst at forstaa, hvad du repræsenterer. For ikke at være blasfemisk, blive anklaget af dig som det, skal jeg ikke tale om Sakramenterne og deres saakaldte absolute Værd som Stimulanser for Livets rettroende Krøblinger.»

«Nei, ved du hvad,» raabte Jørgen og slog i Bordet. «Nu er det sandelig snart forbi med min Taalmodighed. Respekt for andre Folks Salighed!»

«Jeg skal bare tale om *en* borgerlig Vedtægt, *en* borgerlig Akt,» fortsatte Krefting uforstyrrelig og med hævet, noget myndig Røst. «Det er om Ægteskabet. Hvad er vel Kjærligheden mellem Mand og Kvinde andet end den rene, personlige Hengivelse. Bare Digt og Sang i Kjød og Blod —, som giver alle Sindets Evner, alle Drømme, alle stærke Længsler — sig selv uvilkaarlig hen — som det

befrugtende Blomsterstøv gjennem Verdens, Livets Vidunder. Men kom du der med dine Krav paa Grund af Samfundets Præster eller Fogder, og du skal faa se, hvor Friskheden, Skjønheden — og det er Ungdommens Genier — maa væmmes og vige. I Frihed — Frihed er Løsnet for al Livets Lykke til et Ægteskab, som varer Livet ud. For hun er ikke din Kone for Gud og Mennesker; men for dig, *dig* alene. Det er Sagen. Og den Kvinde, som tør række dig Haanden i fuld Forstaaelse slig, er den eneste, som kan give dit Liv dets hele Bestemmelse — blive den sande Mor for dine Barn. Bringe Verden videre frem.»

Han standsede.

Med bølgende Bryst havde Agga siddet og lyttet. Det var, som han nu stod helt i Glorie foran hende og endelig bød, rakte hende Haanden, hvis hun bare turde gribe den. Der kom en fanatisk Glans i hendes Øine. Det var som Holdepunkter, hvor hun saa hen, naar hun saa ham og havde faaet hans Syn paa Livet. I sand Ekstase reiste hun sig, gik lige hen til ham, rakte ham sin Haand og sagde med en Klang i Stemmen, som fik Jørgen Bastholm til fare sammen.

«De er en Mand. En Mand, som en Kvinde kan og maa og bør elske. Trods alt. Vi sees igjen.»

Saa gik hun ud af Værelset.

De to gamle Venner blev siddende og stirre paa hinanden. Øinene borede sig ind i hverandre. Jørgens stive, haarde, kolde; Kreftings skiftende, lysende, næsten smilende.

Saa løftede Krefting Pegefingren og truede med den mod Bastholm.

«Jørgen, Jørgen, hvordan har du bare været mod hende,» sagde han.

Disse Ord brød Fortryllelsen, som Jørgen sad der sløvt i, medens hans Kones sidste Ord — «Vi sees igjen» — uafladelig pinede hans Ører.

Han for op.

«Ud — ud af mit Hus, din Satan!» raabte han.

«Ja,» svarede Krefting lunt. «Jeg gaar; men det hjælper dig ikke, for nu begynder nok dit Helvede paa Jorden. Du skal faa høre nærmere fra — os!» lagde han dristig til.

«Ud!»

Og Jørgen greb efter Hængelampen for at kyle den efter ham.

Krefting tog rolig sine Galoger paa sig ude i Gangen, snoede sine Knebler hurtig, medens han standsede et Øieblik udenfor Døren ind til der, han hørte Agga rumstere i sin Kommode. «Nei, ikke ikvæld —; nu maa hun først alene magte ham,» tænkte han og gik stille afsted.

Han drev ude hele Natten. Han gjennem-

gik hele sit Forhold til Agga helt fra den første Kvæld, da hun tilslut rømte afsted fra ham som besat og til nu, da han forstod hendes pinefulde, aandsforladte Ægteskab. Ja, han elskede med hele sin Sjæl dette blonde, blaaøiede Væsen. Turde hun holde de Løfter, der ikvæld havde lynt i hendes Øine, lagt hele Kvindens Geni over hendes Væsen.

Ja ja — hun kom, hun kom og med hende hele Livets Lykke — den ikke jordbundne, ikke trællelænkede —! Og saa begyndte det at synge i ham om hende:

Jeg skal digte dig de Stev,
som om Lykke synger.
Jeg skal spinde dig de Væv,
hvori Livet gynger,
hvori hele Livets Stræv
evig sig forynger.

Du skal mane mig til Strid
imod Livets Trolde.
Du skal løfte høit min Id
over Modgangs Volde.
Alt, som *da* blir Menskehjem,
bygger vi saa vid're frem!